

Puumalan kunnan tilinpäätös 2019

Puumala
SAIMAAN KAUNEIN

Sisällys

TOIMINTAKERTOMUS.....	1
KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	3
YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	6
OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	6
KUNNAN HENKILÖSTÖ.....	10
YMPÄRISTÖASIAT	10
ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	10
ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTYYMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA.....	11
SELONTEKO SISÄISESTÄ VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA.....	12
SELONTEKO KUNTAKONSERNIN TOIMINNASTA, TALOUDESTA JA VALVONNASTA.....	21
ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	22
KUNTASTRATEGIAN TOTEUTUMINEN	23
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	27
HALLINTOPALVELUJEN TOIMIALA	27
KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	28
KUNNANVALTUUSTO.....	28
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	29
KUNNANHALLITUS.....	29
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	30
HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT.....	32
ELINVOIMAPALVELUT.....	33
HYVINVOINTIPALVELUJEN TOIMIALA.....	34
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	34
OPETUSPALVELUT.....	36
VARHAISKASVATUSPALVELUT	39
NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT	40
AIKUISKOULUTUSPALVELUT	43
KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT	44
TEKNISTEN PALVELUJEN TOIMIALA.....	46
TEKNINEN LAUTAKUNTA	46

YHDYSKUNTAPALVELUT.....	47
PELASTUSPALVELUT	48
KIIINTEISTÖPALVELUT.....	48
YMPÄRISTÖVALVONTA.....	49
KAAVOITUS- JA TONTTIPALVELUT	51
ASUMISPALVELUT.....	52
RUOKA- JA PUHTAANAPITOPALVELUT	53
INVESTOINTIOSA.....	55
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	62
KOKONAISTULOT JA -MENOT (ulkoiset)	62
TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILUT.....	63
TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset).....	69
TULOSLASKELMA (ulkoiset)	70
RAHOITUSLASKELMA.....	71
TASE	72
KONSERNITULOSLASKELMA	74
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	75
KONSERNITASE	76
TILINPÄÄTÖKSEN 2019 LIITETIEDOT.....	78
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	96

TOIMINTAKERTOMUS

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Tilinpäätöksen laadinnan aikana ei ole ennen käynyt niin, että jo aiemmin valmiiksi kirjoitetut tekstit pitäisi päivittää muuttuneen maailmantilanteen vuoksi. Näin kuitenkin keväällä 2020 kävi. Maaliskuussa Suomi sulkeutui totaalisesti koronaepidemian vuoksi. On vielä mahdotonta sanoa, että mitä epidemia tuo lopulta tullessaan. Kovan iskun se kuitenkin on jo tehnyt koko Suomeen, myös Puumalaan.

Toista oli tunnelma juhannuksena 2019, jolloin Puumalan satamatorille kokoontui jopa 3000 ihmistä juhlimaan Suomen keväällä voittamaa miesten jääkiekon MM-kultaa, eritoten sen päävalmentajaa Jukka Jalosta, jolle Puumala on jo pitkäaikainen lomapaikka. Suomen MM-kulta oli ennakkoon odottamaton, olihan kisoissa nuori ja kokematon joukkue, vailla menestyneitä NHL-tähtiä.

Samalla opilla on voitu päättyneenä vuonna rakentaa myös Puumalaa. Pienuudesta ja syrjäisestä sijainnista huolimatta olemme saaneet jälleen syitä moniin myönteisiin asioihin ja uutisiin, joko tahallaan tai vahingossa. Kuntastrategiaamme, Saimaa, lapsiperheet, hyvinvointi, laatuasuminen ja yrittäjyys, on voitu viedä eteenpäin hyvällä otteella.

Vuoden viimeisessä valtuuston kokouksessa hyväksyttiin kunnan osallistuminen Lintusalontien perusparannukseen, joka tulee olemaan v. 2020 merkittävin yksittäinen investointi. Tällä tavoin tien parantamiseen voidaan kanavoida paljon kaivattua EU-rahoitusta. Jo alkaneen vuoden talousarvion yhteydessä tehtiin myös useita muita strategiaa toimeenpanevia päätöksiä, mm. päätös siirtymisestä kokonaan maksuttomaan varhaiskasvatukseen.

Kunnan henkilöstölle toteutettiin työtyytyväisyyskysely syksyllä 2019, ja siinä havaittiin työtyytyväisyyden pysyneen kutakuinkin ennallaan neljän vuoden takaiseen kyselyyn nähden sekä olevan hyvällä tasolla. Erityisen paljon vaikuttaa parantuneen työntekijöiden näkemys esimiestyöskentelystä: arviot ovat parantuneet selkeästi ja myös vastausten välinen hajonta oli pienentynyt.

Sen sijaan aivan kaikki toimet eivät edenneet suunnitelmien mukaan: Kunnan taajamayleiskaavassa ja eri ohjelmissa jo vuosien ajan esillä olleen ns. Kanttorilanrannan valmisteltu maakauppa oli valtuustokäsittelyssä 29.4. Valtuusto päätti tuolloin äänin 6-15 hylätä esitetyn ostohinnan. Muotovirheen vuoksi valtuuston päätös myöhemmin kuitenkin kumottiin, mutta joka tapauksessa alueen kehittäminen edellyttäne maankäyttösuojituksen laatimista alueelle. Itse alueen asemakaavaluonnos asetettiin nähtäväksi syyskuun alussa. Myös toinen pitkään vireillä ollut kaavamuutos Sahanlahden-Kuoreksenniemen alueella on edennyt siten, että alueen kaavan päivittämisestä on laadittu maanomistajan kanssa kaavoitussopimus.

Kevään 2019 osalta kuntakentän ja myös Puumalan osalta merkittävä tapahtuma oli valtakunnallisen maakunta- ja sote-uudistuksen kaatuminen, jälleen kerran. Jo pitkään eri muodoissa valmisteltu uudistus siirtyi siis jälleen. Uusi hallitus on tehnyt linjaukset, jonka mukaan sote-uudistusta jatkettaisiin edelleen ns. maakuntapohjalle. Valmistelun epävarmuutta on lisännyt selvästi maakunnan eri osissa olevat poikkeavat näkemykset: esimerkiksi Savonlinnan seudun sote-kuntayhtymä Sosteri on asettanut tavoitteeksi liittymisen Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin.

Kunnan asukasluvun kehitys oli aiempia vuosia jyrkemmin negatiivinen. Muutoksina edellisiin vuosiin oli nettomuuton negatiivisuus (-14 asukasta), vaikkakin Puumala joulukuussa sai tavanomaista enemmän muuttovoittoa. Erityisesti tulomuutto oli, varsinkin vuoden alkukuukausina, erittäin vähäistä, eikä myöskään kevätkesällä syntynyt aiempien vuosien kaltaista muuttovoittoa. Luonnollinen väestökehitys jatkui aiempien vuosien tasoisesti 36 henkeä negatiivisena. Aiempien vuosien hyvän kehityksen pysähtymiseen on suhtauduttava vakavasti, joskin pienessä kunnassa myös vuosittainen ja kuukausittainen vaihtelu on suurta. Myös v. 2018

runtas muuttovoitto on varmasti osaltaan luonut painetta rekyyli-ilmiölle. 30.9.2019 julkistettu uusi väestöennuste oli puolestaan Puumalan kannalta edellistä ennustetta myönteisempi: Puumala oli ainoa Etelä-Savon kunta, jolla ennuste parani. Ennusteen toteutuminen edellyttää kuitenkin muuttovoiton jatkumista.

Puumalan kunnanvaltuusto hyväksyi helmikuussa kunnalle uuden elinvoimapoliittisen ohjelman. Huhtikuussa kokoontunut valtuusto valitsi valtuustokauden loppuajaksi puheenjohtajakseen Unto Pasasen, I varapuheenjohtajaksi Erkki Luukkosen ja II varapuheenjohtajaksi Martti Laineen.

Kunnanvaltuusto on myös hyväksynyt Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymän (Tuustaipale) purkusopimuksen. Kuntayhtymän käytännön toiminta palvelujen tuottajana on jo aiemmin päättynyt.

Kunnan toimintatuottojen kehitys oli kokonaisuutena varsin samansuuntainen kuin vuotta aiemmin, ja toimintatuotot kasvoivat noin 45 000 eurolla. Puunmyyntituotot kasvoivat noin 70 000 eurolla ja vuokratuotot noin 50 000 eurolla, ja lisäksi kunta sai kertaluonteisia kaavoituskorvauksia noin 30 000 euroa. Vähennystä tapahtui ateriamaksuissa, jotka pienentyivät noin 60 000 eurolla.

Henkilöstökulut pysyivät vuoden 2018 tasolla. Menoista erityistä kasvua oli palvelujen ostoista, joka johtui ESSOTE:n kuntalaskutuksen reilusta noususta. Palvelujen ostot kasvoivat lähes 400 000 eurolla. Muiden menolajien osalta kehitys oli maltillista, mutta toimintakate kokonaisuutena heikentyi tuolla noin 400 000 eurolla, ollen kuitenkin noin 800 000 euroa budjetoitua parempi. Toimintakateen kasvuprosentiksi muodostui 2,7 %.

Kunnan talouden kannalta myönteistä kehitystä tapahtui verotuloissa, jotka kasvoivat noin 3,7 prosenttia edellisvuodesta ja olivat noin 550 000 euroa budjetoitua korkeammat. Kasvua tapahtui kaikissa verolajeissa, mutta euromääräisesti eniten kasvoi kunnallisveron tuotto, noin 180 000 euroa. Valtionosuuksien määrä sen sijaan aleni noin 130 000 eurolla, joskin niidenkin määrä oli hieman budjetoitua korkeampi.

Kunnan vuosikate pysyi kasvaneista verotuloista johtuen korkeana, noin 2,2 miljoonassa, mikä ylitti jälleen tuhannen euron asukaskohtaisen rajan. Tilinpäätökseen on kirjattu lisäpoistoja ja arvonalentumisia siten, että näiden määrä nousi edellisvuodesta noin 240 000 eurolla. Tilikauden tulokseksi muodostui täten reilu 1,3 miljoonaa euroa. Tuloksesta on tehty 500 000 euron rahastovaraus erillisen Puumala-säätiön tai -rahaston perustamiseksi. Tilikauden ylijäämäksi jää siten noin 850 000 euroa ja taseen ylijäämä oli siten vuodenvaihteessa noin 8,6 miljoonaa euroa.

Investointitulot olivat noin 115 000 euroa, johtuen toteutuneista tonttikaupoista. Investointimenot jäivät 585 000 euroon, suurin poikkeama talousarvioon oli Kanttorilanrannan maanoston toteutumatta jääminen. Muut budjetin investoinnit toteutuivat hieman ennakoitua pienemmin kustannuksin. Nettoinvestoinnit olivat siten 470 000 euroa.

Sijoitusmielessä vuosi 2019 oli kunnalle hyvä ja kunnan rahastosijoitusten realisoimaton arvonnousu oli 31.12.2019 hieman yli 100 000 euroa. Keväällä 2020 tilanne kääntyikin sitten täysin pääläelleen, mutta sijoitussuunnitelmassa on varauduttu syviinkin markkinapudotuksiin. Tulosvaikutteisesti tilinpäätökseen voitiin tästä kirjata aiempien arvonalennusten palautuksia noin 20 000 euron edestä. Kunnan rahoitusasema vahvistui edelleen selvästi. Vahva kassa on erittäin tärkeää tilanteessa, jossa myös kuntien rahoitusmarkkinat ovat hiljentyneet selvästi.

Kunnassa on ollut vireillä Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malli, jossa edistetään lasten oikeuksien toteutumista paikallistasolla ja kunnallisessa päätöksenteossa. Kehittämisen prosessi kestää kaksi vuotta ja se toteutetaan monialaisesti sekä yhteistyössä kolmannen sektorin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa.

Matias Hilden
kunnanjohtaja

Kautonen Harri (kesk)
 Kietäväinen Olavi (kd)
 Korhonen Minna (kesk)
 Kyhyräinen Paavo (kesk)
 Lautala Pentti (kok)
 Lempiäinen Elisa (sdp)
 Luukkonen Asko (ps)
 Luukkonen Olli (kesk)
 Montonen Keijo (sdp)
 Penttinen Laura (sdp)
 Piskonen Irja (kesk)
 Pitkonen Laura (sdp)
 Virta Jorma (sdp)

Kunnanhallituksen kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet

Pj. Kautonen Harri (kesk)
 Vpj. Montonen Keijo (sdp)
 Ikonen Seija (kesk)
 Kasanen Antti (ps)
 Korhonen Minna (kesk)
 Luukkonen Olli (kesk)
 Pitkonen Laura (sdp)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Mäkelä Allan (kesk)
 Virta Jorma (sdp)
 Valtonen Emmi (kesk)
 Mattila Janne (ps)
 Puttonen Leena (kesk)
 Pitkonen Jukka (kesk)
 Lempiäinen Elisa (sdp)

Keskusvaalilautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet

Pj. Hämäläinen Timo
 Vpj. Markkanen Marja Liisa
 Puurtinen Kari
 Pölönen Katri
 Valkonen Juhani

Varajäsenet kutsumisjärjestyksessä

1. Luukkonen Eero
2. Ihanamäki Pirkko
3. Tilli Tommi
4. Hupli Heikki
5. Luukkonen Marja Leena

Hyvinvointilautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Pj. Pitkonen Laura	Söderström Riitta
Vpj. Luukkonen Asko	Hupli Heikki
Hämäläinen Annukka	Valtonen Emmi
Lautala Pentti	Majuri Lauri
Lempiäinen Elisa	Ihanamäki Pirkko
Piskonen Irja	Ikonen Seija
Reponen Timo	Laamanen Kari

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Pj. Piskonen Irja	Hämäläinen Annukka
Vpj. Kietäväinen Olavi	Hannula Kaija
Ihanamäki Pirkko	Söderström Riitta
Niemi Sakari	Lindgren Niklas
Virtanen Urpo	Mikkola Esko

Teknisen lautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Pj. Luukkonen Olli	Kiljunen Oiva
Vpj. Penttinen Laura	Söderström Riitta
Ihanamäki Pirkko	Virta Jorma
Karjalainen Esa	Lasaroff Sirpa
Kyhyräinen Paavo	Puttonen Jere
Lipo-Lempiäinen Tiina	Rexho Sirja, Kaija Hannula (11.11.2019 alkaen)
Peltonen Niko	Puurtinen Kari

Valtuuston vaalilautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Pj. Karjalainen Esa	Korhonen Minna
Vpj. Kietäväinen Olavi	Kasanen Antti
Lempiäinen Elisa	Penttinen Laura

YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Suomen talous- ja työllisyyskehitys jatkui vuoden 2019 ajan positiivisena, joskin loppuvuotta kohden tunnelmat synkkenivät selvästi. Kuntatalouden kannalta kehitys on kokonaisuutena ollut negatiivinen, joka on ollut seurausta yleisesti hitaasti kehittyneistä verotuloista ja kasvaneista toimintamenoista.

Etelä-Savon väkiluku vähentyi tilikauden aikana yli 2200 asukkaalla. Sekä luonnollinen väestökehitys että maan sisäinen muuttoliike olivat molemmat negatiivisia noin 1200 asukkaan verran. Sen sijaan maahanmuutto kasvatti maakunnan asukasluvua noin 300 asukkaalla. Väestötappio oli hieman pienempi kuin vuonna 2018, jolloin maakuntaan vaikutti rajusti Savonlinnan opettajankoulutuslaitoksen lakkauttaminen.

Myös Puumalan asukasluvun väheneminen aiempia vuosia enemmän. Muuttoliike oli kaikkiaan negatiivinen 14 asukkaan verran ja luonnollinen väestönkasvu oli negatiivinen 36 asukkaan verran. Väkiluvun korjauksen jälkeen kunnan asukasluvun vähenemä oli 51 henkeä, joka oli noin 2,3 prosenttia.

Puumalan kunnan työttömyysaste kehittyi edelleen vuonna 2019 myönteisesti. Koko tarkasteluvuoden keskiarvo oli 8,8 prosenttia, mikä oli prosenttiyksikön vähemmän kuin vuonna 2018, ja maakunnan alhaisimpien joukossa. Joulukuussa 2019 kunnan työttömyysaste oli maakunnan alhaisin, mikä on poikkeuksellista vuodenaika huomioiden: työttömien määrä oli myös suhteellisesti pienentynyt eniten. Maakunnallisesti tarkasteltuna työttömien määrän lasku näyttää vuodenvaihteessa pysähtyneen ja sama trendi on havaittavissa myös valtakunnallisesti. Kuitenkin samaan aikaan työllisten suhteellinen osuus on kasvanut.

OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Kuntaorganisaation rakenteessa ei tapahtunut toimintavuonna merkittäviä muutoksia. Kunta jatkoi edelleen Essote kuntayhtymän jäsenenä, osti kirjastopalvelut Mikkelin kaupungilta ja eläinlääkinnän ja terveystalouden palvelut Sosterilta.

Puumalan kunta hyväksyttiin Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin ja kehittämisprosessi alkoi vuoden 2019 alusta. Lisäksi perheille suunnatut palvelut koottiin LAPE-muutosohjelmassa perheneuvoverkoston alle ja lapsiperheille suunnattua tukea puolestaan vahvistettiin ottamalla käyttöön kotihoidontuen kuntalisä elokuun alusta alkaen.

Kunnan käyttötalouden menot olivat vuonna 2019 yhteensä 18,0 miljoonaa euroa ja tulot 2,7 miljoonaa euroa. Menot olivat n. 700 000 euroa (4,9 %) budjetoitua pienemmät ja tulot puolestaan 130 000 euroa (5,1 %) suuremmat. Toimintakatteeksi muodostui n. -15,3 miljoonaa euroa, mikä on n. 800 000 euroa budjetoitua paremmin. Kaikki toimialat kestivät hyvin budjetissa. Toimintakate heikentyi kuitenkin noin 2,7 %.

Eri vastuualueista budjetti (toimintakate, ulkoinen) ylittyi kunnanvaltuuston vastuualueella, ruoka- ja puhtaanapalveluissa, kiinteistöpalveluissa, teknisen lautakunnan vastuualueella sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluissa. Osin ylitykset olivat budjettitekniisiä ja johtuivat toteutuneiden menojen budjetista poikkeavasta kirjaamisesta.

Kaikkien toimialojen talouden toteuma oli budjetoitua positiivisempi. Kustannusnousu keskittyi hallintopalvelujen toimialalle, ja johtui käytännössä kokonaan sote-menojen kasvusta. Sote-menojen kasvu johtui pitkälti kasvaneista erikoissairaanhoidon menoista. Erityisesti lisääntyi avopalvelujen kustannukset ja myös kalliiksi luokiteltu hoito, jota kompensoidaan kalliin hoidon tasauksella. Lisäksi perusterveydenhuollon kustannuksia kasvatti ostopalvelulääkäripalvelujen kallistuminen selvästi. Henkilöstömenot eivät sen sijaan Puumalan yksiköissä kasvaneet merkittävästi.

Hyvinvointipalvelujen toimialan nettokustannukset pysyivät käytännössä v. 2018 tasolla ja teknisten palvelujen toimialalla alenivat. Vastuualuekohtaisia toteumia on käyty läpi tarkemmin jäljempänä.

Kunnan nettoinvestointitaso oli vuosikymmenen matalimmalla tasolla, nettoinvestointien jäätyä noin 470 000 euroon ja noin puoleen alkuperäisestä budjetista. Toteuma oli seurausta erityisesti tekemättä jääneestä maakaupasta (Kanttorilanranta) ja budjetoitua korkeammista investointituloista. Merkittävin investointi oli uusi pienjäteasema, jonka kustannukset olivat noin 200 000 euroa.

Kunnalle kertyi verotuloja yhteensä 9 366 000 euroa, mikä oli n. 550 000 euroa budjetoitua enemmän (6,3 %). Vuoteen 2018 verrattuna verotulot kasvoivat 330 000 euroa eli n. 3,7 %. Verotuloista kaksi kolmasosaa kertyi kunnallisverosta, yhteisöveron tuotto oli noin 15 % ja kiinteistöveron osuus vajaa 20 %. Eniten kasvoi kunnallisveron tuotto, noin 180 000 euroa.

Myös valtionosuuksien kertymä oli noin 180 000 euroa budjetoitua korkeampi. Vaikka tilikauden aikana tehtiin valtakunnallisia päätöksiä v. 2020 suunnattujen valtionosuuksien aikaistamisesta vuodelle 2019, niin siitä huolimatta valtionosuuksien määrä pieneni noin 130 000 eurolla edellisvuoteen nähden.

Kunnan vuosikate pysyi kasvaneista verotuloista johtuen korkeana, noin 2,2 miljoonassa, mikä ylitti jälleen tuhannen euron asukaskohtaisen rajan. Tilinpäätökseen on kirjattu lisäpoistoja ja arvonalentumisia siten, että näiden määrä nousi edellisvuodesta noin 240 000 eurolla. Tilikauden tulokseksi muodostui täten reilu 1,3 miljoonaa euroa. Tuloksesta on tehty 500 000 euron rahastovaraus erillisen Puumala-säätiön tai -rahaston perustamiseksi. Tilikauden ylijäämäksi jää siten noin 850 000 euroa ja taseen ylijäämä oli siten vuodenvaihteessa noin 8,6 miljoonaa euroa.

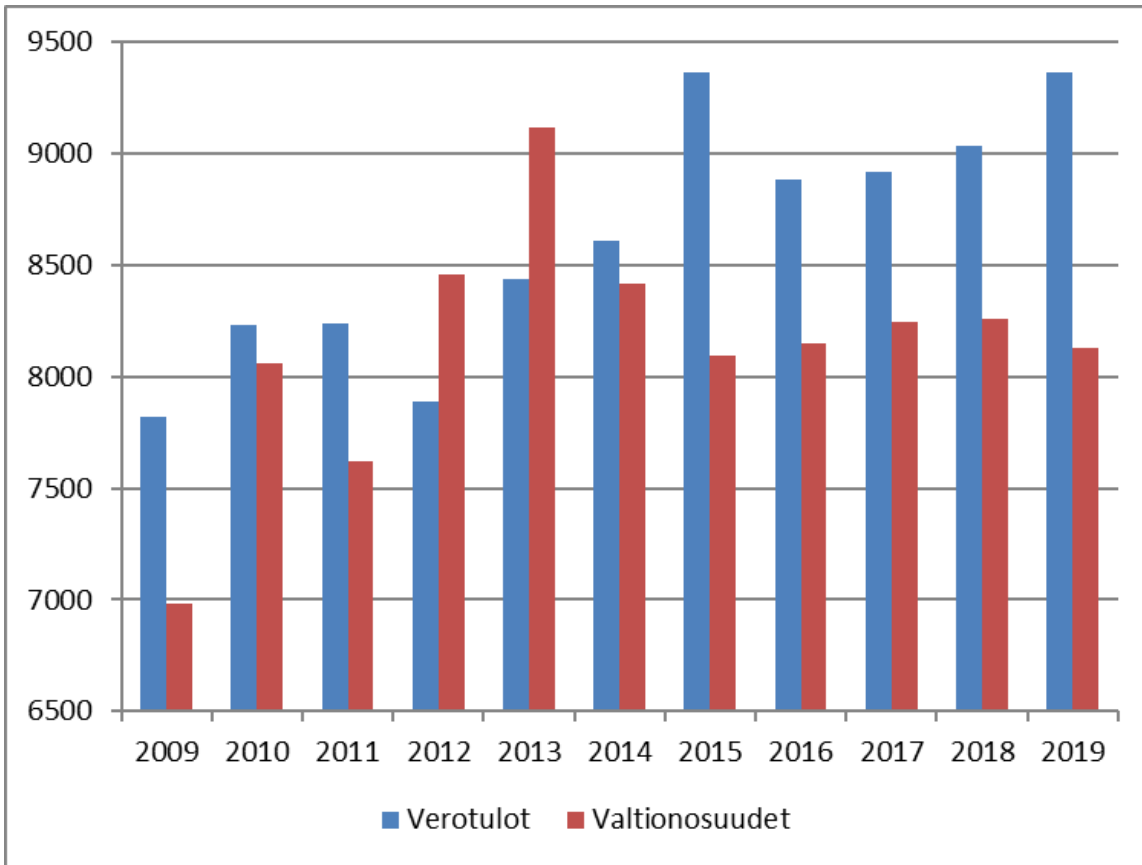
Kuntakonsernin osalta tuloslaskelma vastasi suurelta osin peruskunnan tuloslaskelmaa. ESSOTEn tulos jäi huomattavasti kohonneista jäsenkuntamaksuista huolimatta alijäämäiseksi, mikä rasittaa pieneltä osin myös Puumalan kunnan konsernituloslaskelmaa. Konsernin tulos oli ylijäämäinen n. 1,2 miljoonaa euroa ja tilinpäätössiirtojen jälkeinen ylijäämä noin 700 000 euroa.

Kunnalla oli vuoden 2019 lopussa lainaa jäljellä noin 613 000 euroa. Toimintavuonna lainoja pystyttiin lyhentämään suunnitellusti yhteensä 475 000 eurolla. Asukaskohtainen lainakanta laski 495 eurosta 295 euroon. Konsernin asukaskohtainen lainakanta oli noin 2500 euroa.

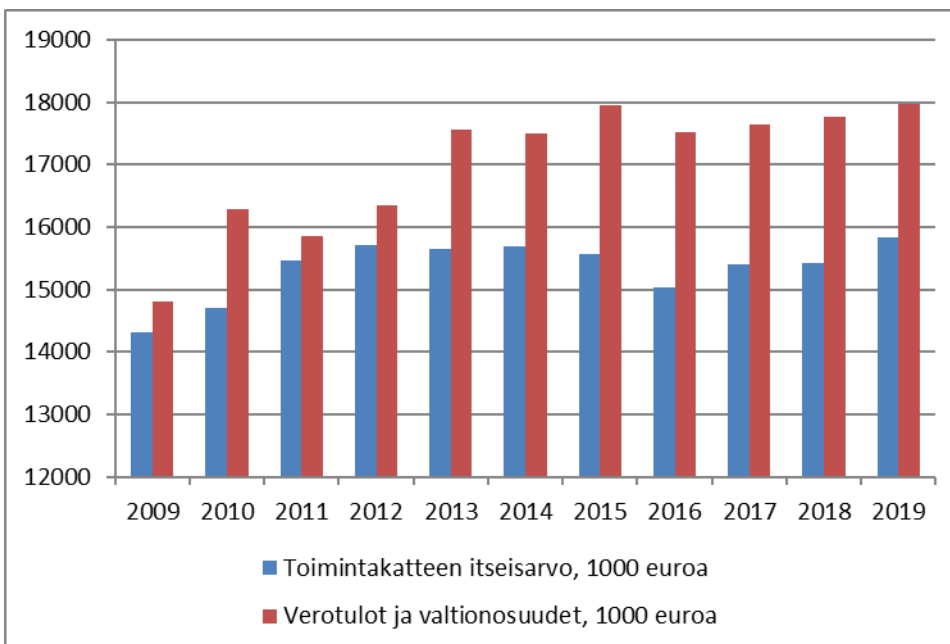
Sijoitusmielessä vuosi 2019 oli kunnalle hyvä ja kunnan rahastosijoitusten realisoimaton arvonnousu oli 31.12.2019 hieman yli 100 000 euroa. Tulosvaikutteisesti tilinpäätökseen voitiin tästä kirjata aiempien arvonalennusten palautuksia noin 20 000 euron edestä. Kunnan rahavarat vahvistuivat lainanlyhennysten ja investointien jälkeen noin miljoonalla eurolla ja olivat vuoden lopussa noin kuusi miljoonaa euroa.

Kassan riittävyys kasvoi 114 vuorokauteen ja myös taseen muut tunnusluvut vahvistuivat.

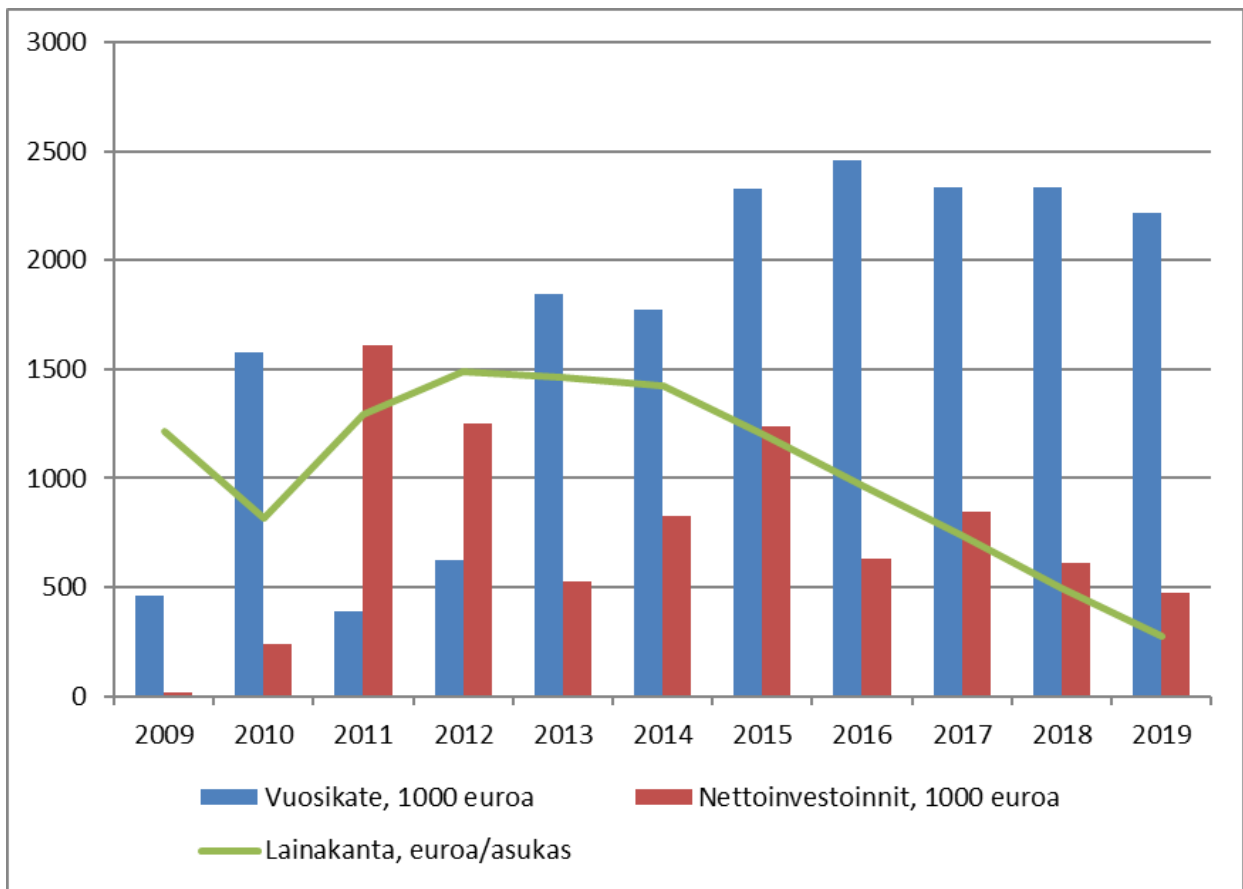
Verotulojen ja valtionosuuksien määrä 2009-2019, tuhatta euroa

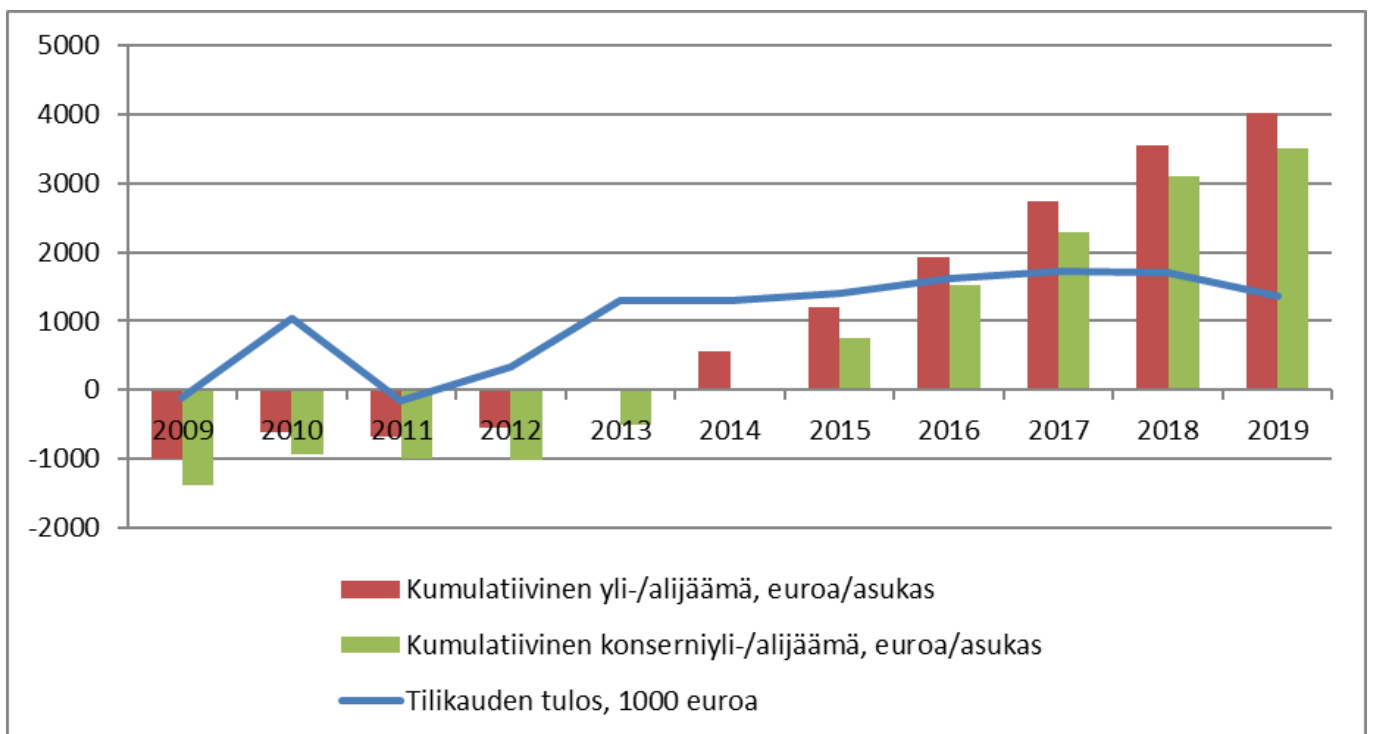
Verorahoituksen ja toimintakatteen kehitys 2009-2019

Kunnan vuosikatteen, vuotuisten nettoinvestointien ja lainakannan kehitys 2009-2019

Kunnan tilikauden tuloksen sekä taseen kertyneen ylijäämän kehitys 2009-2019

KUNNAN HENKILÖSTÖ

Kunnan henkilöstökustannukset olivat vuonna 2019 yhteensä n. 4,3 miljoonaa euroa.

Kunnassa oli 31.12.2019 toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa 72 henkilöä (-1 henkeä) ja määräaikaista 18 henkilöä (+2 henkilöä). Yhteensä kunnassa tehtiin 88,56 henkilötyövuotta, mikä on n. 1 htv vähemmän kuin edellisvuonna.

Erikseen on laadittu henkilöstöraportti, jossa käydään läpi kunnan henkilöstörakenne, työaika, osaamisen kehittäminen, työvoimakustannukset sekä työhyvinvointia tukeneet toimet.

YMPÄRISTÖASIAT

Toimintavuoden aikana kunta investoi uuteen jäteasemaan, jolla voidaan arvioida olevan positiivisia ympäristövaikutuksia. Teknisellä toimialalla tuli vuoden aikana ilmi muutamia ympäristölainsäädännön kannalta vaikeita tapauksia, kuten Lietveden sillan alle hylätty lotja ja kunnan keskustaan kesällä noussut, luvatta rakennettu pizzeriarakennus. Tilinpäätökseen ei kuitenkaan ole tehty varauksia em. kohteiden jälkihoidon varalta.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Maaliskuussa 2020 epävarmuutta yhteiskuntaan tuo maailmanlaajuinen koronaviruspandemia ja sen vaikutukset Suomeen ja Puumalaan. Pandemia on jo aiheuttanut laajoja talousvaikutuksia, mutta Puumalan kannalta vaikutusten voidaan mm. elinkeinorakenteen vuoksi olevan maltillisempia kuin monilla muilla paikkakunnilla. On silti erittäin vaikeaa arvioida viruksen lopullisia lyhyen tai pitkän aikavälin vaikutuksia. Puumalan kunnan hyvä taseasema on kuitenkin merkittävä vahvuus tilanteessa, jossa koko maan talousjärjestelmä on joutumassa poikkeuksellisen kovaan ravisteluun.

Edelleen kuntien tulevaisuudennäkymiin vaikuttaa valtakunnallisen sote-uudistuksen kehitys. Etelä-Savossa tilannetta on hankaloittanut yhteisen maakunnallisen tilannekuvan ja tahdon puuttuminen. Itä-Savon sairaanhoitopiirin jäsenkunnat ovat uudistuksessa nähneet paremmaksi suuntautua Pohjois-Savoon. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kehitys on kuitenkin monella tapaa Puumalallekin merkitsevä asia. Haasteita tuo tulevaisuudessa kustannuskehityksen suunta, erityisesti huomioiden merkittävät investointihankkeet Mikkelin sairaalalokalle. Puumalassa sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaympäristö ja kysyntä ovat pysyneet varsin vakaina.

Puumalan osalta syntyvyys on jatkunut matalana ja myös muuttoliike oli vuonna 2019 varsin selvästi aiempia vuosia heikompaa. Tulevaa kehitystä on tältä osin vaikea kuitenkin arvioida. Kunnan työttömyys- ja verotulokehitys on kuitenkin ollut muuta maakuntaa positiivisempaa, joskaan tällaisen kehityksen jatkumisellekaan ei voida antaa takuita.

Metsätalouden muutamia vuosia kestänyt nousu päättyi vuonna 2019 ja mm. kantorahatulot kääntyivät n. 16 % laskuun, johtuen sekä hintojen että hakkuumäärien putoamisesta. Rakennuslupien volyymit ovat olleet

laskusuuntaiset, joskin uusien loma-asuntojen lupamäärät hieman kasvoivat. Korjausrakentaminen on kuitenkin valtakunnallisesti kasvanut, ja kehitys näkyy myös Puumalassa.

Puumalan työttömistä työnhakijoista noin kaksi kolmasosaa on miehiä ja kolmasosa naisia. Noin kolmasosa työttömistä on pitkäaikaistyöttömiä.

Joidenkin hyödykkeiden osalta on sovellettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisia pitempiä poistoajoja. Poistoajoja on kuitenkin hyödykekohtaisesti kiristetty viime vuosina. Investointien poistoajoja määritettäessä tulee jatkossa noudattaa ohjeistuksen henkeä, ja valita mieluiten mahdollisimman lyhyt poistoaika. Tilinpäätöksen yhteydessä on tehty lisäpoistoja ja arvonalentumisia noin 250 000 euron edestä.

Kunnan merkittävin lähivuosien investointi tulee olemaan palvelukeskuksen peruskorjaus, johon voidaan arvioida kuluvan yli miljoona euroa. Lisäksi kunnan muutkin kiinteistöt ikääntyvät ja jo nyt kiinteistöjen korjauskustannukset ovat alkaneet vuosi vuodelta kasvaa. Peruskorjauksiin on siten varauduttava.

ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeen. Koko kunnan sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 2014. Kunnanhallitus on hyväksynyt koko kunnan sisäisen tarkkailun ohjelman ja hallintopalvelujen sisäisen valvonnan suunnitelman.

Kunnassa ei ole tilikaudella havaittu väärinkäytöksiä, eikä merkittävää taloudellista haittaa aiheuttaneita tilanteita ole tullut ilmi. Kunnassa on tehty vuosittain arviointi kunnan vakuutusturvan kattavuudesta. Taloustilanteen kehittymistä seurataan joka kuukausi kunnan johtoryhmässä ja kuukausittain kunnanhallituksessa, minkä lisäksi talouden kehityksestä laaditaan kattavammat vuosikolmannesraportit kaksi kertaa vuodessa. Käyttötalouden puolelta ei tullut vuoden aikana ilmi merkittäviä määrärahojen ylityksiä.

Kunnan hallintomenettelyssä ei ole tullut tilikauden aikana ilmi merkittäviä virheitä, joskin kaksi toimielinten päätöstä kumottiin tilikauden aikana lainvastaisina joko kunnanhallituksen tai hallinto-oikeuden toimesta.

Kokouspöytäkirjat on laadittu, tarkastettu ja pidetty nähtävillä kuntalain ja kunnan hallintosäännön mukaisesti. Lisäksi kunnanhallituksen puheenjohtajalla on katseluoikeus kunnanjohtajan viranhaltijapäätöksiin asiantuntijaohjelmassa. Viranhaltijapäätökset julkaistaan internetissä, mutta julkaisu tehdään manuaalisesti, mistä johtuen julkaisuprosessi ei ole aukoton.

Kunnan tekemien sopimusten ja suunnitelmien ajantasaisuutta seurataan käymällä kaikki sopimukset läpi kerran vuodessa. Sopimusten osalta ei ole tullut ilmi merkittäviä epäkohtia tai riskejä.

Sisäisessä valvonnassa on tilikauden aikana tarkasteltu kunnan henkilöstön työtyytyväisyyttä sekä etätyötilojen käyttöä.

SELONTEKO SISÄISESTÄ VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA

HALLINTOPALVELUJEN TOIMIALAN SELONTEKO VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA

Toimintaympäristö ja toiminnan organisointi

Toimintaympäristön muutosten ennakoarviointi perustuu kunnassa pitkälti yksittäisten viranhaltijoiden tarkkaavaisuuteen ja omaan ammattiosaamiseen liittyvän tiedon ajantasaisuuteen, sekä esimiesten ja työntekijöiden aktiivisuuteen. Toiminnan häiriöttömään jatkumiseen liittyy kohtalainen riski erityisesti hallintopalvelujen, mutta myös muiden toimialojen sellaisissa tehtävissä, joissa osaaminen on keskittynyt yhdelle tai kahdelle työntekijälle. Riskiä lisäävät myös henkilöstövaihdokset. Hallintosäännön ja toimivaltuuksien tuntemukseen liittyy myös vähäinen riski. Konserniohjeen tuntemisessa olevat aukot voivat aiheuttaa kohtalaisen riskin.

Suunnittelu- ja seurantajärjestelmä

Tilinpäätös on laadittu perustuen vuonna 2018 hyväksytyyn kuntastrategiaan, jonka aikajänne on vuoteen 2025 saakka. Kuntastrategia rakentuu viiden painopisteen varaan ja jokaiselle painopisteelle on asetettu tavoitteet sekä mittarit.

Toiminnan tuloksellisuuden arviointi on joiltain osin hankalaa tai puutteellista. Talousarvion täydellisyysarviointi perustuu lähinnä yksittäisten työntekijöiden ja esimiesten tarkkaavaisuuteen budjetointiprosessin aikana, eikä esimerkiksi tietotekniikkaa hyödynnetä välttämättä niin paljon kuin mahdollista. Accuna-taloudenseurantajärjestelmä on tehostanut talouseurantaa.

Päätöksenteko

Päätösten täytäntöönpanolle ei ole systemaattista seurantaa, pois lukien valtuuston päätösten täytäntöönpano. Otto-oikeuskelpoisten päätösten seurantajärjestelmä on myös osin puutteellinen ja perustuu ottavan viranhaltijan erityiseen aktiivisuuteen.

Henkilöstö

Henkilöstön kouluttautuminen nojautuu pitkälti työntekijän omaan aktiivisuuteen ja halukkuuteen, mutta osaamistarvetta kartoitetaan aina palaute- ja tavoitekeskustelun yhteydessä. Koulutuksissa saatua tietoa ei välttämättä jalkauteta riittävästi työyhteisössä.

Tietojärjestelmät

Käytössä olevat tietojärjestelmät ovat toimivia, mutta niissä esiintyviä virheitä ei välttämättä aina havaita riittävän aikaisin. Työsuhteiden päättymisiä ei välttämättä ilmoiteta esimerkiksi ohjelmistojen pääkäyttäjille, joiden tehtävänä on poistaa käyttäjätunnukset, mutta pienen organisaation vuoksi asia ei muodosta merkittävää riskiä. Tietosuojaan on kiinnitetty merkittävästi lisää huomiota viime vuosina, joten riskit ovat pienentyneet.

Talous

Kunnan tulorahoitukseen ja menokehitykseen liittyy tällä hetkellä erityisesti koronaepidemiasta johtuvia riskejä. Riski on kohtalainen. Kunnalla on suora takausvastuusitoumus Puumalan Vesiosuuskuntaan, jolla on

kunnan takaamaa lainapääomaa jäljellä noin 218 500 euron edestä. Vuonna 2017 Vesiosuuskunnalle annettiin 500 000 euron laina, jota vesiosuuskunta on lyhentänyt lyhennysohjelman mukaisesti. Takausmäärä ja antolainausmäärä on kunnan kantokykyyn nähden pieni. Konsernilainat, erityisesti ESSOTE:n, muodostavat taloudellista riskiä jäsenkunnilleen. Kunnalla on asukaslukuun suhteutettu takausvastuu Kuntien takauskeskuksen kautta toteutetusta varainhankinnasta. Kuntien heikentynyt taloustilanne on kasvattanut riskiä.

Kunnalla on hyväksytyt sijoitustoiminnan periaatteet. Sijoitusten riskipainoa on tietoisesti kasvatettu kunnan kassaylijäämän vuoksi. Sijoitettuihin pääomiin kohdistuu riskiä maailmanlaajuisten taloudellisten heilahtelujen osalta. Koronaepidemian myötä romahtaneet pörssikurssit vaikuttivat rajusti kunnan eri rahastosijoitukseen, mutta tämä on huomioitu sijoitussuunnitelmassa, eikä rahastoihin kohdistu realisointipainetta lähivuosina.

Hankinnat

Hankintojen osalta riskiä on lähinnä yksittäisten hankintaprosessien onnistumisessa, sillä kunnalla ei ole henkilöstössään hankintoja ammatikseen hoitavia henkilöitä. Riskiä on pienennetty käyttämällä yhteishankintayksiköjä. Kunta on mukana kolmessa hankintarenkaassa: Mikkelin hankintarengas, Sansia (ent. IS-hankinta) ja Kuntahankinnat (nyk. Hansel). Hankintojen osalta on annettu esimieskoulutusta ja ohjeita kysytään myös Kuntaliitosta.

Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit

Konsernitilinpäätösten laadinnan viivästyminen on vuosittain jonkinlainen riski, joka liittyy lähinnä kuntayhtymien tilinpäätösaineistojen viivästymiseen.

Henkilöstöhallinnon prosesseja automatisoitiin ottamalla käyttöön Sympa-henkilöstöhallinnon järjestelmä ja esimiehiä koulutettiin järjestelmän käytössä. Talouden seurantaan on hankittu Accuna-järjestelmä, jonka käyttöön annettiin vuonna 2018 esimiehille koulutusta.

HYVINVOINTIPALVELUJEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA RISKIENHALLINNASTA

Hyvinvointilautakunta on valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti hyväksynyt sisäisen valvonnan valvontasuunnitelman vuodelle 2019. Valvontasuunnitelman toteutumisesta on raportoitu hyvinvointilautakunnalle 9.9.2019 ja 18.2.2020. Valvonnassa ei ilmennyt epäkohtia. Toimialajohtaja on toteuttanut säännöllistä sisäistä tarkkailua toimialajohtajien toimeenpanosuunnitelman mukaisesti.

Riskien hallinnassa on tehty työyksikkökohtaiset riskianalyysit. Niiden pohjalta varaudutaan riskien ennakointiin ja hallitsemiseen. Riskianalyysin seuranta toteutetaan vuosittain. Vastuu riskien hallinnasta on jokaisen tulosalueen vastuhenkilöllä ja tulosyksikön johtajalla, kokonaisvastuu on toimialajohtajalla.

Toimintaympäristö ja toiminnan organisointi

Lainsäädännön muutoksia seurataan aktiivisesti koko toimialalla. Lain muutosten edellyttämät toiminnan muutokset huomioidaan hyvissä ajoin ennen lain varsinaista voimaantuloa, muutoin toiminnalle asetetuista tavoitteista jäädytään jossain määrin tai merkittävästi. Riskin todennäköisyys on erittäin pieni. Toiminnasta vastaavat seuraavat jatkuvasti lainsäädäntönsä kehittymistä ja valmistelevat tulevia muutoksia hyvissä ajoin.

Kunnan sääntöjen ja ohjeiden noudattamatta jättäminen aiheuttaa sen, että toiminnalle asetetut tavoitteet jäävät jossain määrin tavoitteesta. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien sääntöjen ja ohjeiden noudattamista valvoo toimialajohtaja.

Erilaisten ostopalvelusopimusten toteutumattomuus voi aikaansaada sen, että toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta jäädytään merkittävästi. Riskin todennäköisyys on kohtalainen. Toiminnasta vastaavan tulee seurata tehtyjen ostopalvelusopimusten noudattamista säännöllisesti ja keskusteltava palvelun tuottajan kanssa epäkohdista.

Oppilashuollon palvelut tuottaa Essote-kuntayhtymä. Palvelujen tuottamisen häiriöissä toiminnalle asetetuista tavoitteista jäädytään merkittävästi. Riskin todennäköisyys on suuri.

Hyvinvointipalvelujen organisaatiota on kehitetty vuosina 2018 ja 2019. Se on muuttunut selkeämmäksi ja tarkoituksenmukaisemmaksi.

Suunnittelu- ja seurantajärjestelmä

Tavoitteet asetetaan vuosittain talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Tavoitteet johdetaan kuntastrategiasta ja sen pohjalta tehdyssä hyvinvointipalvelujen toimeenpano-ohjelmasta. Jos toimintaa ei kehitetä, toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni.

Hyvinvointilautakunta hyväksyy talousarvion käyttösuunnitelman vuosittain. Toimialajohtaja seuraa koko toimialan talousarvion toteutumista ja vastuuhenkilöt oman tulosalueen osalta. Toimialajohtaja raportoi hyvinvointilautakunnalle talouden tilanteesta joka kokouksessa, noin kuusi kertaa vuodessa. Talouden ja toiminnan toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle kaksi kertaa vuodessa vuosikolmannesraporttien muodossa ja kolmannen kerran tilinpäätöksen yhteydessä. Yllättävät tilanteet voivat aiheuttaa sen, että omalle toiminnalle asetettu tavoite ei välttämättä toteudu täysin. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavalla on vastuu siitä, että yllättävissäkin tilanteissa toiminta järjestetään niin, että tavoitteet toteutuvat.

Päätöksenteko

Päätöspöytäkirjat laaditaan, tarkastetaan ja pidetään nähtävänä hallintosäännön määräysten mukaisesti.

Päätöksiä tehtäessä vaikutusten ennakoarviointi jää usein vähäiselle huomiolle. Riskinä ovat päätöksen ennalta arvaamattomat ja epäedulliset vaikutukset eri tahoille, tällöin toiminnalle asetettu tavoite jää jossain määrin tavoitteesta. Riskin todennäköisyys on pieni.

Henkilöstö

Henkilöstöhallinto toteutetaan hallintosäännön sekä talousarviossa olevien ja kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Hyvinvointipalvelujen johtoryhmän kokouksia pidetään 4- 6 kertaa vuodessa ja vastuualue-/työpaikkakokouksia jokaisella vastuualueella/yksikössä tarpeen mukaan. Toiminta- ja työketjut ovat varmistettu niin, että toimialajohtajalle ja vastuuhenkilöille on määrätty sijaiset.

Hyvinvointipalveluihin on saatu tähän saakka pääsääntöisesti ammattitaitoista henkilöstöä mutta on kohtalainen riski, että kelpoista henkilöstöä ei saa rekrytoitua. Ammattitaitoisen henkilöstön puute aiheuttaa sen, että kunnan kannalta olennainen tavoite jää osin saavuttamatta. Tällöin kuntalaiset eivät saa tarvitsemiaan palveluja tai palvelujen taso laskee. Toiminnan pitkän tähtäimen suunnittelu ja ennakointi vie epävarmuuden pois.

Henkilöstön kouluttautumishalun hiipuminen voi aiheuttaa sen, että kunnan kannalta olennainen tavoite jää osin saavuttamatta. Riski on pieni. Toiminnasta vastaava huolehtii siitä, että henkilöstöä kannustetaan kouluttautumaan ja henkilöstön kouluttautuessa heidän sijaisjärjestelynsä toimivat.

Äkillisissä tilanteissa sijaisen saaminen voi olla vaikeaa. Myös sijaisen perehdyttäminen jää olemattomaksi tai hyvin vähäiseksi ja toiminnalle asetetuista tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riski on kohtalainen. Toiminnasta vastaavan on huolehdittava sijaisjärjestelyistä ja riittävästä perehdyttämisestä.

Kun henkilöstö vähenee ja ikääntyy, jaksaminen on riskitekijä. Henkilöstö joutuu vastaamaan suuremmasta työkokonaisuudesta ja tekemään enemmän töitä. Tällöin toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on suuri. Toiminnasta vastaavien on yhdessä työsuojelun organisaation ja työterveyshuollon kanssa huolehdittava henkilöstön työhyvinvoinnista ja jaksamisesta.

Koko toimialalla on riski siinä, että vain yksi tai kaksi työntekijä hallitsee tietyn työtehtävän. Jos he ovat työvapaalla, tehtävien hoito kärsii. Riskin todennäköisyys on kohtalainen. Toimialajohtajan ja toiminnasta vastaavien on huolehdittava siitä, että henkilöstön osaamis pohjaa laajennetaan niin, että useampi henkilö hallitsee samat työtehtävät. Lisäksi minimimiehityksellä toimittaessa yhdenkin henkilön yllättävä tai pitkäaikainen poissaolo vaikuttaa toimintojen toteutumiseen. Tällöin toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on kohtalainen.

Suurimpia työturvallisuusriskejä ovat sisäilmaongelmat. Jos sisäilma on huono, toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaava, tekninen toimiala ja työsuojeluorganisaatio huolehtivat siitä, että sisäilmaongelmia ei ole tai ongelmat poistetaan heti, kun ne ilmenevät.

Tietojärjestelmät

Tietoturvallisuus perustuu kunnan yhteiseen tietoturvamennettelyyn ja ohjeistukseen sekä vastuuntuntoiseen työskentelytapaan arkaluontoisten asioiden käsittelyssä.

Sekä työntekijöiden että asiakkaiden tietoja on erittäin paljon erilaisissa ohjelmistoissa. Mikäli ohjelmisto ei toimi, asioiden hoito vaikeutuu ja joissakin tapauksissa voi loppua kokonaan. Riskin todennäköisyys on pieni. Riskiä hallitaan osaltaan hoitamalla päivitykset sekä ohjeistamalla käyttäjät. Toiminnasta vastaavien on myös kehitettävä ohjelmistojen rinnalle muita asioiden tallentamiskeinoja.

Sähköpostin toimintaongelmat aiheuttavat tiedonkulun ongelmia. Kunnan tiedonhallintajärjestelmän ongelmat hidastavat päätöksentekoa. Tällöin palvelujen tuottaminen myös hidastuu. Riski on pieni.

Atk-tuen poissa ollessa avun saaminen on hyvin vähäistä. Asioiden hoito vaikeutuu. Riskin todennäköisyys ja riski on kohtalainen.

Hankinnat

Hankinnat tehdään pääsääntöisesti kilpailuttamisen perusteella. Näin saadaan toiminnot järjestettyä todennäköisimmin kustannustehokkaasti. Hankintojen suunnitelmallisuuteen on kiinnitettävä huomiota. Toiminnasta vastaavien on huomioitava kaluston tärkeys ja kunnossapidon merkitys toimintojen toteutumiselle sekä käyttäjäturvallisuus. Riskinä ovat kaluston yllättävät korjauskustannukset tai uuden kaluston hankinta. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on tehtävä hankinnat suunnitelmallisesti ja ennakoitava kaluston kunto.

Sopimukset ja projektit

Erilaiset hyvinvointipalvelujen toimialalla tehdyt ostopalvelu- ja yhteistoimintasopimukset ovat toimineet pääsääntöisesti hyvin. Sopimusehtojen noudattamista ja vanhentumisaikoja seurataan jatkuvasti. Kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehtyjen sopimusten osalta riskinä on sopimuksen yllättävä purkautuminen tai toimijan resurssipula, jotka aiheuttavat sen, että toiminnalle asetetut tavoitteet voivat jäädä jossain määrin tavoitteista. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on suunnittelussa huomioitava tämä riski.

Projekteja on eri vastuualueilla ja niiden vastuut on määritelty projekteja käynnistettäessä. Erilaiset hanke- ja erityisrahoitusten haku voi jäädä epähuomiossa tekemättä, koska hakeminen on yhden henkilön vastuulla. Tällöin toiminnalle asetetut tavoitteet jäävät jossain määrin tavoitteesta. Riskin todennäköisyys on pieni. Hanke- ja erityisrahoitusten hakuajoja on seurattava intensiivisesti. Monivuotisten hankkeiden rahoituksen päättyminen kesken suunnitellun hankekauden voi keskeyttää hankkeen. Tällöin toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on varauduttava tähän.

Omaisuus

Kunnan tekninen toimiala vastaa kunnan kiinteistöistä. Koneiden ja laitteiden on oltava asianmukaisia ja turvallisia. Riskinä on henkilöstön ja/tai asiakkaiden loukkaantuminen. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on huolehdittava koneiden ja laitteiden kunnosta ja turvallisuudesta sekä opastettava käyttäjiä.

Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit

Ostolaskujen hyväksymisen sujumattomuus voi aiheuttaa rahallisen riskin viivästyskorkojen muodossa. Riskin suuruus ja todennäköisyys on pieni. Toimialajohtajan on varmistettava laskujen hyväksyjien varahenkilöjärjestelmän toimivuus.

Tiedonkulku

Tiedonkulku henkilöstölle hoidetaan suusanallisesti, sähköpostitse, sähköisillä kanavilla, kirjeitse, hyvinvointipalvelujen johtoryhmän kokouksissa, työpaikkakokouksissa ja työpisteiden ilmoitustauluilla. Tiedottamiseen on jatkuvasti kiinnitettävä huomiota ja sitä on kehitettävä. Tiedottamisessa tulee olla yhdenmukainen linja. Riskinä on tiedottamisen epäonnistuminen, joka voi vaikuttaa myös palvelutuotantoon. Riskin todennäköisyys on pieni.

Asianmukainen ja oikea-aikainen tiedottaminen palvelujen käyttäjille on olennainen osa palvelutuotantoa. Tiedottamisessa tulee olla yhtenäinen linja. Tiedotettaessa tulee huomioida tiedottamisväylät, joita asiakkaat käyttävät. Tämä edellyttää henkilöstön osaamista ja tiedottamiseen sopivaa välineistöä. Riskinä on tiedottamisen epäonnistuminen ja tällöin toiminnalle asetetut tavoitteet voivat jäädä jossain määrin saavuttamatta. Riskinä on myös henkilöstön osaamisen ja välineistön puute. Riskien todennäköisyys on pieni. Kunnan tulee hankkia henkilöstölle tiedottamiskoulutusta ja asianmukainen välineistö.

Tiedon kulku ja tiedottaminen sekä organisaation sisällä että ulkopuolelle on yhden tai parin henkilön varassa. Jos tieto ei kulje, toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Tiedottamisesta vastaaville on oltava varahenkilöjärjestelmä.

TEKNISTEN PALVELUJEN TOIMIALAN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA RISKIEN-HALLINNASTA

Henkilöstö

Teknisten palvelujen toimialalla osaavan henkilöstön saatavuus ei ole tällä hetkellä merkittävä riski. Vakinaisen henkilöstö on pääsääntöisesti ammattitaitoinen, mutta ammattitaitoisten sijaisten saamisessa on tila- huoltajien ja ruokapalveluhenkilöstön osalla edelleen haasteita. Palvelujen järjestäminen muille hallintokunnille tarkoituksenmukaisesti ja laadukkaasti ei kuitenkaan ole kärsinyt sijaisten saatavuuden haasteiden vuoksi.

Henkilöstölle on järjestetty koulutusmahdollisuuksia mm. oppisopimusmenettelyllä suorittaa ammattitutkinto. Tilahuollon puolella yksi henkilö valmistui oppisopimuksen kautta toimitilahuoltajaksi ja yksi omaehtoisesta koulutuksesta laitoshuoltajaksi. Ruokapalveluissa yksi henkilö suoritti suurtalouskokin ammattitutkinnon.

Perehdytyksessä käytetty Sympa HR -järjestelmä on osoittautunut selkeäksi ja toimivaksi.

Teknisten palvelujen toimialan kiinteistöjen kunnossapito- ja puhtaanapitotehtäviä on myös mahdollisuus hankkia ostopalveluna tarvittaessa.

Pienistä henkilöstömääristä johtuvaa toimialaosaamista on kehitetty siten, että työntekijän poissa ollessa ko. työtehtävät pystytään pääosin hoitamaan.

Vuosi 2019 ei ollut vaikea eläkkeelle jäämisten suhteen. Eläköitymistilanteisiin liittyviin riskeihin varaudutaan rekrytoinnin oikea-aikaisuudella ja riittävällä tehtäviin perehdyttämisellä.

Henkilöstölle mahdollisesti työturvallisuusriskejä aiheuttavia sisäilmaongelmien toteamista varten on oma toimenpideohjelmansa. Kunnantalolla tehtiin kevyt sisäilmakorjaus kesällä 2019 ja sen jälkeen ilmanvaihtokanavien nuohous sekä päätelaitteiden säätö mittauksineen.

Rakennusvalvonnassa tapahtui henkilövaihdoksia vuoden 2019 aikana. Virkaa tekevä rakennustarkastaja lähti uusiin haasteisiin keväällä 2019 ja kesällä hänen tilalleen valitun uuden rakennustarkastajan virkasuhde purettiin koeajan kuluessa joulukuussa 2019. Nämä tapahtumat aiheuttivat töiden kasautumista teknisellä osastolla.

Tietojärjestelmien toimivuus

Toimialan työntekijöiden ja asiakkaiden tiedot ovat pääasiassa tietokoneella erilaisissa ohjelmistoissa. Mikäli ohjelmisto ei toimi, asioiden hoito vaikeutuu ja joissakin tapauksissa voi loppua kokonaan.

Teknisen toimialan ohjelmistojen varmuuskopiointi tapahtuu automaattisesti kerran vuorokaudessa. Sähkön jakeluhäiriöiden varalta tietokoneet on varustettu varavirtalähteellä. Lisäksi kunnalle on hankittu varavoima-aggregaatteja. Ohjelmistoilla on voimassa olevat huoltosopimukset.

Palvelinhuone on jatkuvasti lukittuna ja ilmastoituna.

Suhdannevaihtelut

Suhdannevaihtelut vaikuttavat koko teknisten palvelujen toimialalla lähinnä yksityisen rakentamisen kautta rakennuslupien määrään. Lupien määrä on ollut samalla tasolla jo useamman vuoden. Kunnan oman talouden tila vaikuttaa investointien määrään.

Suhdanteen nousukaudella vuokra-asuntojen kysyntä saattaa kasvaa merkittävästi. Vuonna 2019 vuokra-asuntoja on ollut tarjolla niitä tarvitseville.

Lainsäädännön muutokset

Lainsäädännön jatkuvasti uusiutuessa riskinä on lain tai määräyksen huomiotta jättäminen ja sitä kautta virheellinen päätös. Lainsäädännön muutoksien aktiiviselle seuraamiselle tulee varata resursseja koulutukseen ja ajankäyttöön. Lainsäädäntöjen uusimiset ja muutokset saattavat aiheuttaa yhdyskuntapalvelujen, kiinteistöjenylläpidon ja -hoidon sekä viranomaispalvelujen osalle usein myös nousevia kustannuksia laitehankintojen ja esim. energiamääräysten vaatimustason nousun johdosta.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskejä ovat kunnan omaisuuteen kohdistuvat vahingot, esimerkiksi tulipalot ja vesivuotovahingot, sekä kunnan toiminnan toiselle osapuolelle aiheuttamat vahingot.

Kunnan kiinteistöillä on pääosin tilavuuteen perustuva erilaisilta vahinkotyypeiltä suojaava täysarvovakuutus ja neliömäärään perustuva irtaimistovakuutus. Teollisuustilojen osalta vakuutusarvot ovat euromääräisiä. Avo- ja hoivapalvelujen sekä opetuspalvelujen käyttämillä kiinteistöillä on lisäksi toiminnan keskeytysvakuutus. Ajoneuvot sekä rakenteet ja laitteet, esim. laiturit, on vakuutettu.

Kunnalla on kaikkia toimialoja koskeva vastuuvakuutus, joka korvaa toiselle osapuolelle aiheutuneet vahingot. Lisäksi kunnalla on erillinen hallinnon vastuuvakuutus.

Vakuutukset päivitetään tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Investointeihin liittyvät riskit

Investointeihin liittyy riskejä mm. investointihankkeiden kilpailutuksessa ja toteutuksessa.

Investoinnit kilpailutetaan hankintalain ja kunnan hankintaohjeen mukaisesti. Erityistä tarkkuutta tulee noudattaa hankinnan ilmoitusvelvollisuuden ja kynnysarvojen suhteen.

Urakoitsijoilta vaaditaan tarjouspyyntövaiheessa todistukset, ettei yrittäjällä ole maksamattomia veroja eikä vakuutusmaksuja. Sopimusvaiheessa urakoitsijoilta vaaditaan YSE:n mukaiset työaikaiset vakuudet hankkeen suorittamiseksi, jotka vaihdetaan työn valmistuttua takuuajaksiin vakuuksiin. Hankkeiden vastaanotto- ja takuutarkastukset pidetään sopimusten mukaisesti.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Teknisten palvelujen toimialalla sisäinen valvonta toimii sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti. Palvelut ja hallinto on järjestetty säädösten mukaisesti sekä hyvää hallintotapaa noudattaen.

Tulostavoitteet asetetaan vuosittain talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Tekninen lautakunta hyväksyy talousarvion käyttösuunnitelman vuosittain. Toimialajohtaja seuraa koko toimialan talousarvion toteutumista, vastuuhenkilöt oman tulosalueen ja tulosyksiköiden johtajat oman tulosyksikkönsä osalta. Toimialajohtaja raportoi tekniselle lautakunnalle talouden tilanteesta noin kolme kertaa vuodessa. Kunnanhallitukselle raportoidaan kaksi kertaa vuodessa vuosikolmannesraporttien muodossa ja kerran tilinpäätöksen yhteydessä.

Varsinaisia tuloskeskusteluja ei toimialalla ole käyty.

Hankinnat tehdään hankintaohjeen mukaisesti ja kilpailuttamisen kautta lukuun ottamatta euromäärältään pieniä hankkeita.

Irtaimistokirjanpitoa ei ole.

Henkilöstöhallinto toteutetaan hallintosäännön sekä talousarviossa olevien ja kunnanhallituksen antamisen ohjeiden mukaisesti. Työpaikkakokouksia pidetään osastopalaverien muodossa kuukausittain.

Kokouspöytäkirjat laaditaan, tarkastetaan ja pidetään nähtävänä hallintosäännön määräysten mukaisesti. Teknisen lautakunnan puheenjohtaja ja kunnanjohtaja valvovat teknisen johtajan viranhaltijapäätöksiä. Lisäksi tekninen johtaja valvoo alaistensa tekemiä viranhaltijapäätöksiä.

Vuoden 2019 aikana kahdesta rakennuslupapäätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen.

Tietoturvallisuus perustuu kunnan yhteiseen tietoturvamennettelyyn ja ohjeistukseen sekä vastuuntuntoiseen työskentelytapaan asioiden käsittelyssä.

Toiminta- ja työketjut ovat osittain varmistettu niin, että toimialajohtajalle ja vastuuhenkilöille on määrätty sijaiset.

Laadunvarmistuksessa ei ole käytetty varsinaisia laadun arviointimenetelmiä.

Tiedottaminen hoidetaan suusanallisesti, sähköpostitse, työpaikkakokouksissa ja työpisteiden ilmoitustauluilla. Tiedottamiseen on jatkuvasti kiinnitettävä huomiota ja sitä on kehitettävä.

Arviointi

Riskien hallinnassa on tehty riskien kartoitus vuosittaisissa vakuutuspalaverissa kiinteän ja irtaimen omaisuuden sekä toiminnan osalta. Tämän pohjalta kiinteä ja irtain omaisuus on vakuutettu.

Vastuu riskien hallinnasta on jokaisen tulosalueen vastuuhenkilöllä ja tulosyksikön johtajalla, kokonaisvastuu toimialajohtajalla.

Riskien hallinta on vastuutettu ja riskejä sekä niiden hallintaa arvioidaan erillisillä vastuutahojen vuosittain tekemillä lomakkeilla.

Omaisuuden ja toiminnan osalta varautuminen eri riskeihin on ollut riittävää.

Teknisten palvelujen toimiala toimii valmistelijana omaisuuden hankinnan ja myynnin osalla, mutta varsinaiset myyntiehdot hyväksyy joko kunnanhallitus tai kunnanvaltuusto.

Vuoden 2019 aikana hankintojen ja myyntien valmistelu on ollut ao. lakien, asetusten ja ohjeiden mukaista.

Teknisen toimialan sisäisen valvonnan suunnitelmassa määritellään vuosittain kolme sisäisen valvonnan kokonaisuutta. Niiden seuranta tapahtuu erillisellä raportilla.

Sopimustoiminta

Teknisten palvelujen toimialan sopimukset ovat toimineet pääasiassa hyvin. Sopimusehtojen noudattamista ja vanhentumisaikoja seurataan jatkuvasti.

Sopimukset ovat ko. toiminnan vaatimien lakien, asetusten ja ohjeiden mukaisia ja sopimuksissa on huomioitu kunnan kokonaistaloudellinen etu.

Sopimukset kattavat sopimusten mukaiset toiminnot hyvin.

Essoten tukipalvelujen hinnoittelussa ja laskutuksessa on ollut haasteita. Essoten vaatimusten mukaisesti tilahuollon kustannukset erotettiin tilojen kokonaisvuokrista vuoden 2018 alusta alkaen. Keväällä 2018 sovitun kustannusjaon mukainen laskutus ei toteutunut lukuisten korjauksien jälkeen suunnitellusti, tilanne korjattiin vuoden 2019 puolella.

Kotipalveluaterioiden viikonloppukuljetusten siirtyminen pois Essotelta on vaatinut uuden käytännön löytämisen ateriakuljetuksille viikonloppuisin.

Hyvä hallintotapa

Teknisten palvelujen toimialalla toteutuu asiakkaiden oikeus saada asiansa käsitellyksi hyvän hallintotavan mukaisesti viivytyksettä ja toimivaltaisessa viranomaisessa.

Päätökset ovat perusteltuja ja muutoksenhakuoikeus on ilmoitettu päätöksen liitteenä.

SELONTEKO KUNTAKONSERNIN TOIMINNASTA, TALOUDESTA JA VALVONNASTA

Puumalan kunnan tytäryhteisöistä merkittävin on KOY Puumalan Vuokratalot. Yhtiön taseen loppusumma on noin 2 miljoonaa euroa. Vuokratalojen liikevaihto laski vuodesta 2017 noin 30 000 euroa, mikä johtui vuokratulojen vähenemisestä. Yhtiön tilikauden tulos oli noin 80 000 euroa negatiivinen suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen, kun se edellisenä vuonna oli 40 000 euroa positiivinen. Kulujen kasvu johtui erityisesti korjaustoimista. Yhtiöllä on kunnan velkaa noin 1,9 miljoonaa euroa, mistä suurella osalla on myös kunnan takaus. Yhtiön maksuvalmius on hyvä. Tytäryhtiöiden tilannetta käydään tarkemmin läpi kunnanhallituksessa vuosittain.

Vuokrataloyhtiötä tulee taloudellisesti rasittamaan tulevana vuosina vuokra-asuntojen vähäinen kysyntä, mikäli nykyinen suuntaus jatkuu. Asuntokannan sopeuttamista tarvitaan edelleen.

Essote kuntayhtymän lainan määrän kasvu näkyy kuntakonsernin vieraan pääoman maltillisena kasvuna, vaikka peruskunnan lainamäärä onkin pienentynyt. ESSOTE:n vieraasta pääomasta Puumalan kunnan osuus on omistuksen suhteessa eli 2,76 %, mikä tarkoittaa noin 4,5 miljoonaa euroa.

Koko kuntakonsernin tulos oli noin 1,2 miljoonaa euroa, mikä on noin 150 000 euroa peruskunnan tulosta heikompi.

ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntalain 70 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Tilikauden tuloksesta tehdään 500 000 euron rahastovaraus. Varauksella varaudutaan perustamaan kunnan v. 2020 talousarvion mukainen Puumala-rahasto tai -säätiö.

Tilikauden ylijäämä 850 912,98 euroa siirretään edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä -tilille.

KUNTASTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Visiomme

Saaristokunta Puumala 2025 on **uuden työn ja rohkeiden ratkaisujen** kunta, joka on hyvinvoivien ihmisten koti Saimaalla

Arvomme

Asiakslähtöisyys
Avoimuus
Positiivisuus
Tasa-arvoisuus
Yhteistyökykyisyys

Kuntastrategian mittarit

Saimaa	Tavoitetaso vuodelle 2019	Toteuma 2019
Vierasvenesataman kävijämäärä (yöpymiset)	1750	1628
Pistohiekka: investerin löytäminen	Konseptisuunnittelu ja investerin löytäminen	Konseptisuunnitelma valmistunut. Investerin etsintää on toteutettu ja neuvotteluja käydään paraikaa.
Geopark-kohteiden tunnettavuutta tukevien toimenpiteiden lukumäärä	Opastuksien jatkaminen, Saimaa Geopark -statuksen saaminen, esite- ja markkinointimateriaalin toteuttaminen	Saimaa Geopark-statusta ei vielä saatu, vaan hankkeelle näytettiin ns. keltaista valoa. Opastuksia on valmistunut eri kohteisiin.
Yöpymismäärät matkailuryyksissä	Positiivinen kehitys	Ennakkotietojen mukaan tilastoidut (yli 20 vuodepaikkaa) yöpymiset laskivat 2,9 %. Lasku johtuu pitkälti venäläisten vähentyneistä yöpymisistä.

Yrittäjyys	Tavoitetaso vuodelle 2019	Toteuma 2019
Yksityisten työpaikkojen lukumäärä	Positiivinen kehitys	Tilastointi päättyy tällä hetkellä vuoteen 2017. Yksityisten työpaikkojen määrä pysyi edellisvuoden tasolla.
Työttömyysaste	Alle 9 %	12 kuukauden liukuva keskiarvo 8,8 (12/2019)
Kunnan kiinteistöissä olevien etätyötilojen käyttäjämäärä / v	Käyttöasteen nostaminen	Koulukartanon osalta täyttöaste on nousemassa keväällä 2020 sataan. Kunnantalon etätyöpisteet ovat olleet vähäisessä ja tilapäisessä käytössä.
Syväväylää tai meriyhteyttä hyödyntävien yritysten lukumäärä	1-2 uutta yrittäjää, esim. veneilyyn liittyvä liiketoiminta	Vuonna 2019 on Puumalassa käynnistynyt mm. norpparisteilytoiminta.
Aloittaneiden yritysten lukumäärä / vuosi	15	31.12. tilanne 8 perustettua yritystä.
Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten nettomuutos / vuosi	7	Muutos positiivinen 10 yritystä (v. 2018), v. 2019 tilastot valmistuvat myöhemmin

Lapsiperheet	Tavoitetaso vuodelle 2019	Toteuma 2019
Tyytyväisyys lapsiperheiden palveluihin	Perheneuvoverkosto toimii ja palvelut ovat sujuvia. Jokaisella sektorilla riittävät resurssit.	Perheneuvoverkosto aloitti toimintansa helmikuussa. Kunnan verkkosivuilla on osio ”Lasten, nuorten ja perheiden palvelut”, josta löytyvät Puumalan kunnassa tarjolla olevat lasten, nuorten ja perheiden palvelut yhteystietoineen, perheneuvoverkoston jäsenet yhteystietoineen sekä sähköinen yhteydenottolomake, joka välittyy palvelujohtajan sähköpostiin. Yhteydenottoihin on reagoitu kolmen arkipäivän sisällä ja asiat hoidettu. Sosiaalitoimessa ovat resurssit olleet riittävät maaliskuun- elokuun aikana. Muulloin on ollut puutteita sosiaaliohjaajan, sosiaaliohjaajan ja koulupsykologin palvelun osalta.
	Perheet hyvin tyytyväisiä palveluihin.	Lapsiperheiltä tulee sekä suullista että kirjallista palautetta. Palautteet ovat pääsääntöisesti positiivisia, mutta jonkin verran tulee myös hyvää rakentavaa palautetta, jonka pohjalta palveluja kehitetään. Varsinaista tyytyväisyysmittaria ei ole vielä kehitetty.
Lasten, nuorten ja perheiden osallistumista tukevien toimenpiteiden määrä (esim. tilaisuudet, kyselyt)	Kaikissa lasten, nuorten ja perheiden palveluissa heidät osallistetaan jokapäiväisessä toiminnassa. Perhefoorumin toteuttaminen.	Lapsia, nuoria ja perheitä kuullaan ja heidän näkemykset otetaan huomioon kaikkea heille suunnattua toimintaa suunniteltaessa, kehitettäessä ja arvioitaessa. Perhefoorumi toteutettu perheviikolla (vko 45), 6.11.2019. – Etelä-Savon perheiltä ”Pysähdytään somen ja pelien äärelle” striimatuna Puumalassa 20.11.

Toisen asteen opintojen keskeyttäneiden lukumäärä / vuosi	0	Ei ilmoituksia keskeyttäneistä.
Toisen asteen opintojen keskeyttäneiden kiinnityminen tarvitsemiinsa palveluihin.	Jokaiselle keskeyttäneelle on tarjota tukea ja ohjausta.	Etsivä nuorisotyöntekijä tarjoaa tukea ja ohjausta kaikille sitä vastaanottaville nuorille.
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat nuoret	Alle koko maan keskiarvon.	Puumala 6,1 %, Etelä-Savo 6,6 %, koko maa 7,9 % (2018)
	Jokaiselle koulutuksen ulkopuolelle jääneelle on tarjota tukea ja ohjausta.	Etsivä nuorisotyöntekijä tarjoaa tukea ja ohjausta kaikille sitä vastaanottaville nuorille.
Perusopetuksen laatu	Laatukriteerien työstäminen ja niiden toteutumisen arviointi.	Työstämistä ei ole vielä aloitettu.
Yrittäjyyskasvatusta tukevat toimenpiteet yhtiäiskoululla	Yrittäjyyskasvatuksen OPS tehdään lukuvuoden 2019-2020 aikana	Yrittäjyyskasvatuksen opetussuunnitelma on työn alla, käytössä lukuvuonna 2020-2021.

Hyvinvointi	Tavoitetaso vuodelle 2019	Toteuma 2019
Sairastavuusindeksi (ikävakioitu)	Laskeva	Kelan indeksi: Viimeisin tieto vuodelta 2017 (118,6), laskenut lähes joka vuosi
Kotona itsenäisesti asuvat yli 75-vuotiaat	Yhä useampi ikäihminen asuu itsenäisesti ja saa tarvitsemansa tuen.	V. 2017 osuus oli 92,4 %. Osuus on pysynyt tällä tasolla jo pitkään ja on korkeampi kuin Etelä-Savossa keskimäärin
Kuntalaisia ja monipaikkaisia ihmisiä osallistavien toimenpiteiden lkm	Palvelujen yhteiskehittäminen tilaisuuksien, kyselyiden avulla sekä osallistavan budjetoinnin avulla.	Kesällä toteutettu asumiskysely, hyvinvointilautakunta päätti osallistuvan budjetin määrärahoista esitysten mukaan. Erityisesti näkynyt UNICEFin lapsiystävällinen kunta -työ
Ennaltaehkäisevien ja tukevien toimien käyttö kiusaamistapauksissa	Riittävä resurssi ennaltaehkäiseviin toimiin. Jokainen kiusaamistapaus selvitetään ja asianomaisia tuetaan.	Ristiriitatilanteiden toimintaohje laadittu v. 2020.
Asiakastyytyväisyys	Kuntalaispalautteen systemaattinen läpikäynti ja nopea reagointi reklamaatioihin	Palautetta saadaan eri kanavista, mutta koottua palaute- ja seurantajärjestelmää ei ole.

Laatuasuminen	Tavoitetaso vuodelle 2019	Toteuma 2019
Sähköisten lupahakemusten lukumäärä	75 % luvista haetaan sähköisesti	Sähköisten lupien osuus 78 % (12/2019)
Kunnan myymät tontit / v	Myytyjä tontteja vähintään kaksi. Tonttimarkkinoinnin aloittaminen Huutokaupat.comin kanssa.	Kolme tonttia myyty, huutokaupamarkkinointia aloitettu myös.
Myönnetyt uudet rakennusluvut vakituisille asunnoille / vuosi	Kolme uutta omakotitaloa. Lisäksi käyttötarkoituksen muutoksia loma-asunnoista omakotitaloksi kolme	Tarkastelujaksolla yksi uusi lupa, kolme muutosta luvitettu
Myönnetyt uudet rakennusluvut vapaa-ajan asunnoille / vuosi	15	17 lupaa
Toteutetut muutostyöt esteettömyys huomioiden	Vähintään yksi huoneisto peruskorjataan	Toteutettu

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

KÄYTTÖTALOUS YH- TEENSÄ	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 19	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muu- tos, %, 2018- 2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	3 936 920	4 125 179	4 125 179	4 335 445,04	105,1	10,1
Toimintamenot	-18 888 612	-20 270 904	-20 270 904	-19 689 385,23	97,1	4,2
TOIMINTAKATE	-14 951 692	-16 145 725	-16 145 725	-15 353 940,19	95,1	2,7
Toimintakate eu- roa/asukas	-6 809	-7 312	-7 312	-7 155	95,10	5,1
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	2 648 916	2 562 904	2 562 904	2 694 846,65	105,1	1,7
Toimintamenot	-17 600 609	-18 708 629	-18 708 629	-18 048 786,84	96,5	2,5
TOIMINTAKATE	-14 951 692	-16 145 725	-16 145 725	-15 353 940,19	95,1	2,7

HALLINTOPALVELUJEN TOIMIALA

HALLINTOPALVELUT YH- TEENSÄ	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 19	TP 2019	Käyttö- % 2019	Muutos, %, 2018- 2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	530 887	518 669	518 669	521 965,17	100,6	-1,68
Toimintamenot	-11 358 439	-12 342 121	-12 342 121	-11 875 583,87	96,2	4,55
TOIMINTAKATE	-10 827 551	-11 823 452	-11 823 452	-11 353 618,70	96,0	4,86
Toimintakate euroa/asukas	-4 931	-5 355	-5 355	-5 291	98,8	7,29
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	467 902	424 314	424 314	427 763,36	100,8	-8,58
Toimintamenot	-11 142 390	-12 030 844	-12 030 844	-11 568 419,83	96,2	3,82
TOIMINTAKATE	-10 674 488	-11 606 530	-11 606 530	-11 140 656,47	96,0	4,37

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma: Vuonna 2019 toimitetaan eduskunta-, europarlamentti- ja maakuntavaalit.

KRIITTISET TUNNUSLUVUT	TP 2018	TA 2019	Muutettu		Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018- 2019
			TA 2019	TP 2019		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	4 301	5 200	5 200	8 456,80	162,6	96,62
Toimintamenot	-5 783	-17 980	-17 980	-11 736,61	65,3	102,95
TOIMINTAKATE	-1 482	-12 780	-12 780	-3 279,81	25,7	121,31
Toimintakate euroa/asukas	-1	-5	-5	-2	30,57	52,83
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	4 301	5 200	5 200	8 456,80	162,6	96,62
Toimintamenot	-5 783	-17 980	-17 980	-11 736,61	65,3	102,95
TOIMINTAKATE	-1 482	-12 780	-12 780	-3 279,81	25,7	121,31

Toiminnan ja talouden toteuma: Maakuntavaaleja ei toteutettu. Nettotoimintamenot alittuivat noin 10 000 eurolla budjetoituun nähden. Eurovaalien äänestysprosentti oli 43,0 % (koko maa 42,7 %) ja eduskuntavaalien 79,2 % (koko maa 72,1 %).

KUNNANVALTUUSTO

Palvelusuunnitelma: Kunnanvaltuusto käyttää kuntalain mukaisesti kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuustossa on 21 jäsentä, joista yksi toimii puheenjohtajana ja kaksi varapuheenjohtajina. Puheenjohtajisto valitaan kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

KRIITTISET TUNNUSLUVUT	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU		Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018-2019
			TA 19	TP 2019		
Valtuuston kokouksia	6	6	6	6		
Käsiteltyjä asioita	40	45	45	49		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	304	300	300	533,85	178,0	75,61
Toimintamenot	-35 584	-53 708	-53 708	-60 055,97	111,8	68,77
TOIMINTAKATE	-35 280	-53 140	-53 140	-59 522,12	111,4	68,71
Toimintakate euroa/asukas	-16	-24	-24	-28	115,6	73,35
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	304	300	300	533,85	178,0	75,61
Toimintamenot	-23 434	-31 450	-31 450	-31 745,89	100,9	35,47
TOIMINTAKATE	-23 130	-31 150	-31 150	-31 212,04	100,2	34,94

Toiminnan ja talouden toteuma: Valtuusto kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Yksi valtuuston päätös (maan hankinta Puumalan seurakunnalta) jouduttiin kumoamaan virheellisenä syntyneenä. Toimintamenot kasvoivat edellisvuodesta noin 8000 eurolla, johtuen erityisesti osallistumisesta Uuden sukupolven organisaatiot (USO)-koulutukseen.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma: Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.

KRIITTISET TUNNUSLUVUT	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 19	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018-2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot						
Toimintamenot	-15 325	-19 477	-19 477	-17 870,31	91,8	16,61
TOIMINTAKATE	-15 325	-19 477	-19 477	-17 870,31	91,8	16,61
Toimintakate euroa/asukas	-7	-9	-9	-8	92,5	18,96
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot						
Toimintamenot	-14 890	-18 410	-18 410	-16 803,27	91,3	12,85
TOIMINTAKATE	-14 890	-18 410	-18 410	-16 803,27	91,3	12,85

Toiminnan ja talouden toteuma: Tarkastuslautakunta kokoontui 16 kertaa tilikauden aikana. Lautakunta kuuli kokouksissaan viran- ja toimenhaltijoita sekä tutustui kunnan eri toimipisteisiin. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen toteumat olivat 8,7 % alhaisemmat arvioon verrattuna.

KUNNANHALLITUS

Palvelusuunnitelma: Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta ja käyttää kunnan puhevaltaa kuntalain mukaisesti. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kunnanhallitus johtaa myös elinkeinopolitiikkaa, työllistämistoimintaa, saaristoalueiden kehittämistä, maankäytön suunnittelua, maapolitiikkaa, arkistotoimeja ja kuntayhteistyötä. Kunnanhallitus johtaa koko kuntakonsernin toimintaa. Kunnanhallitus toimii kunnan jäteviranomaisena. Toimikausi on vaalikausi.

KRIITTISET TUNNUSLUVUT	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 19	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018- 2019
Kunnanhallituksen kokouksia	11	11	11	12		9,1
Käsiteltyjä asioita	169	160	160	171		1,2
Verotuskustannukset, euroa	55 345	55 000	55 000	48 744,00 €		-11,9
Työttömyysaste, keskimäärin	10	9	9	8,8		-12,0
Työmarkkinatuen kuntaosuus, euroa	93 694	170 000	170 000	94 705,00 €		1,1
Käyttäjät kunnan www-sivuilla	69 593	70 000	70 000	71 770		3,1
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	67 344	35 500	35 500	60 009,93	169,0	-10,9
Toimintamenot	-591 478	-626 063	-626 063	-537 172,64	85,8	-9,2
TOIMINTAKATE	-524 133	-590 563	-590 563	-477 162,71	80,8	-9,0
Toimintakate euroa/asukas	-239	-267	-267	-222	83,3	-7,0
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	67 344	35 500	35 500	60 009,93	169,0	-10,9

Toimintamenot	-584 340	-613 180	-613 180	-521 471,68	85,0	-10,8
TOIMINTAKATE	-516 995	-577 680	-577 680	-461 461,75	79,9	-10,7

Toiminnan ja talouden toteuma: Kunnanhallitus kokoontui tilikauden aikana 12 kertaa ja käsitellyt 171 asiaa.

Kunnanhallituksen vastuualueen toimintamenot ja -tuotot pienenevät edellisvuodesta. Nettomenot pienentyivät noin 45 000 eurolla. Talousarvion menot alittuivat noin 100 000 eurolla, johtuen erityisesti työmarkkinatukikustannusten selvästi ennakoitua pienemmästä määrästä.

Toimintatuotot pienentyivät erityisesti edellisvuotta pienemmistä työllistämistuista johtuen. Työllistettyjen lukumäärä oli kuitenkin edellisvuotta suurempi. Henkilöstökulut alentuivat noin 40 000 eurolla, josta neljäsosa selittyy lomapalkkavelan pienentymisestä ja 30 000 euroa pienentyvillä eläkemenoilla. Työmarkkinatuen kustannukset pienentyivät maltillisesti.

Kunnanhallitus on vuoden aikana päättänyt mm. Reitistö II-hankkeen toteuttamisesta, solminut kaavoitussovimuksen Kuoreksenniemen alueen asemakaavan päivittämisestä, osallistunut Saimaan vesiliikenteen kehittämishankkeeseen ja päivittänyt kunnan sijoitussuunnitelman. Kunnanhallitus on lisäksi hakeutunut työllistämisen kuntakokeiluun ja asettanut nähtäville Kanttorilanrannan asemakaavaluonnoksen. Loppuvuodesta valtioneuvosto teki päätöksen siitä, että Puumala on edelleen saaristokuntalain mukainen saaristokunta. Uusien kriteeristöjen valmistelu myös käynnistettiin.

Kunnanvaltuuston v. 2018 hyväksymästä itäosien yleiskaavan muuttamisesta on tehty kaksi valitusta hallinto-oikeuteen. Kunnanhallitus on antanut valituksista lausunnon. Alkuvuodesta 2020 Itä-Suomen hallinto-oikeus päätti hylätä valitukset.

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta järjestämisvastuu on Etelä-Savon sote-kuntayhtymällä, pois lukien ympäristöterveydenhuolto, jossa palveluista vastaa Sosteri. Vastuu palvelujen seurannasta, budjetoinnista ja ohjauksesta kuuluu kunnanhallitukselle. Kunnan tavoitteena on vaikuttaa ESSOTE:n toimintaan siten, että palvelujen saatavuus nykytasoisena jatkuu, uusia innovaatioita ja teknologiaa hyödynnetään myös paikallistasolla ja painopistettä viedään ennaltaehkäiseviin, matalan kynnyksen ja perustason palveluihin.

Essotella on viisi vastuualueetta: perhe- ja sosiaalipalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut, vanhus- ja vammaispalvelut, terveyspalvelut sekä kuntoutuspalvelut.

Perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymä laskuttaa jäsenkuntiaan vuonna 2019 seuraavasti:

- 14 % kunnan asukasluvun mukaisesti
- 50 % aiheuttamisperiaatteella tilikauden toteutuneiden kulujen mukaisesti
- 36 % aiheuttamisperiaatteella laskettuna kolmen edellisen vuoden toteutuneiden kulujen mukaan

Erikoissairaanhoidon osalta kuntajako on erilainen ja sen osalta käytetään vuoden 2018 toteumaennustetta 88 prosenttia ja kapitaatiota 12 prosenttia.

Kuntien maksuosuudet laskutetaan kuukausittain kuntayhtymän valtuuston hyväksymään talousarvioon perustuvana ennakkomaksuna ja tilikauden päätyttyä suoritettavana tasuseränä. Tasuserä muodostuu toteutuneiden maksuosuuksien ja ennakkomaksujen välisestä erotuksesta.

KRIITTISET TUNNUSLUVUT	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 19	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018- 2019
------------------------	---------	---------	-------------------	---------	------------------	-----------------------------

Yli 75-vuotiaiden asukkaiden osuus koko väestöstä	16,7	17	17	17,8		6,59
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	233 848	236 000	236 000	206 174,08	87,4	-11,83
Toimintamenot	-9 930 694	-10 725 275	-10 725 275	-10 396 946,13	96,9	4,70
TOIMINTAKATE	-969 846	-10 489 275	-10 489 275	-10 190 772,05	97,2	950,76
Toimintakate euroa/asukas	-4 415	-4 751	-4 751	-4 749	100,0	7,56
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	233 848	236 000	236 000	206 174,08	87,4	-11,83
Toimintamenot	-9 755 971	-10 495 575	-10 495 575	-10 190 009,21	97,1	4,45
TOIMINTAKATE	-9 522 123	-10 259 575	-10 259 575	-9 983 835,13	97,3	4,85

Toiminnan ja talouden toteuma: ESSOTE:n osalta toimintaa ovat Puumalassa varjostaneet edelleen jatkunut niukkuus lääkäreistä ja laajemmin tarkasteluna talouden huono ennustettavuus ja seuranta. ESSOTE:n selvästi alimitoitettua talousarviota on jouduttu korjaamaan yli 20 miljoonalla eurolla. Puumalassa on lääkäripalveluja ollut vaihtelevasti tarjolla, joskin tilanne on vakiintunut paremmaksi alkuvuodesta 2020. Myös sosiaalipuolella on ollut jonkin verran henkilöstöniukkuutta, jota lisäsivät myös ESSOTE:n yt-neuvottelu.

Puumalan erikoissairaanhoidon kustannukset kasvoivat alkuvuodesta nopeasti, mutta loppuvuotta kohden tilanne tasaantui ja erikoissairaanhoidon menokasvu jäi noin 200 000 euroon. Menokasvua voidaan pitää odotettuna, sillä edellisvuonna menokehitys oli psykiatria lukuunottamatta negatiivinen, kun taas vuonna 2019 menokehitys meni päinvastoin ja psykiatrian menot laskivat. Vuonna 2019 kasvoivat erilaisten avopalvelujen kustannukset yli 200 000 eurolla ja ostopalvelut noin 70 000 eurolla. Puumalalaiset saivat aiempaa vuotta selvästi enemmän kalliin hoidon tasauksen piiriin kuuluvaa hoitoa, ja kunta saikin kalliin hoidon rahastosta tasausta yli 115 000 euroa edellisvuotta enemmän.

Menokasvusta huolimatta kunnan talousarvio riitti toteutuneisiin menoihin hyvin.

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Vastualueen tehtävänä on tuottaa hallinto-, talous-, atk- ja henkilöstöhallinnon palvelut koko kunnan ja tarvittaessa myös kuntakonsernin ja yhteistoimintakuntien käyttöön. Lisäksi tehtäviin kuuluu muun muassa kunnan yleisasiakaspalvelu, arkistotoimen hoitaminen ja asiointipisteen ylläpito.

KRIITTISET TUNNUSLUVUT	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 19	TP 2019	Käyttö- % 2019	Muutos, %, 2018- 2019
Lähetetyt myyntilaskut, kpl	7245	7105	7105	6890	97,0	-4,9
... joista E-laskuja, %	19,6	22,52	22,52	21,07	93,6	7,5
Työterveyshuollon bruttokulut, euroa	38 693	36 000	36 000	48 066	133,5	24,2
Korkokulut, euroa	29 610	35 000	35 000	20 644	59,0	-30,3
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	99 112	130 375	130 375	142 198,05	109,1	43,5
Toimintamenot	-365 419	-442 993	-442 993	-416 294,30	94,0	13,9
TOIMINTAKATE	-266 307	-312 618	-312 618	-274 096,25	88,4	2,9
Toimintakate euroa/asukas	-121	-142	-142	-128	89,9	5,6
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	36 127	36 020	36 020	47 996,24	133,2	32,9
Toimintamenot	-350 110	-409 150	-409 150	-375 232,26	91,7	7,2
TOIMINTAKATE	-313 983	-373 130	-373 130	-327 236,02	87,7	4,2

Toiminnan ja talouden toteuma: Toiminta on pääpiirteissään jatkunut ennallaan. Tietosuojalaki astui voimaan 1.1.2019. Puumalan kunnan henkilökunnan tietoturva ja tietosuoja -koulutus alettiin toteuttaa 1.1.2019 lukien Navisec Flex -oppimisympäristön avulla. Koulutus on pakollinen koko henkilöstölle kerran vuodessa. IT-vastaava ja hallintopäällikkö järjestivät aiheesta kaksi erillistä koulutustilaisuutta valtuustosalissa, johon henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua. Viranhaltijapäätökset on julkaistu verkkosivuilla kevästä 2019 lukien. Keväällä 2019 toteutettiin kotisivujen päivitys. Palvelin uusittiin joulukuussa 2019.

Toimintatuotot olivat talousarvioon nähden n. 11.900 euroa (33 %) enemmän, mikä johtui saaduista avustuksista (työllistämistuki, työterveyshuollon Kelan korvaus). Menot alittuivat n. 33 900 euroa (8,5 %), mikä johtui hallintopäällikön vuorotteluvapaan henkilöstökulujen säästöistä ja ICT-palvelujen laskutusten toteutuminen pienempänä.

ELINVOIMAPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Elinvoimapalvelujen tehtävänä on edistää kunnan elinvoiman myönteistä kehitystä. Eri-tyisesti vastuualueen toiminnassa korostuu vapaa-ajan asukkaiden huomioiminen kunnan toiminnassa. Tämän toteuttamiseksi vastuualueen tulee harjoittaa menestyksellistä elinkeinopolitiikkaa, ja huolehtia mm. seuraavista tehtävistä: maaseudun elinvoiman edistäminen, yleisen viihtyvyyden lisääminen, seudullinen maaseutuhallinto (Mikkelin kaupunki) ja maatalousyrittäjien palveleminen, matkailupalvelut ja -markkinointi sekä yleinen kuntamarkkinointi. Elinvoimapalvelujen tehtävänä on palvella Puumalassa sijaitsevia yrityksiä ja yrityksen perustamista suunnittelevia sekä houkuttaa kuntaan investointeja, yrityksiä ja matkailijoita. Elinvoimapalvelujen tehtäviin kuuluu kunnan joukkoliikenneolojen kehittäminen.

KRIITTISET TUNNUSLUVUT	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 19	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018- 2019
Matkailuneuvonnan asiakas- käynnit	700	800	800	850		21,43 %
Markkinointibudjetti	27 200	27 000	27 000	39 010	144,5	43,42 %
Perustetut yritykset	13	15	15	8		-38,46 %
Yrityskanta	223	225	225	235 (Q2/2019)		
Asiointiliikenteen matkustajia/reitti	3,17	3,2	3,2	2,9		
Tuettu maksullinen lomitus, päivien lkm	139	240	240	134		-3,60 %
Keskimääräinen tilakoko, peltohehtaaria	22,47	22,5	22,5	22,5		0,13 %
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	125 976	111 294	111 294	104 592,46	94,0	-17,0
Toimintamenot	-414 152	-456 625	-456 625	-435 507,91	95,4	5,2
TOIMINTAKATE	-288 176	-345 311	-345 311	-330 915,45	95,8	14,8
Toimintakate euroa/asukas	-118	-156	-156	-154	98,8	
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	125 976	111 294	111 294	104 592,46	94,0	-17,0
Toimintamenot	-407 857	-445 099	-445 099	-421 420,91	94,7	3,3
TOIMINTAKATE	-281 881	-333 805	-333 805	-316 828,45	94,9	12,4

Toiminnan ja talouden toteuma: Elinvoimapalvelujen bruttomenot olivat noin 420 000 euroa ja nettomenot kasvoivat noin 35 000 eurolla. Kasvu johtui pitkälti henkilöstömenojen kasvusta.

Kunnan yrityspalvelujen osalta parannus on ollut kokoaikaisen elinkeinokehittäjän rekrytointi. Vuoden aikana päättyi myös yritysryhmähanke Matkailukauden jatkaminen Puumalassa sekä reitistöhanke. Reitistöhanke jatkaa investointihanke käynnistyi kesällä 2019. Pistohiekan konseptisuunnitelma valmistui keväällä 2019 ja tämän jälkeen on jatkettu alueen markkinointia yritystoimijoille. Saimaa Geopark ei vielä saanut tavoiteltua Unesco-statusta, mutta hakemusta täydennetään.

Yhteyslauttaliikenne Puumalan saaristoreitillä jatkui kesä-elokuussa ennätysvilkkaana. Matkustajien määrä nousi yli 2 200:een Lautan maksutuotot ovat kehittyneet niin hyvin, että kunnan nettokustannus jäi enää noin 6600 euroon. Kokeilussa oli myös reitin laajentaminen Taipalsaaren Sarviniemeen. Kesällä 2020 alueella jatkaakin näillä näkymin toinen lauttayhteys, joka parantaa entisestään alueen houkuttelevuutta pyöräily-matkailuun.

HYVINVOINTIPALVELUJEN TOIMIALA

Palvelujohtaja	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018-2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	266 761	184 990	184 990	246 696,15	133,4	-7,52
Toimintamenot	-3 522 096	-3 828 049	-3 828 049	-3 727 506,01	97,4	5,83
TOIMINTAKATE	-3 255 335	-3 643 059	-3 643 059	-3 480 809,86	95,5	6,93
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-1 482	-1 650	-1 650	-1 622	98,3	9,45
<i>Toimintaketteen muutos, %</i>	-3	12	12	-5	-38,8	55,37
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	248 927	169 690	169 690	224 750,65	132,4	-9,71
Toimintamenot	-2 920 583	-3 071 265	-3 071 265	-2 898 027,46	94,4	-0,77
TOIMINTAKATE	-2 671 656	-2 901 575	-2 901 575	-2 673 276,81	92,1	0,06

Hyvinvointipalvelujen toimintatulot ylittivät talousarvion 33,4 %:lla (61 706,15 €:lla). Toimintamenot alittivat talousarvion 2,6 %:lla (100 542,99 €:lla). Toimintakate alitti talousarvion 4,5 %:lla (162 249,14 €:lla).

Toimintatuloja kertyi arviota enemmän lähinnä Kunnon Puumala -hankkeen jatkorahoituksesta ja kansainvälisestä nuorisotyöstä.

Toimintamenoja alensivat arvioitua pienemmät

- opetuspalvelujen, varhaiskasvatuksen ja aikuiskoulutuksen henkilöstökulut
- koulukuljetuskulut
- opetuspalvelujen sisäisten tilavuokrien kulut
- opetuspalvelujen kerhotoiminnan kulut
- aikuiskoulutuksen matka-, koulutus- ja vuokratkulut

Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate kasvoi 6,9 % (225 474,86 €).

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma: Hyvinvointilautakunta hallinnoi opetus-, varhaiskasvatus-, nuoriso-, liikunta-, aikuiskoulutus- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluja, koordinoi näiden toimintaa ja ohjaa niitä. Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on myös edistää kuntalaisten hyvinvointia.

Palvelujohtaja	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018-2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	18	0	0	0		
Toimintamenot	-115 767	-144 892	-144 892	-145 426,53	100,4	25,6
TOIMINTAKATE	-115 749	-144 892	-144 892	-145 426,53	100,4	25,6
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-53	-66	-66	-68	102,7	27,9
TALOUS (ulk)						

Toimintatulot	18	0	0	0		
Toimintamenot	-112 499	-139 380	-139 380	-138 764,57	99,6	23,3
TOIMINTAKATE	-112 481	-139 380	-139 380	-138 764,57	99,6	23,4

Toiminnan ja talouden toteuma:

Hyvinvointilautakunta on kokoontunut 5 kertaa.

Keskeisimmät käsitellyt asiat ovat olleet

- sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2018 ja sisäisen valvonnan suunnitelma vuodelle 2019
- urheilijoiden palkitsemisohjeet
- nuoriso- ja liikuntapalvelujen käyttömaksut 1.1.2019 lukien
- Lappeenrannan Tanssiopiston yhteistyösopimuksen purkaminen ja tanssin perusopetuksen hankkiminen Etelä-Savon Tanssiopistolta
- Puumalan kunnan kulttuuripalkinnon kriteerit 2019 lukien ja kulttuuripalkinto 2019
- osallistuva budjetointi 2019
- hyvinvointipalvelujen toimintakertomus vuodelta 2018
- kansalaisaloite Puumalan kunnantalon edessä olevan aukion nimeämiseksi
- sivistystoimen valmiussuunnitelma
- varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun lukuvuoden 2018-2019 arviointi
- Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019-2021
- sisäisen valvonnan raportti I/2019
- hallintosäännön päivitys hyvinvointipalvelujen osalta
- kuntastrategia – hyvinvointipalvelujen toimeenpano-ohjelma 2019-2025
- varhaiskasvatuksen sekä aamu- ja iltpäivätoiminnan maksujen poistaminen 1.1.2020 lukien
- leikkipuistotoiminnan järjestäminen
- hyvinvointipalvelujen talousarvio vuodelle 2020 ja taloussuunnitelma vuosille 2020-2022

Lisäksi hyvinvointilautakunta on seurannut joka kokouksessaan talousarvion toteumaa.

Hyvinvointilautakunnan talousarviossa oli kokeiluluonteisesti 5 000 €:n määräraha osallistuvaan budjetointiin. Määräraha oli suunnattu ikäihmisille ja vammaisille. Määräraha käytettiin ikäihmisten ja vammaisten edustajien esityksestä eläkeläisten ja vammaisten yhteiseen retkeen Järvi-Sydämeen, Peippolan asukkaiden virkistysretkeen Mikkeliin ja yhteisten tilojen viihtyvyyden parantamiseen, veteraanien lounaaseen Särkirannassa, omaishoitajien virkistykseen (elokuvat) ja neljän kerran kuntosalikokeiluun, palvelukeskuksen isänpäiväjuhlaan sekä kotipalvelun asiakkaiden pöytätuulettimiin.

Hyvinvointilautakunnan toimintamenot ylittivät talousarvion 0,4 %:lla (534,53 €:lla).

Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate kasvoi 25,6 % (29 677,53 €). Tämä johtui lähinnä siitä, että vuonna 2019 palvelujohtajan palkkauskulut kirjattiin 100 %:sesti hyvinvointilautakunnan menoksi. Vuonna 2018 palvelujohtajan palkkauskuluista 30 % kirjattiin varhaiskasvatuksen menoksi ajalla 1.1.-31.7.

OPETUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Opetuspalvelut tarjoaa esiopetusta, perusopetusta, aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä ostaa taiteen perusopetusta. Oppilaalle turvataan koko yleissivistävän koulutuksen ajan sellainen oppimisympäristö, joka tukee häntä perustietojen ja -taitojen sekä tiedonhankinnan ja soveltamisen oppimisessa. Oppilasta tuetaan hyvän opiskelumotivaation ja yhteistyötaitojen saavuttamisessa. Yleissivistävän koulutuksen aikana oppilas kasvaa ihmisenä ja oppii kunnioittamaan ympäristöä.

Peruskoulun rehtori	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö- % 2019	Muutos, % 2018-2019
Oman perusopetuksen toimintakate €/oppilas	14 897	15 357	15 357	14 635	95,3	-1,8
Esiopetuksen toimintakate, €/oppilas	5 691	6 673	6 673	8 138	122,0	43,0
Oppilaat oppivat lukemaan 1. luokalla, % oppilaista	100	100	100	100	100,0	0,0
Peruskoulun päättäneet saavat jatko-opintopaikan, % oppilaista	100	100	100	100	100,0	0,0
Oppilashuolto uuden lain mukaista Tietotekniikka on ajantasainen ja OPS2016:n edellyttämällä tasolla		Essoten palvelutuotannossa katkoksia		Essoten palvelutuotannossa katkoksia		
	toteutunut			toteutunut, mutta vaatii jatkuvaa päivitystä		
Vakinainen henkilöstö osallistuu täydennyskoulutukseen % henkilöstöstä	95,7	100	100	100	100,0	4,5
Erityisopetusta tarvitsevat oppilaat saavat tarvitsemansa tasoisen tuen % oppilaista	100	100	100	100	100,0	0,0
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	72 008	47 560	47 560	50 256,75	105,7	-30,2
Toimintamenot	-2 043 460	-2 161 824	-2 161 824	-2 058 057,05	95,2	0,7
TOIMINTAKATE	-1 971 452	-2 114 264	-2 114 264	-2 007 800,30	95,0	1,8
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>-898</i>	<i>-958</i>	<i>-958</i>	<i>-936</i>	97,7	4,2
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	68 536	47 560	47 560	50 256,75	105,7	-26,7
Toimintamenot	-1 680 308	-1 734 395	-1 734 395	-1 629 083,39	93,9	-3,0
TOIMINTAKATE	-1 611 772	-1 686 835	-1 686 835	-1 578 826,64	93,6	-2,0

Toiminnan ja talouden toteuma: Kevään 2019 yhteishaussa kaikki päättöluokan oppilaat saivat jatko-opintopaikan. Kaikki 1.-luokkalaiset oppivat lukuvuoden aikana lukemaan.

Opetuskäytössä oleva tietotekniikka on ahkeralla käytöllä, laitehankintoja joudutaan kuitenkin tekemään koko ajan teknologian kehittymisen myötä. Henkilökunnan täydennyskoulutukseen on edelleen panostettava. Yksi opettaja toimi tutoropettajana kaksi tuntia viikossa sekä kevät- että syyslukukaudella. Tutor-opettaja auttoi muita opettajia mm. ohjelmoinnin ja näppäintaitojen harjoittelun opetuksessa, toimi samanaikaisopettajana luokissa ja piti sekä yhteisiä että yksilöllisiä opetustuokioita henkilökunnalle. Yhtenäiskoulu sai hyvän yhteistyökumppanin TVT-asioissa Kangasniemen kunnasta Etelä-Savon alueellisen tutortoimintahankkeen myötä. Hankekoordinaattori oli syyskuussa yhtenäiskoulun pedagogisessa iltapäivässä kertomassa digitalisaatiosta opetuksessa ja esittelemässä yhteistyön mahdollisuuksia.

Oppilashuolto on pääsääntöisesti toteutunut lain mukaisesti, mutta Essoten järjestämien palveluiden saataavuudessa on edelleen ollut katkoja ja niiden jatkuvuudesta on huolta. Lukuvuoden 2018-2019 tavoitteita olivat oppilashuollon palveluiden ”edunvalvonta” sekä oppilaan kohtaaminen ja kuuleminen, jälkimmäinen valittiin edelleen myös lukuvuoden 2019-2020 tavoitteeksi. Lapset puheeksi menetelmän -koulutus luokanopettajille toteutui, luokanohjaajatunnit järjestettiin säännöllisesti etukäteen kalenteriin merkattuina, etsivän nuorisotyöntekijän rooli toimi hyvin ja luokahuoneesta ulos -tyyppinen oppiminen toi paljon luontevia kohtauksia oppilaiden ja koulun aikuisten välille. Yhteys Essoten esimiestasoon saatiin luotua ja siitä oli selkeää hyötyä. Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä päivitti yhtenäiskoulun oppilashuoltosuunnitelman syksyllä 2019.

Koulun henkilökunta kävi aktiivisesti täydennyskoulutuksessa. Koko henkilökunnalle järjestettiin huhtikuussa toiminnallisen opetuksen koulutus sekä lokakuussa hyvinvointiaiheinen lauantaiveso-päivä. Henkilökunta osallistui myös vahvasti kuntastrategian hyvinvointipalvelujen toimeenpano-ohjelman tekemiseen. Strategiatyöryhmässä käsitellyistä asioista keskusteltiin sekä etu- että jälkikäteen henkilökuntakokouksissa. Lukuvuoden 2019-2020 teema Saimaa valittiin myös strategian painopisteistä ja teema näkyi vahvasti koulun toiminnassa syyslukukaudella 2019 niin opetuksessa kuin mm. retkissä, päivänavauksissa ja joulujuhlassakin. Saimaa Geoparkin työntekijät olivat lokakuussa yhtenäiskoulun pedagogisessa iltapäivässä kertomassa Saimaa Geoparkista ja esittelemässä yhteistyön mahdollisuuksia.

Uutta rahoitusta haettiin ja saatiin Opetushallitukselta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin (20 000 €) sekä koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin (17 000 €). Ensimmäinen kohdennettiin ryhmäjakoisiin ja samanaikaisopetukseen, jälkimmäinen joustavan esi- ja alkuopetuksen kehittämiseen ja sinne palkattavan osa-aikaisen koulunkäynninohjaajan palkkaamiseen. Valtion erityisavustus saatiin myös tutoropettajatoiminnan jatkamiseen ja osaamisen kehittämiseen (5 000 €).

Esiopetuksen toimintamenot ylittivät talousarvion 15,9 %:lla (10 587,66 €:lla), mikä johtui budjetoitua suuremmista henkilöstökuluista: esiopettajan palkkaa nostettiin 1.1.2019 ja myös kiinteistöön kohdistuvat palkkakulut ovat olleet ennakoitua korkeammat.

Perusopetuksen toimintatulot ylittivät talousarvion 5,7 %:lla (2 696,75 €:lla), mikä johtui hankerahoituksista. Perusopetuksen toimintamenot alittivat talousarvion 5,4 %:lla (112 558,08 €:lla). Tämä johtui hallinnon ja opetuksen henkilöstökulujen, koulukuljetusten ja sisäisten tilavuokrien ennakoitua pienemmistä kuluista. Lisäksi kerhotoimintaan ei panostettu niin paljon kuin oli suunniteltu, koska hankerahoitus jäi epähuomiossa hakematta.

Esiopetuksen toimintakate/oppilas on 8 138,49 € ja ylittää (1 465 €:lla/opp.) asetetun tavoitteen. Oman perusopetuksen toimintakate/oppilas on 14 635 € ja alittaa tavoitteen (722 €:lla/opp.).

Kokonaisuudessaan opetuspalvelujen toimintatulot ylittivät talousarvion 5,7 %:lla (2 696,75 €:lla) ja toimintamenot alittivat talousarvion 4,8 %:lla (103 766,95 €:lla). Toimintakate alitti talousarvion 5,0 %:lla (106 463,70 €:lla).

Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate kasvoi 1,8 % (36 348,30 €).

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Varhaiskasvatuspalveluja tarjoaa päiväkoti ja perhepäivähoitaja. Lapselle turvataan koko varhaiskasvatuksen ajan hänen kehitystasonsa mukainen kasvatus, opetus ja hoito. Lapsen kasvupolku suunnitellaan yhteistyössä huoltajien ja varhaiskasvatushenkilöstön kanssa. Lapsen kasvu- ja oppimisympäristö on lapsilähtöinen.

Palvelujohtaja	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö- % 2019	Muutos, % 2018-2019
Päiväkodin toimintakate €/hoitopäivä	108	100	100	113	113,0	4,6
Vakinainen henkilöstö osallistuu vuosittain täydennyskoulutukseen						
% henkilöstöstä	100	100	100	83	83,0	-17,0
Eritasoista tukea tarvitsevat lapset saavat tarvitsemansa tuen, % lapsista	100	100	100	100	100,0	0,0
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	14 277	13 000	13 000	11 867,41	91,3	-16,9
Toimintamenot	-523 399	-556 233	-556 233	-530 176,44	95,3	1,3
TOIMINTAKATE	-509 122	-543 233	-543 233	-518 309,03	95,4	1,8
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>-232</i>	<i>-246</i>	<i>-246</i>	<i>-242</i>	98,2	4,1
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	10 581	13 000	13 000	11 867,41	91,3	12,2
Toimintamenot	-436 913	-465 010	-465 010	-429 817,45	92,4	-1,6
TOIMINTAKATE	-426 332	-452 010	-452 010	-417 950,04	92,5	-2,0

Toiminnan ja talouden toteuma:

Kevätkaudella päiväkodissa oli 29 lasta, joista kolme lopetti paikkakunnalta poismuuton vuoksi. Kolme yhtenäiskoulun lasta oli päiväkodissa ennen klo 7 tai klo 16.30 jälkeen. Kesällä koululaisia oli varhaiskasvatuksessa yhteensä kuusi. Varhaiskasvatuksessa aloitti kevään ja kesän aikana kolme uutta lasta. Kasvatushenkilöstöä oli 5,77.

Syyskaudella päiväkodissa oli 23 lasta, joista yksi lopetti paikkakunnalta poismuuton vuoksi. Kahdeksan yhteiskoulun lasta oli päiväkodissa ennen klo 7. Kasvatushenkilöstöä oli 4,89.

Tavoitteet ja painopisteet kasvatuksen, opetuksen ja hoidon sekä varhaiskasvatushenkilöstön ja vanhempien välisen yhteistyön osalta toteutuivat hyvin. Varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta toteutui tavoitteiden mukaisesti.

Vuoden teema ”Kotikylä tutuksi” toteutui toiminnassa hyvin ja sitä laajennettiin syyskaudella mm. vierailemalla vanhempien työpaikoilla ja paikallisissa yrityksissä.

Päiväkodin henkilöstö- ja tiimipalaverit pidettiin viikoittain. Vuoden aikana pidettiin kuusi työiltaa, joiden aiheina olivat varhaiskasvatustoiminnan kehittäminen, henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen sekä näiden arviointi.

Työyhteisöä on kehitetty aktiivisesti, mutta vaatii edelleen kehittämistä. Työyhteisön hyvinvointia pidettiin yllä työterveyshuollon kanssa.

Varhaiskasvatuksen toimintatulot alittivat talousarvion 8,7 %:lla (1 132,59 €:lla), mikä johtui asiakasmaksujen ennakoitua pienemmästä kertymästä. Toimintamenot alittivat talousarvion 4,7 %:lla (26 056,56 €:lla), mikä johtui ennakoitua pienemmistä henkilöstökuluista. Toimintakate alitti talousarvion 4,6 %:lla (24 923,97 €:lla).

Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate kasvoi 1,8 % (9 187,03 €).

NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT

Palvelusuunnitelma: *Nuorisopalvelut* luo edellytyksiä lasten ja nuorten hyvinvointiin, harrastuksiin sekä omaehtoiseen toimintaan nuorisolain edellyttämällä tavalla yhdessä muiden paikallisten ja alueellisten nuorisolan toimijoiden kanssa. Kaikessa toiminnassa korostuu lasten ja nuorten osallisuus nuorisovaltuuston toimessa nuorten asioiden virallisena esiintuojana ja kommentoijana. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorille apua löytää ne palvelut, joita nuori tarvitsee päästäkseen elämässään eteenpäin.

Liikuntapalvelut järjestää monipuolisia liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa ovat mukana muut Puumalassa liikuntaa järjestävät paikalliset ja alueelliset tahot. Liikuntapalvelut tarjoaa myös taloudellista tukea puumalalaisille liikuntaa järjestäville yhdistyksille ja ryhmille.

Vapaa-aikasihteeri	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018-2019
Nuorisovaltuuston kokoukset/kokoontumiset	8	7	7	10	142,9	25,0
Nuorten ja päättäjien yhteiset tilaisuudet	0	1	1	1	100,0	100,0
Nuorisotalon avoimien ovien toiminta, tuntia	188	200	200	300	150,0	59,6
Lasten ja nuorten kerhotoimintaa (yhteishanke), kerhoja	14			8		-42,9
Senioriliikunta, ryhmiä/tunteja	5,5-10/282	10/360	10/360	9,5/143 kuntosali-ryhmit siirtyivät opistolle		
Kehitysvammaisten liikunta, ryhmiä/tunteja	1-2/49	2/72	2/72	2/33 siirtyivät syksyllä opistolle		
Työikäisten liikunta, ryhmiä/tunteja	1-3/100	2/80	2/80	3/92		
Kuntosalin kävijämäärä, käyntikertoja	8 844	12 000	12 000	12 306	102,6	39,1
Urheiluhallin käyttäjämaksujen osuus käyttömenoista	42	50	50	34	67,3	-19,8
Lisäresurssin saaminen hanketoiminnan kautta, hankkeita	4	3	3	3	100,0	200,0
Lasten ja nuorten moniammatillisen työryhmän kokoontumiskerrat	10	5	5	10	200,0	200,0

TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	114 805	69 440	69 440	121 810,15	175,4	6,1
Toimintamenot	-322 034	-413 642	-413 642	-445 969,68	107,8	38,5
TOIMINTAKATE	-207 229	-344 202	-344 202	-324 159,53	94,2	56,4
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-94	-156	-156	-151	96,83	60,7
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	104 885	54 140	54 140	99 864,65	184,5	-4,8
Toimintamenot	-200 729	-220 230	-220 230	-205 225,20	93,2	2,2
TOIMINTAKATE	-95 844	-166 090	-166 090	-105 360,55	63,4	9,9

Toiminnan ja talouden toteuma: Nuorisopalvelut järjestivät toimintaa lapsille ja nuorille suunnitelmien mukaisesti. Tärkeimmät palvelut olivat tammi-toukokuussa ja syys-lokakuussa nuorisotalon avoimet ovet 7 lk - 20 -vuotiaille nuorille perjantai- ja lauantai-iltaisain sekä Minitalo tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin 3-6 -luokkalaisille. Nuorten toiminnoissa on huomioitu heiltä tulevat omat ideat ja toiveet (esim. pelitapahtumat), jotka toteutettiin aina yhteistyössä nuorten kanssa. Nuorisopalvelujen kohdeavustuksia myönnettiin kahdelle hakijalle yhteensä 807 €.

Kerhotoiminnan yhteishanke on saanut aluehallintovirastolta erityisavustusta lasten ja nuorten harrastustoimintaan, jolla Minitalotoiminta, kerhotoiminta ja kesäkuun alussa järjestetty päiväleiri rahoitettiin. Heinäkuussa järjestetty Lasten Kesäviikko sai positiivista palautetta osallistujilta. Nuorisovaltuusto on toiminut aktiivisesti nuorten asioiden asiantuntijana sekä järjesti Nuorten Kemmat elokuussa. Nuorten retkiryhmä teki hakemuksen Erasmus + Youth in Action – mukaiseen nuorten kansainväliseen ryhmätapaamiseen saaden rahoituksen neljän maan yhteiseen ryhmätapaamiseen syksyllä 2019. Juvan, Rantasalmen ja Puumalan kuntien nuorisopalvelujen yhteinen Kesäauto – hanke toi kesätoimintaa puumalalaisille lapsille ja nuorille touko-elokuussa, noin 7 päivänä kuukaudessa. Kesäauto – hankkeen rahoituksesta 90 % vastasi aluehallintovirasto myöntämällä nuorisotoiminnan alueelliseen ja paikalliseen kehittämiseen tarkoitettua erityisavustusta. Kesäauto-hankkeen hallinnoista vuonna 2019 vastasi Juvan kunta.

Etsivä nuorisotyö on osa nuorisopalvelujen tehtäväkenttää. Etsivä nuorisotyöntekijä on kokoaikainen ja toimintaan on saatu aluehallintoviraston erityisavustus. Etsivä nuorisotyö on tavoittanut tuen tarpeessa olevia puumalalaisia 15-29 -vuotiaita nuoria mahdollisimman varhain ja auttanut heitä tarvitsemansa tuen ja palvelujen piiriin. Vuonna 2019 asiakkuuksia kirjattiin 16, mutta ohjausta ja neuvontaa annettiin useammalle nuorelle. Etsivän nuorisotyön kirjaamisessa käytetään valtakunnallista PAREnt-järjestelmää. Etsivän nuorisotyön palvelu on aina nuorelle vapaaehtoista. Etsivä nuorisotyöntekijä on pienessä kunnassa ”Ohjaamo-palvelu”, joka neuvoo ja tarvittaessa konkreettisesti menee nuoren kanssa hänen tarvitsemien palvelujen luokse, joista kaikki eivät välttämättä ole tarjolla Puumalassa. Etsivän nuorisotyön tukena Puumalassa on paikallinen, hyvä monialainen verkosto.

Liikuntapalvelujen kolmevuotinen Kunnon Puumala – hanke päättyi 30.6.2019. Kunnon Puumala – hanke keskittyi vähän liikkuvien puumalalaisten aktivoimiseen sekä elintapaohjaukseen. Kunnon Puumala – hanke vastasi kaikista liikuntapalvelujen ohjatuista liikuntaryhmistä, joten hankkeen päättymisen jälkeen kesällä ei liikuntaryhmiä tai -tapahtumia järjestetty. Syksyllä liikuntaryhmien toiminta jatkui, maksuttomia liikuntaryhmiä tarjottiin kattavasti eri-ikäisille kuntalaisille. Kuntalaisten osallisuutta liikuntapalveluihin edustava LIITO-työryhmä kokoontui tarvittaessa ja käyttäjäpalautetta kerättiin Kunnon Puumala – hankkeen osallistujilta sekä urheiluhalliin sijoitetulla palautelaatikolla. Liikuntapalvelujen kohdeavustuksia liikuntatoimintaa järjestäville tahoille myönnettiin 13 kertaa, yhteensä 6 074,50 €.

Kilpailu- ja kuntoliikuntatoimintaa toteutettiin yhdessä paikallisten urheiluseurojen kanssa tehtyjen yhteistoimintasopimusten mukaisesti. Näitä tapahtumia olivat laturetket, hiihtokilpailut sekä yleisurheilukilpailut. Uimaopetus kohdennettiin perusopetuksen 0-1 ja 7-luokkalaisiin. Molemmat ryhmät kävivät 4 kertaa Vesiliikuntakeskus Sampolassa. Koululaisten uimahallikäyntien yhteydessä muillakin kuntalaisilla oli mahdollisuus lähteä uimaan Sampolaan. Eri ikäryhmiä yhdistänyt palvelu sai runsaasti positiivista palautetta. Uimahalliretkiä, joissa oli tarjolla vesijumppa, järjestettiin vuoden aikana kahdeksan kertaa.

Toimintatulot ylittivät talousarvion 75,4 %:lla (52 370,15 €:lla), mikä johtui etsivän nuorisotyön ja kansainvälisen nuorisotyön rahoituksesta sekä hankeavustuksista. Toimintamenot ylittivät talousarvion 7,8 %:lla (32 327,68 €:lla), mikä johtui lähinnä kansainvälisestä nuorisotyöstä, johon ei oltu varattu määrärahaa. Toimintakate alitti talousarvion 5,8 %:lla (20 042,47 €:lla).

Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate kasvoi 56,4 % (116 930,53 €), mikä johtui lähinnä liikuntapalveluihin panostamisesta.

AIKUISKOULUTUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Puumalan kansalaisopisto järjestää alueen asukkaille vapaan sivistystyön koulutusta. Opiston laaja opetustarjonta tukee yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä. Opisto tarjoaa myös mahdollisuuksia musiikin perusopetukseen ja avoimeen yliopisto-opetukseen sekä järjestää tarvittaessa maksupalvelukoulutusta. Opiskelu viedään lähelle ihmistä turvaamalla opiskelumahdollisuudet myös haja-asutusalueella. Opiskelu tapahtuu elinikäisen oppimisen sekä kestäväen kehityksen periaatteiden pohjalta.

Opisto toimii yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa.

Kansalaisopiston rehtori	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018-2019
Opiskelijoiden lukumäärä	1 883	1 800	1 800	2 023	112,4	7,4
Opetustuntien lukumäärä	3 341	3 200	3 200	3 366	105,2	0,7
Toimintakate €/opetustunti	68,66	83,09	83,09	74,71	89,9	8,8
Toimintakate €/opiskelija	121,82	147,72	147,72	124,31	84,2	2,0
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	47 955	39 620	39 620	46 186,08	116,6	-3,7
Toimintamenot	-277 346	-307 348	-307 348	-297 658,01	96,8	7,3
TOIMINTAKATE	-229 391	-267 728	-267 728	-251 471,93	93,9	9,6
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>-104</i>	<i>-121</i>	<i>-121</i>	<i>-139</i>	114,6	33,4
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	47 210	39 620	39 620	46 186,08	116,6	-2,2
Toimintamenot	-257 343	-278 340	-278 340	-254 418,55	91,4	-1,1
TOIMINTAKATE	-210 133	-238 720	-238 720	-208 232,47	87,2	-0,9

Toiminnan ja talouden toteuma: Kansalaisopistossa on annettu kevään ja syksyn aikana opetusta 3 366 tuntia. Tuntimäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna maltillisesti, 58 opetustuntia.

Ilmoittautuneiden määrä oli 601, jossa on kasvua 16 henkilöä vuoteen 2018 verrattuna. Kurseille osallistuneita on ollut 2 023, jossa on kasvua vuoteen 2018 verrattuna 127. Miehiä kursseilla oli 385 ja naisia 1 638, nettona miehiä 138 ja naisia 463.

Opetusta on annettu sekä kylillä että kirkonkylällä. Kesäopetus on koettu tarpeelliseksi liikunnan ja taideopetuksen puolella.

Opetustunnit kasvoivat erityisesti liikunnan osalla 648 tuntiin (v. 2018: 597 tuntia) ja kielissä 140 tuntiin (2018 110 tuntia). Kädentaidoissa tuntimäärä kasvoi 1 243 tuntiin (v. 2018 1 209 tuntia).

Eryyisiä tapahtumia oli kansalaisopistojen 120-vuotis juhlavuosi, jota juhlittiin Nuorisotalolla 10.12.2019 Juhlailtamilla. Juhlissa esiintyivät monet opiston ryhmät. Toinen iso tapahtuma oli syksyn alussa 7.9. järjestetty Opisto omaksi -päivä, jolloin esiteltiin kansalaisopiston toimintaa urheiluhallilla. Kummatkin tilaisuudet vetivät väkeä runsaasti, 120-vuotisjuhlassa oli reilut 100 henkeä ja Opisto omaksi tilaisuudessa runsaat 80 henkeä. Kädentaitojen keväänäyttelyssä vieraili neljän päivän aikana reilut 300 henkeä.

Aikuiskoulutuspalvelujen toimintatulot ylittivät talousarvion 16,6 %:lla (6 566,08 €:lla). Toimintamenot alittivat talousarvion 3,2 %:lla (9 689,99 €:lla), mikä johtui ennakoitua pienemmistä henkilöstö-, matka-, koulutus- ja vuokrakuluista. Toimintakate alitti talousarvion 6,1 %:lla (16 256,07 €:lla).

Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate kasvoi 9,6 % (22 080,93 €).

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Kirjastolaitos edistää kuntalaisten ja kunnassa lomailevien mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä kansainvälistymiseen. Lisäksi kirjastolaitos edistää virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen käyttöä ja niiden sivistyksellistä kehittymistä.

Kulttuuripalvelut edistävät ihmisten henkistä hyvinvointia. Kulttuuripalvelut järjestää tapahtumia, näyttelyitä ja retkiä sekä edistää paikallisten harrastajien toimintaa ja verkostoitumista. Lisäksi kulttuuripalvelut vastaa Liehtalanniemen museotilan ja Salpalinja-bunkkerin toiminnasta sekä koordinoi höyrylaiva s/s Wennon toimintaa yhteistyössä Puumalan veneseuran kanssa. Kulttuuripalvelut tukee saumattomasti kunnan matkailupalveluita ja osallistuu kuntamarkkinointiin.

Markkinointipäällikkö	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö- % 2019	Muutos, %, 2018- 2019
Kirjaston aukiolotuntien määrä	1 738	3 300	3 300	3 762	114,0	116,5
Lainojen määrä	18 368	18 000	18 000	19 763	109,8	7,6
Toimintakate €/laina	7,38	7,66	7,66	6,88	89,8	-6,8
Kirjahankintojen määrä/1000 asukasta (OKM:n vähimmäistavoite: 350)	815	350	350	426	121,7	-47,7

Järjestetyt kulttuuritapahtumat	30	20	20	49	245,0	63,3
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	17 695	15 370	15 370	16 575,76	107,8	-6,3
Toimintamenot	-240 087	-244 110	-244 110	-250 218,30	102,5	4,2
TOIMINTAKATE	-222 392	-228 740	-228 740	-233 642,54	102,1	5,1
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-101	-104	-104	-109	105	-0,1
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	17 695	15 370	15 370	16 575,76	107,8	-6,3
Toimintamenot	-232 788	-233 910	-233 910	-240 718,30	102,9	3,4
TOIMINTAKATE	-215 093	-218 540	-218 540	-224 142,54	102,6	4,2

Aukiolotunnit sisältävät TA 2019 ja TP 2019 palvelutunteja 1 778 ja omatoimitunteja 1 984.

Toiminnan ja talouden toteuma: Kirjastolla on ollut joulukuun loppuun mennessä 296 palvelupäivää sekä omatoimiaukiolopäiviä 365. Palvelutunteja on yhteensä 1 778 ja omatoimitunteja 1 984.

Lainoja on ollut 19 763. Lainojen määrät toteutuivat talousarviota paremmin. Toimintakate €/laina on 6,88, joka alitti tavoitetason. Kirjoja on hankittu 914 kappaletta, joka on 426 kirjaa 1 000 asukasta kohden (OKM:n vähimmäistavoite/ vuosi on 350). Toistuvia tapahtumia järjestettiin yhteensä 46. Lisäksi kirjasto osallistui kansalaisopiston Runokaraokeen, lasten kesäviikon tapahtumien toteuttamiseen ja Kirjakemmakoihin. Kirjaston näkyvyyttä parannettiin ylätorin muuntamon mainosteippauksin.

Kulttuuripalvelut on järjestänyt kaikkiaan 49 tapahtumaa: oma poppoo -reissut, lasten kesäviikon tapahtumat, Kirjakemmakat, Saimaan kauneimmat sävelet, maanantain musiikkiristeilyt Wennolla, letkeät lauantait sekä yksittäisiä tapahtumia. Kulttuuripalvelut tuki Leo Montosen Veskansan tarina – valokuvanäyttelyn toteuttamista. Näyttely keräsi noin 350 kävijää syyskuussa. Ville Veikko Markkasen valokuvanäyttely Puumala – sielun kotini toteutui puolestaan joulukuussa.

Puumalan kulttuurikesän tapahtumista merkittävimpiä olivat Saimaan kauneimmat sävelet ja Kirjakemmakat, joissa vieraili yhteensä noin 1 100 kävijää.

Liehtalanniemen museotila oli avoinna kesäkuun puolivälistä elokuun loppuun ja rekisteröityjä vieraita kirjattiin 1 700. Toukokuussa tilalle palkattiin pihatyöntekijä kuukaudeksi. Salpalinja-bunkkeri oli avoinna heinäkuun, jolloin korsuun oli mahdollista tutustua veloituksetta kesäoppaan johdolla. Bunkkerin kävijämäärä nousi edellisestä kesästä lähes 1 000 kävijään. Sataman päivittäiset Tavataan torilla -kesäjuonnot saivat hyvän vastaanoton ja niitä on tarkoitus jatkaa myös ensi vuonna. Heinäkuussa järjestettiin ensimmäistä kertaa Lasten kesäviikko yhdessä nuoris- ja liikuntapalvelujen, kirjaston ja muiden toimijoiden kanssa. Monipuolinen lastenohjelmaviikko sai hyvää palautetta. Saimaan vanhojen laivojen regatta rantautui Puumalan satamaan 19.-21.7. ja keräsi yhteen 55 vanhaa alusta miehistöineen. Saimaa ja Saimaa Geopark -teemat huomiointiin kirjaston ja kulttuuripalvelujen toiminnassa.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintatulot ylittivät talousarvion 7,8 %:lla (1 205,76 €:lla). Toimintamenot ylittivät talousarvion 2,5 %:lla (6 108,30 €:lla), mikä johtui painatus- ja ilmoituskulujen, kuljetuspalvelujen, kulttuuritapahtumien sekä s/s Wennon kaluston ennakoitua suuremmista menoista. Toimintakate ylitti talousarvion 2,1 % (4 902,54 €).

Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate kasvoi 5,1 % (11 250,54 €).

TEKNISTEN PALVELUJEN TOIMIALA

Tekninen johtaja	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö- % 2019	Muutos, %, 2018- 2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	3 139 271	3 421 520	3 421 520	3 566 783,72	104,2	13,62
Toimintamenot	-4 008 076	-4 100 734	-4 100 734	-4 086 295,35	99,6	1,95
TOIMINTAKATE	-868 805	-679 214	-679 214	-519 511,63	76,5	-40,20
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-396	-309	-309	-242	78,41	-38,87
<i>Toimintakatteen muutos, %</i>	6,88	-21,82	-21,82	-40,20	184,25	-684,36
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	1 932 086	1 968 900	1 968 900	2 042 332,64	103,7	5,71
Toimintamenot	-3 537 634	-3 606 520	-3 606 520	-3 582 339,55	99,3	1,26
TOIMINTAKATE	-1 605 548	-1 637 620	-1 637 620	-1 540 006,91	94,0	-4,08

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma: Kunnossapidon ja rakentamisen hallintotohtävät. Palvelutarjonnan pitäminen vähintäänkin nykytasolla kustannustehokkaasti ja asiakaspalvelun kannata tarkoituksenmukaisilla toimitiloilla.

Tekninen johtaja	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö- % 2019	Muutos, %, 2018- 2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	9 634	12 100	12 100	9 000,00	74,4	-107,04
Toimintamenot	-127 807	-139 586	-139 586	-158 291,74	113,4	33,95
TOIMINTAKATE	-118 172	-127 486	-127 486	-149 291,74	117,1	26,33
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-54	-58	-58	-70	119,94	28,83
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	9 634	12 100	12 100	9 000,00	74,4	-107,54
Toimintamenot	-119 344	-122 050	-122 050	-133 367,10	109,3	21,56
TOIMINTAKATE	-109 710	-109 950	-109 950	-124 367,10	113,1	13,36

Toiminnan ja talouden toteuma 1.1.-31.12.2019 Tekninen lautakunta kokoontui kertomusvuonna kahdeksan kertaa. Tekninen lautakunta päätti mm. yli 50 000 euron investoinneista ja urakoista, erinäisistä taksoista ja maksuista, tekniselle lautakunnalle kuuluvista poikkeamisista ja henkilöstöasioista. Toimintakuluja on nostanut hiukan ICT-palvelujen kohonneet kustannukset.

YHDYSKUNTAPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Luoda tarkoitukseen sopiva, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja toimintaympäristö päämäärätietoisesti suunnitellen ja toimien. Palvelutason säilyttäminen hoito- ja kunnossapitotöissä vähintäänkin nykytasolla kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.

Tekninen johtaja	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö- % 2019	Muu- tos, %, 2018- 2019
Valituksia katujen talvikunnossapidosta	3	alle 10	alle 10	3		
Valituksia katujen kesäkunnossapidosta	4	alle 10	alle 10	2		
Katujen kunnossapitohinta / km	5 780	5 167	5 167	7 329		
Avustettavia yksityisteitä	300	300	300	300		
Avustus / km	247	200, 240, 290	200, 240, 290	200, 250, 300		
Vierasvene- ja kotivenepaikat	toteutunut	kotivene- paikka kai- kille	kotivene- paikka kai- kille	pääosin to- teutunut		
Venepaikkatulot € / laituri- paikka	297	238	238	415		
Retkisatamaverkosto	ei toteutunut			ei toteutunut		
Liikuntapaikkojen kunnan seuranta	toteutunut	toteutuu	toteutuu	toteutunut		
Jätehuollon menot	173 080	229 915	229 915	223 648	97,27	
Jätehuollon tulot	202 636	212 000	212 000	200 559	94,60	
Jättemaksumuistutuksista tehdyt päätökset/kpl	0	alle 10	alle 10	2	1	
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	359 919	408 090	408 090	411 607,00	100,9	-144,33
Toimintamenot	-928 427	-983 693	-983 693	-937 936,13	95,3	64,98
TOIMINTAKATE	-568 507	-575 603	-575 603	-526 329,13	91,4	-7,42
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-259	-262	-262	-245	93,74	-5,30
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	319 748	325 200	325 200	311 417,00	95,8	-136,11
Toimintamenot	-862 327	-890 550	-890 550	-847 459,15	95,2	56,19
TOIMINTAKATE	-542 578	-565 350	-565 350	-536 042,15	94,8	-1,20

Toiminnan ja talouden toteuma 1.1.-31.12.2019 Satamapalvelut on koottu kotisivuillemme palvelusuunnitelman mukaisesti yhdeksi selkeäksi teemaksi. Kotivenepaikkoja on pystytty tarjoamaan kaikille pienen veneen omistajille, mutta suurten veneiden osalla neljälle viidelle ei voitu paikkaa järjestää. Sappulan uimalan rantaa parannettiin.

Jäteasema valmistui loppuvuonna 2019 ja se avataan keväällä 2020.

Yksityistieavustuksia myönnettiin 82 642, 50 euroa.

Vuoden aikana valituksia talvikunnossapidosta tuli kolme, kaikki kevään 2019 kuluessa. Kirjallisista jätemaksumuistutuksista on tehty kaksi maksun palautuspäätöstä.

PELASTUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Pelastustoimen palveluja tuottaa Mikkelin kaupungin ylläpitämä Etelä-Savon pelastuslaitos, joka huolehtii 14 kunnan pelastustoimen tehtävistä. Pelastustoimen perustehtävänä on onnettomuusriskien hallinta pitäen sisällään onnettomuuksien todennäköisyyden vähentämisen sekä tapahtuneiden onnettomuuksien rajoittamiseen liittyvät tehtävät.

Tekninen johtaja	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018- 2019
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	53 050	57 700	57 700	5 755,09	10,0	-89,15
Toimintamenot	-249 262	-260 200	-260 200	-204 789,63	78,7	-17,84
TOIMINTAKATE	-196 212	-202 500	-202 500	-199 034,54	98,3	1,44
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>-89</i>	<i>-92</i>	<i>-92</i>	<i>-93</i>	<i>100,81</i>	<i>4,21</i>
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	53 050	57 700	57 700	5 755,09	10,0	-89,15
Toimintamenot	-258 105	-258 900	-258 900	-204 789,63	79,1	-20,66
TOIMINTAKATE	-205 054	-201 200	-201 200	-199 034,54	98,9	-2,94

Toiminnan ja talouden toteuma 1.1.-31.12.2019: Etelä-Savon pelastuslaitos tuottaa pelastuspalvelut palvelutasopäätöksen mukaan. Vuoden 2014-2017 palvelutasopäätöstä jatkettiin vuosille 2018-2019. Päätöksessä on selvitetty alueella esiintyvät uhat ja arvioitu niistä aiheutuvat riskit. Lisäksi on määritelty toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätöksessä on ollut suunnitelma palvelutason kehittämisestä. Etelä-Savon pelastuslaitoksen talousarvio päätetään vuosittain Mikkelin kaupungin talouden ja toiminnan suunnitteluajataulun mukaisesti. Vuonna 2019 Etelä-Savon pelastustoimen käyttötalouden ja investointien Puumalan maksuosuus on 196 690 euroa.

Toimintatuottoja ei tilinpäätöksessä pelastuspalveluiden osalta näy, koska paloaseman vuokratuotto, samoin kuin kulupuoli eli ylläpidon kustannukset, on kirjattu kiinteistöpalveluihin.

KIINTEISTÖPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Kiinteistöpalvelujen tehtävänä on ylläpitää yritystoiminnan (matkailu, teollisuus, liike-toiminta) käytössä olevia rakennuksia sekä kunnan omassa käytössä olevia rakennuksia ja tiloja (esim. kunnantalo, koulut, palveluasunnot). Tehtävänä on myös ylläpitää, vuokrata käypään vuokra-arvoon sekä myydä aktiivisesti vuokrattavana olevia kiinteistöjä että omassa käytössä tarpeettomaksi tulevia rakennuksia.

Tekninen johtaja	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018- 2019
------------------	---------	---------	---------------------	---------	------------------	--------------------------------

	Käyty sa- mana päi- vänä	Käydään sa- mana päi- vänä		Käyty sa- mana päi- vänä		
Kiinteistöjen toimintahäiri- öihin reagoiminen						
Lämmönvaihtimien kunto- tarkastukset				kuntaa seu- rattu, ei tee- tetty erityisiä tarkastuksia		
Kiinteistöjen menot /m ² /kk		3,28	3,28	3,85		
Kiinteistöjen tulot/m ² /kk		1,86	1,86	1,31		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	994 021	1 369 760	1 369 760	1 416 706,76	103,4	-220,63
Toimintamenot	-1 174 427	-1 166 260	-1 166 260	-1 255 625,33	107,7	596,00
TOIMINTAKATE	-180 406	203 500	203 500	161 081,43	79,2	-189,29
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-82	93	93	75	80,71	-191,54
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	279 916	367 350	367 350	371 428,78	101,1	32,69
Toimintamenot	-858 539	-876 420	-876 420	-964 031,13	110,0	12,29
TOIMINTAKATE	-578 623	-509 070	-509 070	-592 602,35	116,4	2,42

Toiminnan ja talouden toteuma 1.1.-31.12.2019: Rakennusten ja tilojen ylläpito on jatkunut vanhaan malliin. Kunnantalon sisäilmakorjaukset valmistuivat kesällä 2019. Kunnan muihin kiinteistöihin on tehty pieniä korjauksia aina kun niihin on tullut tarvetta. Paloaseman ylläpitokustannukset ja vuokratulo on lisätty uutena kohteena kiinteistöpalveluiden alle. Sen lämmityskustannukset ovat pudonneet vuonna 2018 tehtyjen lämmitysjärjestelmän muutosratkaisujen kautta alle puoleen. Essote on lopettanut toimintansa Tuomon Tuvassa ja Seniorikodeilla, tarkastelujaksolla on tapahtunut myös muita toimitilavaihdoksia Essoten taholta.

YMPÄRISTÖVALVONTA

Palvelusuunnitelma: Kunnassa tapahtuvan rakentamisen valvonta ja ohjaus sekä ympäristöasiat. Rakennusvalvontamaksuilla katetaan aiheutuvista menoista noin 60-80 %. Rakennusvalvonnassa on rakennustarkastajan lisäksi maankäyttötekniikan työpanoksesta 20 % sekä ympäristösihteerin työpanoksesta 20 % lähinnä rakennusten paikan ja korkeusaseman merkintätehtävissä.

Olennaista on, että kunnan myöntämät poikkeamisluvat saavat lainvoiman ilman valitusmenettelyä.

Rakennustarkastaja	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018-2019
Rakennus- ja toimenpideluvut/kpl	252	260	260	201		
Käsittelyaika kk	alle 1	alle 1	alle 1	alle 1		
Menot €/lupa	530	556	556	661		
Tulot €/lupa	405	358	358	463		

Khall. myöntämät poikkeamisluvat	10	10	10	7		
Tek.ltk:n myöntämät poikkeamisluvat	4	5	5	8		
Tekn.joht. myöntämät poikkeamisluvat	0	3	3	3		
Ympäristöluvut	0	0	0	0		
Maa-ainesluvut	1	3	3	0		
Käsittelyaika maa-aines- ja ymp.luvat kk	alle 3	alle 3	alle 3			
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	107 490	100 500	100 500	99 136,08	98,6	-7,77
Toimintamenot	-166 212	-185 016	-185 016	-183 190,64	99,0	10,22
TOIMINTAKATE	-58 721	-84 516	-84 516	-84 054,56	99,4	43,14
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-27	-38	-38	-39	101,96	45,07
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	107 490	100 500	100 500	99 136,08	98,6	-7,77
Toimintamenot	-157 182	-166 160	-166 160	-159 166,56	95,8	1,26
TOIMINTAKATE	-49 691	-65 660	-65 660	-60 030,48	91,4	20,81

Toiminnan ja talouden toteuma 1.1.-31.12.2019: Puumalan kunnan rakennustarkastaja vaihtui vuoden aikana kaksi kertaa. Käsittelyajat ovat hieman pidentyneet, mutta palvelusuunnitelman mukaisessa kuukauden käsittelyajassa on pysytty, mikäli hakija on toimittanut vaaditut asiakirjat. Vapaa-ajan asuntoja on muutettu vakituisiksi asunnoiksi poikkeamisluvilla kolme kappaletta.

KAAVOITUS- JA TONTTIPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Kaavoituksen päämääränä on viihtyisä ympäristö kestävän kehityksen periaatteet huomioivalla maankäytön suunnittelulla. Kaavoitukseen sisältyy mittaustoimi ja tonttien myynti, kunnan maa- ja metsätilojen ylläpito. Kunnan metsäomaisuuden hoitosopimus laaditaan vuosille 2018-2022.

Tekninen johtaja	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö- % 2019	Muutos, %, 2018- 2019
Yleiskaavojen päivitt.kust.maanomistajilta €		35 000	35 000	32 740		
Kaavoituksen konsulttipalveluostot €	9 230	26 000	26 000	10 758		
Haapaselän osayleiskaavan päivitys	ei toteutunut					
Puumalan itäosien yleiskaavan päivitys	hyväksytty					
Pistohiekan asemakaava	hyväksytty					
Kanttorilanranta, asemakaavan muutos				luonnos nähtävillä		
Taajama asemakaavamuu- tokset/osittaisia	ei toteutunut	valmisteilla	valmisteilla	valmis- teilla		
Kuoreksenniemi-Sahanlahti	valmistelu	valmistelu	valmistelu	valmistelu		
Hurissalon yleiskaava	valmistelu	valmistelu	valmistelu	valmistelu		
Ryhälän yleiskaava	valmistelu	valmistelu	valmistelu	valmistelu		
Hoitokulut € / ha (metsä- maata 891,6 ha)	22,24	21,15	21	18		
Tuotto € / ha	250	122,25	122	305		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	204 343	180 000	180 000	305 444,84	169,7	49,48
Toimintamenot	-66 057	-91 481	-91 481	-87 593,58	95,8	32,60
TOIMINTAKATE	138 286	88 519	88 519	217 851,26	246,1	57,54
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>63</i>	<i>40</i>	<i>40</i>	<i>102</i>	253,79	61,13
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	204 343	180 000	180 000	305 444,84	169,7	49,48
Toimintamenot	-63 912	-87 740	-87 740	-83 223,58	94,9	30,22
TOIMINTAKATE	140 431	92 260	92 260	222 221,26	240,9	58,24

Toiminnan ja talouden toteuma 1.1.-31.12.2019: Puumalan kunta on alkuvuoden aikana myynyt yhden omakotitalotontin Kotiniemestä, yhden kolmen omakotitalotontin kokonaisuuden kirkonkylältä, sekä kaksi teollisuustonttia Airokujan laidasta.

Hurissalon ja Ryhälän yleiskaavapäivitykset ovat meneillään. Puumalan itäosien osayleiskaavan päivityksessä saatiin maanomistajilta kaavoituskorvauksia 33 300 euroa. Kanttorilanrannan asuinalueen kaavoitus on ollut vireillä.

Pistohiekan matkailualueelle laadittiin konseptisuunnitelma yhteistyössä Xamkin ja Metsähallituksen kanssa. Matkailupalvelutoiminnan aloittamisesta on käyty neuvotteluja eri investori- ja operaattoritahojen kanssa.

Metsäomaisuuden hoidosta, mm. myyntitarjousten laadinnasta ja hoitotoimien suunnittelusta on vastaanut yksityinen metsäasiantuntija yhdessä teknisen toimen virkamiesten kanssa perustuen voimassa olevaan kunnan metsäsuunnitelmaan.

ASUMISPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Turvataan Puumalaan muuttaville ja puumalalaisille vuokra-asunnon tarvitsijoille viihtyisä, turvallinen ja mahdollisimman esteetön asumisvaihtoehto omistusasumiselle. Kausityöntekijöille tarjotaan edullista kesäaikaista asumista. Kunnan asukasluvuun nähden suurta asuntokantaa pienennetään muutaman vuoden kuluessa.

Tekninen johtaja	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö-% 2019	Muutos, %, 2018- 2019
Asuntojen käyttöaste	94	97	97			
Asukaskysely	ei laadittu			ei laadittu		
Riittävä määrä vuokra-asuntoja	ei asunnotomia	ei asunnotomia	ei asunnotomia	ei asunnotomia		
Vuokratulot kattavat asuntojen hoitomenot	positiivinen	positiivinen	positiivinen	positiivinen		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	320 577	305 370	305 370	354 417,90	116,1	10,56
Toimintamenot	-279 828	-247 021	-247 021	-249 701,57	101,1	-10,77
TOIMINTAKATE	40 749	58 349	58 349	104 716,33	179,5	156,98
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>19</i>	<i>27</i>	<i>27</i>	<i>49</i>	180,73	156,82
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	310 827	292 370	292 370	328 734,62	112,4	5,76
Toimintamenot	-236 072	-207 620	-207 620	-209 332,75	100,8	-11,33
TOIMINTAKATE	74 755	84 750	84 750	119 401,87	140,9	59,72

Toiminnan ja talouden toteuma 1.1.-31.12.2019: Lähes kaikki vuokra-asunnon tarvitsijat ovat saaneet asunnon ja kausityöntekijöille on löytynyt edullinen asunto joko kunnan tai Kiinteistö Oy Puumalan Vuokratalojen vuokra-asunnoista. Asumispalvelujen toimintatuotot ylittyivät 16 % arvioidusta, koska asuntojen käyttöaste nousi. Toimintakulut pysyivät lähes arvioidussa.

RUOKA- JA PUHTAANAPITOPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Ruokapalvelut tuottaa eri ikäisille ruokapalveluja tarvitseville kuntalaisille joustavasti, taloudellisesti ja hygieenisesti laadukkaita ruokapalveluja ”vaarista vauvaan” -periaatteella.

Lisäksi asiakkaiden tarvitsemat erikoisruokavaliot toteutetaan terveydenhoitajan tai lääkärintodistuksen perusteella. Ateriapalveluissa myös yksilölliset erikoistoiveet toteutetaan.

Puhtaanapitopalvelut tuottaa eri ikäisille siivouspalveluja tarvitseville kuntalaisille laadukasta puhtaanapitoa, ylläpitosiivouksia ja peruspesuja kunnan hallinnoimissa kiinteistöissä. Tavoitteena viihtyisät ja turvalliset toimitilat käyttäjille.

Ruokapalvelupäällikkö	TP 2018	TA 2019	MUUTETTU TA 2019	TP 2019	Käyttö- % 2019	Muutos, %, 2018-2019
Asiakastyytyväisyys kyselyn tulokset	kyselyä ei toteutettu			ei kyselyä		
Suoritteen á-hinnan seuraaminen	4,95	alle 4,90	alle 4,90	5,43		
Ateriapalveluasiakkaille lämmin lounasateria myös viikonloppuisin	Toteutui	Toteutuu	Toteutuu	Toteutui		
Siivousskaluston ajan tasalla pitäminen. Uusien laitteiden hankkiminen vähintään yksi laite vuodessa.	toteutui	Yhden laitteen hankinta	Yhden laitteen hankinta	Toteutui		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	1 090 233	988 000	988 000	964 716,05	97,6	-11,51
Toimintamenot	-1 016 052	-1 027 477	-1 027 477	-1 009 166,73	98,2	-0,68
TOIMINTAKATE	74 181	-39 477	-39 477	-44 450,68	112,6	-159,92
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>34</i>	<i>-18</i>	<i>-18</i>	<i>-21</i>	<i>115,07</i>	<i>-160,92</i>
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	647 075	633 680	633 680	611 416,23	96,5	-5,51
Toimintamenot	-991 892	-997 080	-997 080	-980 969,65	98,4	-1,10
TOIMINTAKATE	-344 817	-363 400	-363 400	-369 553,42	101,7	7,17

Toiminnan ja talouden toteuma 1.1.-31.12.2019 : Ruokapalveluissa on toimintakulujen osalta toteutunut suunnitellusti. Toimintatuotot ovat jääneet hieman arvioitua alhaisemmaksi. Toimintatuottojen arvioitua

heikompi toteutuminen johtui pääasiassa asiakkaiden lukumäärän vähenemisestä ja pienentyneestä suorituskertymästä.

Puhtaanapitopalveluissa toimintakulut ja -tuotot ovat vähän alittuneet arvioituun nähden. Tulojen alitus johtui siitä, että Essoten siivouslaskituksen maksuosuus ei useista neuvotteluista huolimatta kattanut Essoten hallinnoimien tilojen siivouskustannusta.

Ruokahuolto- ja puhtaanapitopalveluiden ulkoiset toimintatulot toteutuivat yhteensä 96,5 % tasolla ja toimintamenot 98,4 % tasolla.

INVESTOINTIOSA

Investoinnit yhteensä

	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot	36 000,00	45 000	45 000	114 548,84	254,55
Toimintamenot	-649 887,02	-930 000	-955 000	-585 865,59	61,35
<i>Toimintakate</i>	-613 887,02	-885 000	-910 000	-471 316,75	51,79

Kunnanhallitus yhteensä

	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot	0,00	25 000	25 000	97 548,84	390,20
Toimintamenot	-48 853,95	-350 000	-350 000	-53 690,75	15,34
<i>Toimintakate</i>	-48 853,95	-325 000	-325 000	43 858,09	-13,49

Yritystilojen saneeraus ja rakentaminen

9528	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot		0	0		
Toimintamenot	-8 897,76	-20 000	-20 000	-9 353,24	46,77
<i>Toimintakate</i>	-8 897,76	-20 000	-20 000	-9 353,24	46,77

Toteuma: Uusi kompressori hankittu Vihreälle hallille

Maa-alueiden osto/myynti

9555	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot				83 248,84	
Toimintamenot		-250 000	-250 000	-1,00	0,00
<i>Toimintakate</i>	0,00	-250 000	-250 000	83 247,84	-33,30

Toteuma: Myyty yksi omakotitalotontti Kotiniemestä ja kaksi teollisuustonttia kirkonkylältä.

Osakkeet osto/myynti

	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
9556					
Toimintatulot					
Toimintamenot				-9 000,00	
<i>Toimintakate</i>	0,00	0	0	-9 000,00	

Toteuma: Siirretty perintönä saadut asunto-osakekirjat käyttöomaisuuteen.

Geopark

	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
9557					
Toimintatulot					
Toimintamenot		-10 000	-10 000	-1 288,85	12,89
<i>Toimintakate</i>		-10 000	-10 000	-1 288,85	12,89

Norppa II

	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot					
Toimintamenot	-9 445,43				
<i>Toimintakate</i>	-9 445,43	0	0	0,00	

Laajakaistahanke

	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot	0,00	0	0	0,00	
Toimintamenot		-20 000	-20 000	0,00	0,00
<i>Toimintakate</i>	0,00	-20 000	-20 000	0,00	0,00

Toteuma: Ei toteutettu

Wennon kunnostus

	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot					
Toimintamenot	-30 510,76				
<i>Toimintakate</i>	-30 510,76	0	0	0,00	

Reitistöjen kehittäminen

9558	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot		25 000	25 000	14 300,00	57,20
Toimintamenot		-50 000	-50 000	-34 047,66	68,10
<i>Toimintakate</i>	0,00	-25 000	-25 000	-19 747,66	78,99

Toteuma: Norppapolun opastus toteutettu. Norppalaavu suunniteltu ja sen rakennustyöt aloitettu.

TEKNISTEN PALVELUJEN TOIMIALA**Teknisten palvelujen toimiala yhteensä**

	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	KÄYTTÖ- % 2019
Toimintatulot	36 000,00	20 000	20 000	17 000,00	
Toimintamenot	-601 033,07	-580 000	-605 000	-532 174,84	87,96
<i>Toimintakate</i>	-565 033,07	-560 000	-585 000	-515 174,84	88,06

Kadut, kirkonkylä

9831	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot	0,00	0	0	0,00	
Toimintamenot	-108 763,60	-100 000	-100 000	-99 554,90	99,55
<i>Toimintakate</i>	-108 763,60	-100 000	-100 000	-99 554,90	99,55

Toteuma: Lehtokuja ja Sarkatie asfaltoitu. Peipputie saneerattu, sen asfaltointi keväällä 2020.

Teiden rakentaminen

9833	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot					
Toimintamenot		-20 000	-20 000	-14 872,00	74,36
<i>Toimintakate</i>	0,00	-20 000	-20 000	-14 872,00	74,36

Toteuma: Pirttimäen metsätie tehty

Yleiset alueet

9834	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot	0,00	0	0		
Toimintamenot	-11 339,50	-20 000	-20 000	0,00	0,00
<i>Toimintakate</i>	-11 339,50	-20 000	-20 000	0,00	0,00

Jätehuolto

9810	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot		0	0	0,00	
Toimintamenot		-200 000	-200 000	-199 441,13	99,72
<i>Toimintakate</i>	0,00	-200 000	-200 000	-199 441,13	99,72

Toteuma: Pienjäteasema valmis valvontakameroiden asennusta lukuunottamatta.

Kk-satama-alue

9836	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot		0	0	0,00	
Toimintamenot	-36 029,47	-50 000	-50 000	-33 767,55	67,54
<i>Toimintakate</i>	-36 029,47	-50 000	-50 000	-33 767,55	67,54

Toteuma: Satamatietä laajennettu, venepuomeja uusittu ja uusi septitankkien tyhjennyslaite hankittu.

Sininen koulu/Päiväkoti

9826	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot		0	0		
Toimintamenot	-19 944,50				
<i>Toimintakate</i>	-19 944,50	0	0	0,00	

Palvelukeskus

9823	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot		0	0		
Toimintamenot	-9 763,11	-15 000	-15 000	-6 792,31	45,28
<i>Toimintakate</i>	-9 763,11	-15 000	-15 000	-6 792,31	45,28

Toteuma:Koivurannan ruokailutilan lattia korjattu.

Tori

9838	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot					
Toimintamenot	-38 419,68				
<i>Toimintakate</i>	-38 419,68				

Puumalan koulu

9827	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot					
Toimintamenot	-57 431,75	-10 000	-10 000	-8 303,56	83,04
<i>Toimintakate</i>	-57 431,75	-10 000	-10 000	-8 303,56	83,04

Pyöräkatosta laajennettu ja piha-aitoja uusittu.

Seniorikodit

9820	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot					
Toimintamenot	-17 638,58	-20 000	-20 000	-21 456,67	107,28
<i>Toimintakate</i>	-17 638,58	-20 000	-20 000	-21 456,67	107,28

Toteuma: Yksi Tikkatien huoneisto peruskunnostettu.

Urheiluhalli

9829	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot	36 000,00				
Toimintamenot	-110 074,70				
<i>Toimintakate</i>	-74 074,70				

Kunnantalo

9843	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot					
Toimintamenot		-15 000	-40 000	-31 343,40	78,36
<i>Toimintakate</i>		-15 000	-40 000	-31 343,40	78,36

Toteuma: Kunnantalon lukitus uusittu, kunnantalon rakenteelliset sisäilmakorjaukset tehty.

Paloasema

9821	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot	0,00				
Toimintamenot	-174 647,37				
<i>Toimintakate</i>	-174 647,37				

Hammashoitola

9824	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot					
Toimintamenot		-15 000	-15 000	-9 190,84	61,27
<i>Toimintakate</i>		-15 000	-15 000	-9 190,84	61,27

Toteuma: Keittiökaluusteet ja pintarakenteita uusittu.

Jääkiekkokaukalo/Tenniskenttä

9815	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot		20 000	20 000	17 000,00	85,00
Toimintamenot	-16 980,81	-70 000	-70 000	-76 842,00	109,77
<i>Toimintakate</i>	-16 980,91	-50 000	-50 000	-59 842,00	119,68

Toteuma: Tenniskenttien pelialustat ja aidat uusittu.

Kiinteistöhuolto/Pakettiauto

9841	TP 2018	TA 2019	Muutettu TA 2019	Toteuma 31.12.2019	Käyttö-% 2019
Toimintatulot					
Toimintamenot		-45 000	-45 000	-30 610,48	68,02
<i>Toimintakate</i>		-45 000	-45 000	-30 610,48	68,02

Toteuma: Uusi kiinteistöhuollon pakettiauto hankittu.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

KOKONAISTULOT JA -MENOT (ulkoiset)

KOKONAISTULOT JA MENOT (ulkoiset)

TULOT	2019		2018	
	1 000 €	%	1 000 €	%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	2 694	13,3	2 648	13,2
Verotulot	9 366	46,1	9 036	45,1
Valtionosuudet	8 126	40,0	8 257	41,2
Korkotuotot	8	0,0	9	0,0
Muut rahoitustuotot	80	0,4	39	0,2
- myyntivoitot		0,0		0,0
		0		0
Investoinnit		0		0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	31	0,2	36	0,2
Pys. vast. hyödykkeiden myyntitulo		0,0		0,0
		0		0
Rahoitustoiminta		0		0
Antolainasaamisten vähennykset		0,0		0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,0		0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0		0,0
Oman pääoman lisäykset		0		0
Kokonaistulot yhteensä	20 305	100,0	20 025	100,0

MENOT	2019		2018	
	1 000 €	%	1 000 €	%
Toiminta				
Toimintakulut	18 048	94,3	17 600	93,4
Korkokulut	20	0,1	30	0,2
Muut rahoituskulut	3	0,0	24	0,1
Satunnaiset kulut				
- pakollisten varausten väh.		0,0		0,0
- myyntitappiot		0,0		0,0
		0,0		0,0
Investoinnit		0,0		0,0
Investointimenot	585	3,1	650	3,4
		0		0
Rahoitustoiminta		0,0		0,0
Antolainasaamisten lisäykset		0,0		0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	475	2,5	540	2,9
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0		0
Oman pääoman vähennykset		0		0
Kokonaismenot yhteensä	19 131	100,0	18 844	100,0

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILUT

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILUT

Käyttötalous

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta					
Menot	-17 980,00		-17 980,00	-11 736,61	6 243,39
Tulot	5 200,00		5 200,00	8 456,80	3 256,80
Netto	-12 780,00		-12 780,00	-3 279,81	9 500,19
Kunnanvaltuusto					
Menot	-53 708,00		-53 708,00	-60 055,97	-6 347,97
Tulot	300,00		300,00	533,85	233,85
Netto	-53 408,00		-53 408,00	-59 522,12	-6 114,12
Tarkastuslautakunta					
Menot	-19 477,00		-19 477,00	-17 870,31	1 606,69
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Netto	-19 477,00		-19 477,00	-17 870,31	1 606,69
Kunnanhallitus					
Menot	-626 063,00		-626 063,00	-537 172,64	88 890,36
Tulot	35 500,00		35 500,00	60 009,93	24 509,93
Netto	-590 563,00		-590 563,00	-477 162,71	113 400,29
Sosiaali- ja terveyspalvelut					
Menot	-10 725 275,00		-10 579 590,00	-10 396 946,13	182 643,87
Tulot	236 000,00		256 000,00	206 174,08	-49 825,92
Netto	-10 489 275,00		-10 323 590,00	-10 491 043,05	132 817,95
Hallinto- ja talouspalvelut					
Menot	-442 993,00		-442 993,00	-416 294,30	26 698,70
Tulot	130 375,00		130 375,00	142 198,05	11 823,05
Netto	-312 618,00		-312 618,00	-274 096,25	38 521,75
Elinvoimapalvelut					
Menot	-456 625,00		-456 625,00	-435 507,91	21 117,09
Tulot	111 294,00		111 294,00	104 592,46	-6 701,54
Netto	-345 331,00		-345 331,00	-330 915,45	14 415,55
Hallintopalvelujen toimiala yhteensä					
Menot	-12 342 121,00	0,00	-12 342 121,00	-11 875 583,87	466 537,13
Tulot	518 669,00	0,00	518 669,00	521 965,17	3 296,17
Netto	-11 823 452,00	0,00	-11 823 452,00	-11 353 618,70	469 833,30

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Hyvinvointilautakunta					
Menot	-144 892,00		-144 892,00	-145 426,53	-534,53
Tulot	0,00		0,00	9 000,00	9 000,00
Netto	-144 892,00		-144 892,00	-145 426,53	-534,53
Opetuspalvelut					
Menot	-2 161 824,00		-2 161 824,00	-2 058 057,05	103 766,95
Tulot	47 560,00		47 560,00	50 256,75	2 696,75
Netto	-2 114 264,00		-2 114 264,00	-2 007 800,30	106 463,70
Varhaiskavatus					
Menot	-556 233,00		-595 245,00	-530 176,44	65 068,56
Tulot	13 000,00		17 000,00	11 867,41	-5 132,59
Netto	-543 233,00		-578 245,00	-518 309,03	59 935,97
Nuoriso- ja liikuntapalvelut					
Menot	-413 642,00		-413 642,00	-445 969,68	-32 327,68
Tulot	69 440,00		69 440,00	121 810,15	52 370,15
Netto	-344 202,00		-344 202,00	-324 159,53	20 042,47
Aikuiskoulutuspalvelut					
Menot	-307 348,00		-307 348,00	-297 658,01	9 689,99
Tulot	39 620,00		39 620,00	46 186,08	6 566,08
Netto	-267 728,00		-267 728,00	-251 471,93	16 256,07
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut					
Menot	-244 110,00		-244 110,00	-250 218,30	-6 108,30
Tulot	15 370,00		15 370,00	16 575,76	1 205,76
Netto	-228 740,00		-228 740,00	-233 642,54	-4 902,54
Peruspalvelujen toimiala yhteensä					
Menot	-3 828 049,00	0,00	-3 828 049,00	-3 727 506,01	100 542,99
Tulot	184 990,00	0,00	184 990,00	246 696,15	61 706,15
Netto	-3 643 059,00	0,00	-3 643 059,00	-3 480 809,86	162 249,14
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Tekninen lautakunta					
Menot	-139 586,00		-139 586,00	-158 291,74	-18 705,74
Tulot	12 100,00		12 100,00	9 000,00	-3 100,00
Netto	-127 486,00		-127 486,00	-149 291,74	-21 805,74
Yhdyskuntapalvelut					
Menot	-983 693,00		-983 693,00	-937 936,13	45 756,87
Tulot	408 090,00		408 090,00	411 607,00	3 517,00
Netto	-575 603,00		-575 603,00	-526 329,13	49 273,87
Pelastuspalvelut					
Menot	-260 200,00		-260 200,00	-204 789,63	55 410,37
Tulot	57 700,00		57 700,00	5 755,09	-51 944,91
Netto	-202 500,00		-202 500,00	-199 034,54	3 465,46

Kiinteistöpalvelut					
Menot	-1 166 260,00		-1 166 260,00	-1 255 625,33	-89 365,33
Tulot	1 369 760,00		1 369 760,00	1 416 706,76	46 946,76
Netto	203 500,00		203 500,00	161 081,43	-42 418,57
Ympäristövalvonta					
Menot	-185 016,00		-185 016,00	-183 190,64	1 825,36
Tulot	100 500,00		100 500,00	99 136,08	-1 363,92
Netto	-84 516,00		-84 516,00	-84 054,56	461,44
Kaavoitus ja tonttipalvelut					
Menot	-91 481,00		-91 481,00	-87 593,58	3 887,42
Tulot	180 000,00		180 000,00	305 444,84	125 444,84
Netto	88 519,00		88 519,00	217 851,26	129 332,26
Asumispalvelut					
Menot	-247 021,00		-247 021,00	-249 701,57	-2 680,57
Tulot	305 370,00		305 370,00	354 417,90	49 047,90
Netto	58 349,00		58 349,00	104 716,33	46 367,33
Ruokahuolto ja puhtaanapitopalvelut					
Menot	-1 027 477,00		-1 027 477,00	-1 009 166,73	18 310,27
Tulot	988 000,00		988 000,00	964 716,05	-23 283,95
Netto	-39 477,00		-39 477,00	-44 450,68	-4 973,68
Teknisten palvelujen toimiala					
Menot	-4 100 734,00		-4 100 734,00	-4 086 295,35	14 438,65
Tulot	3 421 520,00		3 421 520,00	3 566 783,72	145 263,72
Netto	-679 214,00		-679 214,00	-519 511,63	159 702,37
Käyttötalous yhteensä					
Menot	-20 270 904,00		-20 270 904,00	-19 689 385,23	581 518,77
Tulot	4 125 179,00		4 125 179,00	4 335 445,04	210 266,04
Netto	-16 145 725,00		-16 145 725,00	-15 353 940,19	791 784,81

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Investointiosa					
Kunnanhallitus					
Yritystilojen saneeraus					
Menot	-20 000,00		-20 000,00	-9 353,24	-11 102,24
Tulot			0,00		
Netto	-20 000,00		-20 000,00	-9 353,24	-11 102,24
Maa-alueet osto/myynti					
Menot	-250 000,00		-250 000,00	-1,00	249 999,00
Tulot			0,00	83 248,84	83 248,84
Netto	-250 000,00		-250 000,00	83 247,84	333 247,84
Rakennukset osto/myynti					
Menot			0,00		0,00
Tulot			0,00		0,00
Netto	0,00		0,00	0,00	0,00
Arvopaperit/osakkeet					
Menot			0,00	-9 000,00	-9 000,00
Tulot			0,00		0,00
Netto	0,00		0,00	-9 000,00	-9 000,00
Laajakaistahanke					
Menot	-20 000,00		-20 000,00	0,00	20 000,00
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Netto	-20 000,00		-20 000,00	0,00	20 000,00

Geopark	Menot	-10 000,00		-10 000,00	-1 288,85	8 711,15
	Tulot			0,00		0,00
	Netto	-10 000,00		-10 000,00	-1 288,85	8 711,15
Reitistöjen kehittäminen	Menot	-50 000,00		-15 000,00	-34 047,66	-19 047,66
	Tulot	25 000,00			14 300,00	
	Netto	-25 000,00		-15 000,00	-19 747,66	5 554,57
Kunnanhallitus yhteensä	Menot	-350 000,00	0,00	-350 000,00	-53 690,75	258 607,91
	Tulot	25 000,00	0,00	25 000,00	97 548,84	83 248,84
	Netto	-325 000,00	0,00	-325 000,00	43 858,09	341 856,75

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Tekniset palvelut						
Kadut, kirkonkylä	Menot	-100 000,00		-100 000,00	-99 554,90	445,10
	Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
	Netto	-100 000,00		-100 000,00	-99 554,90	445,10
Kadut, Kotiniemi	Menot			0,00		0,00
	Tulot			0,00		0,00
	Netto	0,00		0,00	0,00	0,00
Kk-satama-alue	Menot	-50 000,00		-50 000,00	-33 767,55	16 232,45
	Tulot			0,00	0,00	0,00
	Netto	-50 000,00		-50 000,00	-33 767,55	16 232,45
Jätehuolto	Menot	-200 000,00		-200 000,00	-199 441,13	558,87
	Tulot			0,00		0,00
	Netto	-200 000,00		-200 000,00	-199 441,13	558,87
Seniorikodit	Menot	-20 000,00		-20 000,00	-21 456,67	-1 456,67
	Tulot			0,00		0,00
	Netto	-20 000,00		-20 000,00	-21 456,67	-1 456,67
Palvelukeskus	Menot	-15 000,00		-15 000,00	-6 792,31	8 207,69
	Tulot			0,00		0,00
	Netto	-15 000,00		-15 000,00	-6 792,31	8 207,69
Sininen koulu/Päiväkoti	Menot			0,00		0,00
	Tulot			0,00		0,00
	Netto	0,00		0,00	0,00	0,00
Puumalan koulu	Menot	-10 000,00		-10 000,00	-8 303,56	1 696,44
	Tulot			0,00		0,00
	Netto	-10 000,00		-10 000,00	-8 303,56	1 696,44
Kunnantalo	Menot	-15 000,00	-25 000	-40 000,00	-31 343,40	8 656,60
	Tulot			0,00	0,00	0,00
	Netto	-15 000,00	-25 000	-40 000,00	-31 343,40	8 656,60

Yleiset alueet						
	Menot	-20 000,00		-20 000,00		20 000,00
	Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00
	Netto	-20 000,00		-20 000,00	0,00	20 000,00
Teiden rakentaminen						
	Menot	-20 000,00		-20 000,00	-14 872,00	5 128,00
	Tulot			0,00		0,00
	Netto	-20 000,00		-20 000,00	-14 872,00	5 128,00
Hammashoitola						
	Menot	-15 000,00		-15 000,00	-9 190,84	5 809,16
	Tulot					
	Netto	-15 000,00		-15 000,00	-9 190,84	5 809,16
Jääkiekkokaukalo/Tenniskenttä						
	Menot	-70 000,00		-70 000,00	-76 842,00	-6 842,00
	Tulot	20 000,00		20 000,00	17 000,00	-3 000,00
	Netto	-50 000,00		-50 000,00	-16 980,91	-9 842,00
Urheiluhalli						
	Menot					0,00
	Tulot					
	Netto	0,00				
Paloasema						
	Menot					0,00
	Tulot					
	Netto	0,00				0,00
Kiinteistöhuolto/Pakettiauto						
	Menot	-45 000,00		-45 000,00	-30 610,48	
	Tulot					
	Netto	-45 000,00		-45 000,00		
Tekniset palvelut yhteensä	Menot	-580 000,00	-25 000,00	-605 000,00	-532 174,84	55 238,28
	Tulot	20 000,00	0,00	20 000,00	17 000,00	17 000,00
	Netto	-560 000,00	-25 000,00	-585 000,00	-515 174,84	72 238,28
Investoinnit yhteensä	Menot	-930 000,00	-25 000,00	-955 000,00	-585 865,59	369 134,41
	Tulot	45 000,00	0,00	45 000,00	114 548,84	69 548,84
	Netto	-885 000,00	-25 000,00	-910 000,00	-471 316,75	438 683,25

		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Rahoitusosa						
Verotulot	Tulot	8 810 000,00		8 810 000,00	9 366 192,55	556 192,55
Valtionosuudet	Tulot	7 946 000,00		7 946 000,00	8 126 655,00	180 655,00
Korkomenot	Menot	-35 250,00		-35 250,00	-21 170,98	14 079,02
Korkotulot	Tulot	12 000,00		12 000,00	8 270,76	-3 729,24
Rahoitusmenot	Menot	-3 500,00		-3 500,00	-502 546,44	-499 046,44
Rahoitustulot	Tulot	30 850,00		30 850,00	96 474,00	65 624,00
Rahoitusosa yhteensä	Menot	-38 750,00	0	-38 750,00	-523 717,42	-484 967,42
	Tulot	16 798 850,00	0	16 798 850,00	17 597 592,31	798 742,31
	Netto	16 760 100,00	0	16 760 100,00	17 073 874,89	313 774,89
Määräraha- muutokset	Menot	-21 239 654,00	-25 000,00	-21 264 654,00	-20 798 968,24	465 685,76
	Tulot	20 969 029,00	0,00	20 969 029,00	22 047 586,19	1 078 557,19
yhteensä	Netto	-270 625,00	-25 000,00	-295 625,00	1 248 617,95	1 544 242,95

TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)

PUUMALAN KUNTA
TULOSLASKELMA
31.12.2018

	Talousarvio 2019	Toteutuma 31.12.2019	Alle/yli	Käyttö %	Toteuma 31.12.2018
TULOSLASKELMA					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 107 140	1 200 680,82	93 540,82	108,45	1 184 004,47
Maksutuotot	225 300	226 068,31	768,31	100,34	206 357,83
Tuet ja avustukset	184 994	250 158,40	65 164,40	135,23	271 404,70
Muut toimintatuotot	2 607 745	2 658 537,51	50 792,51	101,95	2 275 153,19
Toimintatuotot	4 125 179	4 335 445,04	210 266,04	105,10	3 936 920,19
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-3 267 655	-3 130 362,49	137 292,51	95,80	-3 134 275,08
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-981 428	-960 780,36	20 647,64	97,90	-954 455,73
Muut henkilösivukulut	-114 246	-97 815,34	16 430,66	85,62	-90 264,81
Asiakaspalvelujen ostot	-10 827 290	-10 493 664,38	333 625,62	96,92	-10 103 452,50
Muiden palvelujen ostot	-2 534 885	-2 457 329,00	77 556,00	96,94	-2 475 814,62
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 090 810	-1 082 649,73	8 160,27	99,25	-1 018 385,33
Avustukset	-359 600	-281 189,40	78 410,60	78,20	-280 206,37
Muut toimintakulut	-1 094 990	-1 185 594,53	-90 604,53	108,27	-831 757,81
Toimintakulut	-20 270 904	-19 689 385,23	581 518,77	97,13	-18 888 612,25
TOIMINTAKATE	-16 145 725	-15 353 940,19	791 784,81	95,10	-14 951 692,06
Verotulot	8 810 000	9 366 192,55	556 192,55	106,31	9 036 355,30
Valtionosuudet	7 946 000	8 126 655,00	180 655,00	102,27	8 256 918,00
Rahoitustuotot					
Korkotuotot	12 000	8 270,76	-3 729,24	68,92	8 922,49
Muut rahoitustuotot	30 850	96 474,00	65 624,00	312,72	39 155,39
Rahoituskulut					
Korkokulut	-35 000	-20 644,89	14 355,11	58,99	-29 610,25
Muut rahoituskulut	-3 750	-3 090,71	659,29	82,42	-24 333,06
Rahoitustuotot ja -kulut	4 100	81 009,16	76 909,16	1975,83	-5 865,43
Rahoitus tulot-menot=netto	16 760 100	17 573 856,71	813 756,71	104,86	17 287 407,87
VUOSIKATE	614 375	2 219 916,52	1 605 541,52	361,33	2 335 715,81
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	-590 715	-856 944,53	-266 229,53	145,07	-628 863,79
Arvonalentumiset		-12 059,01			
Satunnaiset tuotot ja kulut					
TILIKAUDEN TULOS	23 660	1 350 912,98	1 327 252,98	5709,69	1 706 852,02
Poistoeron lis.(-)väh.(+)					
Varausten lis.(-)väh.(+)					
Rahastojen lis.(-)väh.(+)		-500 000,00			
Tilikauden yli- alijäämä	23 660	850 912,98	827 252,98	3596,42	1 706 852,02

TULOSLASKELMA (ulkoiset)

TULOSLASKELMA

ulkoinen

01.01. - 31.12.2019

01.01. - 31.12.2018

Toimintatuotot

Myyntituotot	1 200 680,82		1 184 004,47	
Maksutuotot	226 068,31		206 357,83	
Tuet ja avustukset	250 158,40		271 404,70	
Muut toimintatuotot	1 017 939,12	2 694 846,65	987 149,95	2 648 916,95

Toimintakulut

Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-3 130 362,49		-3 134 275,08	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-960 780,36		-954 455,73	
Muut henkilösivukulut	-97 815,34		-90 264,81	
			-11 920	
Palvelujen ostot	-12 295 004,48		307,63	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 082 649,73		-1 018 385,33	
Avustukset	-281 189,40		-280 206,37	
Muut toimintakulut	-200 985,04	-18 048 786,84	-202 714,06	-17 600 609,01

TOIMINTAKATE**-15 353 940,19****-14 951 692,06**

Verotulot		9 366 192,55		9 036 355,30
Valtionosuudet		8 126 655,00		8 256 918,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	8 270,76		8 922,49	
Muut rahoitustuotot	96 474,00		39 155,39	
Korkokulut	-20 644,89		-29 610,25	
Muut rahoituskulut	-3 090,71	81 009,16	-24 333,06	-5 865,43

VUOSIKATE**2 219 916,52****2 335 715,81**

Poistot ja arvonalentumiset

Suunn. muk. poistot		-856 944,53		-628 863,79
Arvonalentumiset		-12 059,01		

Satunnaiset erät

Satunnaiset tuotot

TILIKAUDEN TULOS**1 350 912,98****1 706 852,02**

Rahostojen lis.(-)väh(+)

-500 000,00

Tilikauden yli- alijäämä**850 912,98****1 706 852,02****TUNNUSLUVUT:**

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,93	15,05
Vuosikate/Poistot, %	259,05	371,42
Vuosikate, eur/asukas	1034,44	1063,62
Asukasmäärä	2146	2196

RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA		1.1. - 31.12.2019		1.1. - 31.12.2018	
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate		2 219 916,52		2 335 715,81	
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät		-2 751,16	2 217 165,36		2 335 715,81
Investointien rahavirta					
Investointimenot		-585 865,59		-649 887,02	
Rah.osuudet investointimenoihin		31 300,00		36 000,00	
Investointien myynti		83 248,84			
Pys. vast. hyöd. luovutustulot		2 751,16	-468 565,59		-613 887,02
Toiminnan ja investointien rahavirta			1 748 599,77		1 721 828,79
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-475 000,00		-540 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			-475 000,00		-540 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja					
pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos		7 065,33		-627,69	
Saamisten muutos		2 177,22		-297,49	
Korottomien velkojen muutos		-168 819,82		615 114,46	
Rahoituksen rahavirta		-79 813,67	-239 390,94	-107 682,51	506 506,77
Rahavarojen muutos			1 034 208,83		1 688 335,56
Rahavarat 31.12.		6 019 089,82		4 984 880,99	
Rahavarat 1.1.		4 984 880,99	1 034 208,83	3 296 545,43	1 688 335,56

TUNNUSLUVUT:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5		
vuodelta, 1000 €	7 820	7 018
Investointien tulorahoitus, %	400,30	380,48
Pääomamenojen tulorahoitus, %	209,26	202,42
Laskennallinen lainanhoitokate	23,05	14,73
Kassastamaksut/vuosi, milj.euroa	19,13	18,44
Kassan riittävyys, pv	114,82	96,55

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus %:	$100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$
Pääomamenojen tulorahoitus %:	$100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset}$
Laskennallinen lainanhoitokate	$(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + (\text{lainakanta} / 8))$
Kassan riittävyys pv:	$365 \text{ pv} * \text{Kassavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

TASE

	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	59494,89	71 433,33
Tietokoneohjelmistot	35 693,60	49 755,44
Aineettomat hyödykkeet	95 188,49	121 188,77
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 681 824,44	1 777 031,29
Rakennukset	6 437 831,14	6 917 617,50
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 651 618,29	3 442 679,71
Koneet ja kalustot	146 966,39	161 498,27
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Aineelliset hyödykkeet	11 918 240,26	12 298 826,77
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 955 490,65	1 946 590,65
Muut lainasaamiset	417 402,74	417 402,74
Sijoitukset	2 372 893,39	2 363 993,39
PYSYVÄT VASTAAVAT	14 386 322,14	14 784 008,93
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Valtion lainat	0,00	0,00
Muut toimeksiannot		0,00
Lahjoitusrahasto	1 000,00	10 000,00
Toimeksiantojen varat	1 000,00	10 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Muu vaihto-omaisuus	13 526,07	15 703,29
Vaihto-omaisuus	13 526,07	15 703,29
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	215 876,39	177 902,63
Lainasaamiset	437 500,00	467 500,00
Muut saamiset	73 192,91	113 206,33
Siirtosaamiset	394 077,98	193 218,50
Lyhytaikaiset saamiset	1 120 647,28	951 827,46
Saamiset	1 120 647,28	951 827,46
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	1 369 334,98	959 321,87
Rahat ja pankkisaamiset		
Kassatilit	200,00	200,00
Pankkitilit	4 649 554,84	4 025 359,12
Rahat ja pankkisaamiset	4 649 754,84	4 025 559,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 153 263,17	5 952 411,74
VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 540 585,31	20 746 420,67

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	10 678 156,24	10 678 156,24
Rahastopääomat	500 000,00	
Ed. tilikausien ylijäämä(alijäämä)	7 764 158,22	6 057 306,20
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	850 912,98	1 706 852,02
Oma pääoma	19 793 227,44	18 442 314,46
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
Pakolliset varaukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Muut toimeksiannot	4 802,96	6 737,63
Toimeksiantojen pääomat	4 802,96	6 737,63
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	300 000,00	612 500,00
Lainat vakuutuslaitoksilta		
Pitkäaikainen vieras pääoma	300 000,00	612 500,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	312 500,00	475 000,00
Lainat vakuutuslaitoksilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat	496 408,83	575 402,78
Muut lyhytaikaiset velat	58 148,24	65 994,49
Siirtovelat	575 497,84	568 471,31
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 442 554,91	1 684 868,58
Vieras pääoma	1 742 554,91	2 297 368,58
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	21 540 585,31	20 746 420,67
TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	91,91	88,92
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	8,63	11,54
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	8 615	7 764
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 014	3 536
Lainakanta 31.12., 1000 eur	613	1 088
Lainakanta, €/asukas	285	495
Lainat ja vuokravastuut 31.12. (1000 eur)	734	
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	342	
Lainasaamiset 31.12., 1000 eur	417	417
Asukasmäärä	2146	2196
Tunnuslukujen laskentakaavat:		
Omavaraisuus-%:	100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaeht. varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)	
Suhteellinen vekaantuneisuus-%:	100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot	
Lainakanta 31.12.:	Vieras pääoma - (Saadut enn.+ ostov.+ Siirtov.+ Muut velat)	
Lainat ja vuokravastuut	Lainakanta+vuokravastuut (liitetiedoista)	
Lainasaamiset 31.12.:	Sijoituksiin merkityt lainasaamiset ja muut lainasaamiset	

KONSERNITULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2019		01.01. - 31.12.2018	
Toimintatuotot		14 579 619,28		14 185 395,16
Toimintakulut		-29 697 274,49		-28 745 478,17
Osuus osakkuusyhteisöjen tulok- sesta		7 787,23		4 096,94
TOIMINTAKATE		-15 109 867,98		-14 555 986,07
Verotulot		9 366 192,55		9 036 355,30
Valtionosuudet		8 126 655,00		8 256 918,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	6 103,01		5 350,26	
Muut rahoitustuotot	104 916,86		53 081,89	
Korkokulut	-44 447,66		-44 030,07	
Muut rahoituskulut	-4 081,50	62 490,71	-24 965,37	-10 563,29
VUOSIKATE		2 445 470,28		2 726 723,94
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn. muk. poistot	-1 232 984,27		-994 089,65	
Arvonalentumiset	-12 059,01	-1 245 043,28		-994 089,65
Satunnaiset erät		28,06		6 872,24
TILIKAUDEN TULOS		1 200 455,06		1 739 506,53
Tilinpäätössiirrot		-506 310,78		
Vähemmistöosuudet		5 088,64		234,01
Tilikauden yli- alijäämä		699 232,92		1 739 740,54
TUNNUSLUVUT:				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		49,09		49,35
Vuosikate/Poistot, %		198,34		274,29
Vuosikate, eur/asukas		1139,55		1241,68
Asukasmäärä		2146		2196

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2019		1.1. - 31.12.2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 445 470,28		2 726 969,94	
Satunnaiset erät	-1 845,93		6 872,24	
Tulorahoituksen korjaukset	13 292,22	2 456 916,57	-53 828,29	2 680 013,89
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 614 348,19		-1 610 004,90	
Rah.osuudet investointimenoihin	46 342,65		48 946,05	
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	86 549,29	-1 481 456,25	5 001,71	-1 556 057,14
Toiminnan ja investointien rahavirta		975 460,32		1 123 956,75
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-358,62			
Antolainasaamisten vähennykset		-358,62		
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	873 328,24		899 814,76	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-589 687,00		-679 400,61	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-138 106,87	145 534,37	-358 937,85	-138 523,70
Oman pääoman muutokset		4 056,36		-8 404,10
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	6 717,92		19,85	
Vaihto-omaisuuden muutos	2 761,75		-20 791,01	
Saamisten muutos	-191 713,35		318 068,26	
Korottomien velkojen muutos	-126 981,66	-309 215,34	-31 952,35	265 344,75
Rahoituksen rahavirta		-159 983,23		118 416,95
Rahavarojen muutos		815 477,29		1 242 373,70
Rahavarat 31.12.	6 578 967,22		5 765 090,68	
Rahavarat 1.1.	5 763 489,93	815 477,29	4 522 716,99	1 242 373,70

TUNNUSLUVUT:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5

vuodelta, 1000 €	1 236	1 026
Investointien tulorahoitus, %	155,96	174,69
Pääomamenojen tulorahoitus, %	113,32	121,71
Laskennallinen lainanhoitokate	3,47	3,96
Kassan riittävyys, pv.	75,2	77,2

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus %:	100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno
Pääomamenojen tulorahoitus.%:	100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)
Laskennallinen lainanhoitokate	(Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + (lainakanta/8))
Kassan riittävyys pv:	365 pv * Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

KONSERNITASE

	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	279 366,85	290 889,91
Muut pitkävaik. Menot		
AINEETTOMAT HYÖD. YHTEENSÄ	279 366,85	290 889,91
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	1 755 986,23	1 851 163,43
Rakennukset	10 672 579,55	9 645 879,02
Kiint. Rakenteet ja laitteet	3 782 619,38	3 557 630,32
Koneet ja kalusto	543 005,47	474 435,27
Muut aineelliset hyödykkeet	22 858,35	21 560,38
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	295 872,13	1 284 112,19
AINEELLISET HYÖD. YHTEENSÄ	17 072 921,11	16 834 780,61
SIJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	827 680,05	831 894,84
Muut lainasaamiset	12 689,65	12 689,65
Muut saamiset	7 718,65	6 274,51
SIJOITUKSET YHTEENSÄ	848 088,35	850 859,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	18 200 376,31	17 976 529,52
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	82 839,81	148 629,20
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	84 174,02	86 951,61
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2 496 196,09	2 304 312,98
SAAMISET YHTEENSÄ	2 496 196,09	2 304 312,98
Rahoitusarvopaperit	1 479 334,98	1 069 321,87
RAHAT JA PANKKISAAMISET	5 099 632,24	4 695 768,80
VASTAAVAA YHTEENSÄ	27 442 553,45	26 281 513,98
	2019	2018

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma (kunta)	10 678 155,49	10 677 739,24
Muut omat rahastot	823 570,89	323 926,50
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	6 803 694,31	5 085 936,50
Tilikauden yli-/alijäämä	699 232,92	1 739 986,54
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	19 004 653,61	17 827 588,78
VÄHEMMISTÖOSUUDET	7 599,26	1 271,09

POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET

Kertynyt poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset	5 750,00	
VAPAAEHT. VARAUKSET YHTEENSÄ	5 750,00	

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	170 269,86	146 439,25
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	170 269,86	146 439,25
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	90 725,68	149 810,86

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen korollinen	4 465 959,06	4 052 177,41
Pitkäaikainen koroton	2 707,56	2 916,83
Saadut ennakot		
Lyhytaikainen korollinen	923 539,90	1 197 484,87
Lyhytaikainen koroton	2 771 348,52	2 903 824,89
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	8 163 555,04	8 156 404,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	27 442 553,45	26 281 513,98

TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	69,97	68,61
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	25,45	25,91
Kertynyt yli-/ alijäämä 1000 €	7 503	6 826
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/asukas	3496	3108
Konsernin lainat, €/asukas	2 511	2 391
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	5 389	5 250
Konsernilainat ja vuokravastuut 31.12. (1000 eur)	5953	
Konsenilainat ja vuokravastuut, €/asukas	2774	
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	20	19
Kunnan asukasmäärä	2146	2196

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuus-%:	$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
Suhteellinen vekaantuneisuus-%:	$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Lainakanta 31.12.:	$\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut enn.} + \text{ostov.} + \text{Siirtov.} + \text{Muut velat})$
Lainat ja vuokravastuut:	$\text{Lainakanta} + \text{vuokravastuut (liitetiedoista)}$
Lainasaamiset 31.12.:	Sijoituksiin merkityt lainasaamiset ja muut lainasaamiset

TILINPÄÄTÖKSEN 2019 LIITETIEDOT

9 LIITETIEDOT

9.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KUVAAVAT LIITETIEDOT

1. Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Kunta

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoriteperusteisesti poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot. Verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoön vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistolaskennassa on noudatettu Puumalan kunnanvaltuuston päätöstä 8.12.1997 § 83. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoön tai sitä alempaan arvoon. Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankinta- tai sitä alemman hankintamenon määräisenä

Muut erät

Pitkäaikaisten lainojen v. 2020 lyhennykset on siirretty lyhytaikaisiin lainoihin, lainojen lyhennysten tilille. Lainojen korot on jaksotettu 31.12.2019 saakka. Palkat on maksettu 31.12.2019 saakka. Lomapalkkavelan muutos on kirjattu tilinpäätöksessä palkkoihin ja sosiaalikuluihin menoksi ja taseen siirtovelkoihin lisäykseksi.

Konserni

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty liitetiedoissa 20 ja 21 laajuudessa kaikki kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät. Liitetiedot 20 ja 21 on ilmoitettu konsernin eliminoitujen tietojen pohjalta.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Kunnan ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten ja rakennelmien poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuiksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero on kirjattu konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuiksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen, vaan ilmoitettu liitetietona.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2019 tilinpäätös on vertailukelpoinen vuoteen 2018 nähden.

2. TULOSLAKELMAN JA TASEEN ESITTÄMISTAPA

Kunta

Tuloslaskelman esittämistavassa ei ole muutoksia edelliseen vuoteen. Uudet tilikauden aikana avatut tilit on lisätty tuloslaskelman rivitietoihin. Taseen esittämistavassa ei ole muutoksia.

Konserni

Tuloslaskelman esittämistavassa ei ole muutoksia edelliseen vuoteen. Taseen esittämistavassa ei ole muutoksia edelliseen vuoteen.

3. OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Kunta

Ei ilmoitettavaa

Konserni

Ei ilmoitettavaa

4. VERTAILUKELPOISUUS

Kunta

Tilinpäätökset ovat vertailukelpoisia.

5. AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT

Kunta

Ei ilmoitettavaa

Konserni

Ei ilmoitettavaa

9.2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVITTÄIN

Ulkoiset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Hallintopalvelut			427 763,36	467 902,40
Hyvinvointipalvelut			224 750,65	248 972,86
Tekniset palvelut			2 042 332,64	1 932 086,69
Yhteensä	14 579 619,24	14 185 395,16	2 694 846,65	2 648 961,95

7. VEROTULOT ERITELTYINÄ

	2019	2018
Kunnan tulovero	6 070 279,01	5 887 944,64
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 531 045,51	1 428 023,70
Kiinteistövero	1 764 868,03	1 720 086,96
Verotulot yhteensä	9 366 192,55	9 036 355,30

8. VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2019	2018
Opetus- ja kult. toim. valtionosuus	-290 728,00	-356 172,00
Peruspalvelujen valtionosuus	7 447 453,00	7 571 550,00
Verotuloihin perustava valt. tasaus	969 930,00	1 041 540,00
Valtionosuudet yhteensä	8 126 655,00	8 256 918,00

Peruspalvelujen valtionosuuksiin on kirjattu syrjäisyyserien oikaisu 8381,00

9. PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	10 493 664,38	10 103 452,50
Muiden palvelujen ostot	1 801 340,10	1 816 855,13
Palvelujen ostot yhteensä	12 295 004,48	11 920 307,63

10. VALTUUSTORYHMILLE ANNETUT TUET, VALTUUSTORYHMITÄIN ERITELTYINÄ

Valtuustoryhmille ei maksettu tukea.

11. POISTOKOhteiden RYMITTELY, POISTOAJAT JA POISTOMENETELMÄT

Ryhmän nimi	Poistomenetelmä	Poistoperuste v/%
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Atk-ohjelmat	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Asuntotontti	Ei tehdä poistoja	0
Liike- ja teollisuustontit	Ei tehdä poistoja	0
Ulkoilu- ja puistoalueet	Ei tehdä poistoja	0
Metsät	Ei tehdä poistoja	0
Maa-alueet	Ei tehdä poistoja	0
Vesialueet	Ei tehdä poistoja	0
Rakennukset		
Puiset asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiviset asuinrakennukset	Tasapoisto	40 vuotta
Rivitalot	Tasapoisto	40 vuotta
Talous- ja ulkorakennukset	Tasapoisto	30-40 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30-50 vuotta
Liikerakennukset	Tasapoisto	30-40 vuotta
Teollisuus- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Museorakennukset	Ei tehdä poistoja	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut ja puistot	Tasapoisto	15-20 vuotta
Tiet	Tasapoisto	40 vuotta
Torit	Tasapoisto	40 vuotta
Satamat, laiturit ja uimalat, sillat	Tasapoisto	10-30 vuotta
Satama	Tasapoisto	30 vuotta
Silta	Tasapoisto	40 vuotta
Uimala	Tasapoisto	20 vuotta
Urheilu- ja ulkoilurakenteet	Tasapoisto	20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15-30 vuotta
Puhelinverkko ja keskuskeskukset	Tasapoisto	15 vuotta
Sähköjohdot ja kiinteät sähkölaitteet	Tasapoisto	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta

Muut kiinteät koneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta
Kaukolämpöverkko	Tasapoisto	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	15 vuotta
Viemäriverkosto	Tasapoisto	15 vuotta
Yleiset alueet, sadevesiviemärointi	Tasapoisto	20 vuotta

Koneet ja kalustot

Raskaat koneet ja kalusto	Tasapoisto	15 vuotta
Rautaiset alukset ja veneet	Tasapoisto	15-20 vuotta
Puiset alukset, muut uivat työkoneet	Tasapoisto	10 vuotta
Erikoisajoneuvot	Tasapoisto	15 vuotta
Paketti- ja kuorma-autot	Tasapoisto	10 vuotta
Muut ajoneuvot	Tasapoisto	10 vuotta
Kevyet koneet ja laitteet	Tasapoisto	5-8 vuotta
Atk-laitteet	Jäännösarvopoisto	30 %
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-15 vuotta
Muut konttorilaitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muu irtain omaisuus	Tasapoisto	15 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

12. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1	146 439,25	191 215,23		
Lisäys tilikautena	23 830,61			
Vähennys tilikautena		44 775,98		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	170 269,86	146 439,25		

13. KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTIVOITOT JA TAPPIOT

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot ja -kulut				
Luovutusvoitot	100,75	1 710,03	2 751,16	
Luovutustappiot	42,72	1 002,18		

14. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot	28,03	6 957,21		
Satunnaiset kulut		84,97		6 781,11

15. MUUT RAHOITUSTUOTOT

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Osinkotuotot muista yhteisöistä			57 396,13	37 811,92

16. ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

Ei ilmoitettavaa

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**9.3. TASEEN VASTAAVIA KOKSEVAT LIITETIEDOT**

17. LAINAN LIIKKEELLE LASKEMISET

Ei ole tässä tarkoitettuja kuluja.

18. ARVONKOROTUKSET

Käyttöomaisuudessa ei ole suoritettu arvonnkorotuksia.

19. TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Maa- ja vesialueet

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet	1 755 986,23	1 851 163,43	1 681 824,44	1 777 031,29
Maa- ja vesialueet yhteensä	1 755 986,23	1 851 163,43	1 681 824,44	1 777 031,29

Aineettomat hyödykkeet	2019	2018
Poistamaton hankintameno 1.1.	121 188,71	130 646,22
Lisäykset tilikauden aikana		14 946,50
Tilikauden poisto	-26 000,28	-24 404,01
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	95 188,43	121 188,71

	Aineelliset hyödykkeet					
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräi. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 777 031,29	6 917 617,39	3 442 679,70	161 498,28		12 298 826,66
Lisäykset tilikauden aikana	1,00	86 440,02	459 814,09	30 610,48		576 865,59
Rahoitusosuudet tilikaudella			-31 300,00			-31 300,00
Vähennykset tilikauden aikana	-95 207,85					-83 248,84
Siirrot erien välillä						
Tilikauden poisto		-566 226,74	-219 575,51	-45 142,36		-639 661,82
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	1 681 824,44	6 437 831,14	3 651 618,28	146 966,40		11 918 239,79

Sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Lainasaamiset	
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet	Yhteensä	Tytär-yhtiöiltä	Muilta
Hankintameno 1.1.	303 463,22	876 575,90	766 551,53	1 946 590,65	404 713,09	12 689,65
Lisäykset			9 000,00	9 000,00		
Vähennykset			-100,00	-100,00		
Siirrot erien välillä						
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	303 463,22	876 575,90	775 451,55	1 955 490,65	404 713,09	12 689,65

9.4 OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

20-22. LUETTELO TYTÄRYHTEISÖISTÄ, KUNTAYHTYMISTÄ JA OMISTUSYHTEISÖISTÄ

Tytäryhtiöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

20 Tytäryhtiöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	osuus (eur) osake- pääomasta	osuus (eur) vieraasta pääomasta	osuus (eur) tilikauden tuloksesta
As Oy Keskitalo	Puumala	62,5	2 165,42	55 811,95	6,70
Kiint. Oy Plan Vuokratalot	Puumala	100	18 677,00	1 906 540,92	-77 682,46
Kiint. Oy Keskusvarikko	Puumala	82,86	97 552,36	8 799,88	-1 646,77
Puumalan Venesatama	Puumala	100	3 321,71	0	0
Pistohiekan Matkailu Oy	Puumala	100	18 000,00	0	-224,40
Yhteensä			139 716,49	1 971 152,75	-79 546,93

21 Kuntayhtymät

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	osuus (eur) perus- pääomasta	osuus (eur) vieraasta pääomasta	osuus (eur) tilikauden tuloksesta
Etelä-Savon maakuntaliitto	Mikkeli	1,8175	1 597,75	11 740,69	2 008,67
E-S sosiaali- ja terveyspalvelujen ky	Mikkeli	2,76	816 403,54	4 514 352,81	-111 159,57
Itä-Suomen päihdehuollon ky	Tuustaipale	0,51681	5 915,29	249,27	-1 917,44
Vaalijalan ky		1,0689	23 217,56	298 674,41	42 277,10
Yhteensä			847 134,14	4 825 017,18	-68 791,24

22 Osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	osuus (eur) koko omasta pääomasta	osuus (eur) vieraasta pääomasta	osuus (eur) tilikauden tuloksesta
As Oy Vuorenpelto II	Puumala	30,73	74 936,05	3 816,23	0,89
Kiint. Oy Liikekeskus	Puumala	26,37	130 994,11	2 380,64	-546,73
As Oy Puumalan Saimaanrinne	Puumala	33,33	262 045,95	599,96	261,65
Yhteensä			467 976,11	6 796,83	-284,19

23. SAAMISET KONSERNIN YHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUS/OMISTUSYHTEISÖILTÄ

	2019	2019	2018	2018
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	417 402,74		417 402,74	
Siirtosaamiset				
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset		90 224,18		102 636,27
Siirtosaamiset		316 305,00		59 898,17
Saamiset yhteensä	417 402,74	406 529,18	417 402,74	162 534,44

24. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot seuraavalle vuodelle	445,55	2 092,33	11 458,40	3 408,00
Siirtosaamiset kuntayhtymiltä	500 415,60	451 149,60		
Siirtosaamiset muilta	36 570,00	70 959,60		
Laskennalliset verosaamiset				
Muut tulojäämät	46 665,03	50 432,75	82 348,72	129 912,33
Siirtosaamiset yhteensä	584 096,18	574 634,28	93 807,12	133 320,33

25. RAHOITUSARVOPAPERIT

	2019	2018
Erikoissijoitusrahasto Taaleri Parkki Kasvu		500 000,00
Taaleri Arvo Kruunu Osake Kasvu A		10 000,00
Taaleri Arvo Markka Osake Kasvu		10 000,00
Taaleri Arvo Markka Osake Kasvurahasto 25 Kasvu		20 000,00
Taaleri	1 130 000,00	360 000,00
OP Rahoitusyhtiö	240 000,00	80 000,00
Hankintahinta yhteensä		
Arvon alentuminen	-665,02	-20 678,13
Salkun arvo 31.12.2019	1 369 334,98	959 321,87

9.5 TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

26. OMAN PÄÄOMAN ERIEN MUUTOKSET

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	10 678 155,49	10 677 739,24	10 678 156,24	10 678 156,24
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12	10 678 155,49	10 677 739,24	10 678 156,24	10 678 156,24
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muut omat rahastot 1.1.	323 926,50	323 926,50		
Lisäykset	499 644,39		500 000,00	
Vähennykset				
Muut omat rahastot 31.12.	823 570,89	323 925,50	500 000,00	
Edell. tilik. yli- ja alijäämä 1.1.	6 803 694,31	5 085 936,50	7 764 158,22	6 057 306,20
Edell. tilik. yli- ja alijäämä 31.12.	6 803 694,31	5 085 936,50	7 764 158,22	6 057 306,20
Tilikauden yli- ja alijäämä	699 232,92	1 739 986,54	850 912,98	1 706 852,02
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	19 004 653,61	17 877 688,74	19 793 227,44	18 442 314,46

27. ERITTELY POISTOEROISTA

Ei ilmoitettavaa.

28. PITKÄAIKAISET VELAT

Ei ilmoitettavaa.

29. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

Kyseisiä lainoja ei ole.

30. PAKOLLISET VARAUKSET

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	6 169	5 275		

31. VIERAS PÄÄOMA

			Kunta	
	Pitkäaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Lyhytaikainen
	2019	2018	2019	2018
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat				
Yhteensä				
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat			144 185,20	206 475,66
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä			144 185,20	206 475,66

32. SEKKILIMIITTI

	2019	2018
Nordea Bank Oyj	16 818,79	16 818,79
Suur-Savon Osuuspankki	16 818,79	16 818,79
Yhteensä	33 637,58	33 638,58

Ei ole kirjattu velaksi taseeseen.

33. MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut pitkäaikainen	2 705,56	2 707,56		
Muut velat, lyhytaikainen	745 245,53	742 072,15	58 148,24	65 994,49
Laskennalliset verovelat	9 474,50	9 628,46		
Muut velat yhteensä	757 425,59	754 408,17	58 148,24	65 994,49

34. SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Korkojaksotukset			7 030,07	9 902,93
Lomapalkkavelka			358 712,72	316 900,41
Tilikauden palkkojen sivukulut			73 316,66	67 365,64
Siirtovelat Essotelle			25 494,08	20 065,24
Muut siirtovelat			110 944,31	154 237,09
Siirtovelat yhteensä	2 771 348,52	2 903 824,89	575 497,84	568 471,31

9.6. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUKSIJA JA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut

35. VELAT, VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoituslaitoksilta				
Yrityskiinnitys	41 400,00	41 400,00		
Kiinteistökiinnitys	27 600,00	27 600,00		
Erityispanttaus	112 635,60	112 635,00	2 386 282,44	2 386 282,44
Yhteensä	181 635,60	181 635,60	2 386 282,44	2 386 282,44

36. MUISTA SITOUMUKSISTA KUIN VELOISTA VAKUUDEKSI ANNETUT KIINNITYKSET

Ei ilmoitettavaa

37. LEASINGVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä	364 308,83 €	363 758,73 €	102 579,48	
Seuraavalla kaudella maksettava osuus	229 517,89 €	230 229,26 €	8 231,32	
Leasingvastuut	77 108,96 €	76 725,38 €	19 350,07	22 291,19
Seuraavalla kaudella maksettava osuus	34 372,37 €	34 185,48 €	11 829,79	19 350,07
Yhteensä	441 417,79 €	440 484,11 €	121 929,55	22 291,19

38. VASTUUSITOUMUKSET

	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	2 500 000,00	2 500 00,00
Jäljellä oleva pääoma	1 478 449,00	1 530 323,00
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	901 695,10	901 695,10
Jäljellä oleva pääoma	203 570,59	218 557,51

39. VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUUUSTA

	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta	13 226 587,00	12 605 289,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	8 702,00	8 098,00

40. MUUT KUNTAA KOSKEVAT TALOUDELLISET VASTUUT

Hankevastuut					
Hanke	Rahoituslähde	Kokonais-bud-jetti	Kunnan rahoitus-osuus	Muu rahoituskanava	Kesto
Puumalan reitistöjen investointihanke	Maaseuturah.	105 506	52780 €		2019-2020
Saimaan vesiliikenteen kehittämishanke	EAKR, kunnat, yritykset, maakuntaliitot	450 000	4000 €		2019-2020
Lintusalontien perusparannus	EAKR, PS ELY, Puumalan kunta	1 400 000	300 000 €		2020
Puurakes	EAKR, E-S:n Maakuntaliitto	337 108 €	Mikkelin seudun kehityshankerahaston kautta, kunnalla ei ole tähän erillistä kuntasuutusta		01.09.2018 - 31.08.2020
Etsivä nuorisotyö	AVI 30 000 €	46 400 €	16 400 €		01.01.2019-31.12.2019
Kerhotoiminnan yhteishanke	AVI 9 000 €	9 862 €	862 €	Osallistumismaksuja 789 €	01.06.2018-31.05.2019
Kerhotoiminnan yhteishanke	AVI 9 000 €	10 000 €	1 000 €	Osallistumismaksuja 660 €	01.06.2019-31.05.2020
Kunnon Puumala -hanke	AVI 10 000 €	20 206 €	10 206 €		01.01.2019-30.6.2019
EU:n Erasmus+ Youth in Action -ohjelma	Opetushallitus 28 248 €	28 248 €	0 €		2019
Liikkuva koulu -hanke	AVI 8 900 €	15 904 €	6 552 €		01.08.2018-30.06.2019
Koulun kerhohanke	Opetushallitus 7 000 €	26 500 €	19 500 €		01.08.2018-31.12.2019
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet	Opetushallitus 15 000 €	18 782 €	3 782 €		30.5.2018-31.12.2019
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet	Opetushallitus 20 000 €	25 184 €	5 184 €		1.8.2019-31.12.2020
Tutoropettajien toiminta ja kouluttautuminen	Opetushallitus 5360 €	6 700 €	1 340 €		02.12.2017-30.06.2019

Joustava alkuopetus	Opetushallitus 17 000 €	18 181 €	1 181 €		1.1.2019- 31.7.2020
#paraskoulu	Opetushallitus 4 428 €	4 920 €	492 €		24.1.2019- 31.5.2020
Kansalaisopiston laatu- ja kehittämis- hanke	Opetushallitus 4 250 €	5 000 €	750 €		01.01.2018- 31.12.2019
Opintoseteliavustus	Opetushallitus 2 000 €	2 000 €	0 €		18.04.2018- 31.12.2019
Opintoseteliavustus	Opetushallitus 2 500 €	2 500 €	0 €		4.5.2019- 31.12.2020
Itä-Suomen kalata- lousohjelma	MMM	enintään 3 milj., joista kuntien osuus yht. Itä-Suo- men alueelta 300 000 €	1574 € / v		2014 - 2020
Kesäharrastuksia lap- sille ja nuorille – hanke	Aluehallintovirasto	N. 75 000 euroa	N. 2000 euroa		2019-2021

9.7 YMPÄRISTÖVASTUIDEN HARKINNANVARAINEN ESITTÄMINEN

Ei ilmoitettavaa.

9.8 HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

41. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

Puumalan kunnan henkilöstön määrä 31.12.2019 on 90 henkilöä, jotka jakautuvat alla olevan ryhmitelyn mukaisesti: KUEL:iin kuuluvia virka- ja työsuhteisia 81 henkilöä ja VaEL:iin kuuluvia opettajia 9. VaEL:n kuuluvien opettajien määrä vähenee, koska vuoden 1970 jälkeen syntyneiden opettajien eläkevakuutus on KuEL:ssa.

Henkilöstöraportti laadittu erikseen.

Henkilötyövuosi	2019	2018
Hallintopalvelut	13,08	13,16
Peruspalvelut	39,46	40,76
Tekniset palvelut	33,32	33,55
Kansalaisopiston tuntiohjaajat	2,7	2,23
Yhteensä	88,56	89,70

42. HENKILÖSTÖKULUT

Eritelty tuloslaskelmassa.

43. LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKLÖMAKSUT

	2019	2018
Suomen Keskusta	960,50	735,30
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	568,50	492,50
Kansallinen Kokoomus	119,00	41,00
Suomen Kristillisdemokraatit	133,00	91,00
Perussuomalaiset	191,00	172,00
Yhteensä	1 972,00	1 531,80

44. TILITARKASTAJIEN PALKKIOT

	2019	2018
Tilintarkastus	5 850,00	5 050,00
Tilintarkastajien lausunnot		
Muut palkkiot		
Yhteensä	5 850,00	5 050,00

45. KUNNAN JA SEN INTRESSITÄHOIHIN KUULUVIEN VÄLISET LIIKETOIMET

Ei ilmoitettava.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

	Säilytystapa	Säilytysaika
Kirjanpitokirjat		
Pääkirja vienneittäin	Atk-tulosteina	10 v.
Virallinen päiväkirja	Atk-tulosteina	10 v.
Toetutumisvertailu	Atk-tulosteina	10 v.
Kirjaustason tase	Atk-tulosteina	10 v.
Tase-erittelyt ja liitetiedot	Atk-tulosteina	10 v.
Ostoreskontra	Atk-osakirjanpito	10 v.
Myyntireskontra	Atk-osakirjanpito	10 v.
Tilinpäätös		
Tasekirja	Sidottu pysyvästi	
Palkka kirjanpito		
Palkkakortit	Atk-tulosteina	50 v.
Kirjanpitoerittely	Atk-tulosteina	10 v.
Verottajalle palkkalista	Atk-tulosteina	10 v.
Kuntien Eläkevakuutukselle tiedot	Atk-tulosteina	50 v.
Vakuutusyhtiölle tiedot	Atk-tulosteina	10 v.
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-tulosteina	13 v.
Konsernikirjanpito	Atk-tulosteina	10 v.

TOSITELAJIT

		Tositenumerot
1	Konserni	1-25
001	Tilinavausviennit	1001
002	Muistot	2001-2365
006	Jaksotukset	6000
009	Käyttöomaisuus viennit	12001-12016
101	Ostoreskontra suoritukset	40001-40272
151	Myyntireskontra viitteet	25001-25557
201	Rahatilit	20001-20619
205	Myyntireskontra, suoritukset	27001-27277
301	Palkat	30001-30135
401	Ostolaskut	410001-410117
402	Konsernin ostolaskut	420001
403	Investointien ostolaskut	430001
404	Kierrätetyt ostolaskut	440001-445023
601	Asuinhuoneistojen vuokralaskut	610001-610790
602	Liikehuoneistojen vuokralaskut	620001-620390
651	Hallintopalveluiden laskut	650001-650501
652	Palveluasuntojen vuokralaskutus	652001-652610
653	Peruspalvelujen laskut	653001-653102
654	Päivähoitomaksujen laskutus	654001-654235
672	Puumalan kansalaisopiston laskutus	692001-692873
683	Venepaikka laskutus	683001-683155
684	Maa-ainesluvut	672001-672014
685	Rakennusvalvonta	685001-685177
686	Jätehuoltolaskutus	686001-697035

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoittaminen

Kuntalain 68 § mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja. Seuraavassa vuoden 2019 tilinpäätöksen allekirjoitukset:

Puumalassa 30. maaliskuuta 2020

Harri Kautonen
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Keijo Montonen
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Seija Ikonen
kunnanhallituksen jäsen

Antti Kasanen
kunnanhallituksen jäsen

Minna Korhonen
kunnanhallituksen jäsen

Olli Luukkonen
kunnanhallituksen jäsen

Laura Pitkonen
kunnanhallituksen jäsen

Matias Hilden
kunnanjohtaja